

ORBISS
Sociaal secretariaat

GIDS VOOR

DE WERKGEVER

2025

Wat u moet weten over aanwerving,
tewerkstelling en ontslag.

Inhoud

1. Formaliteiten bij de tewerkstelling van personeel.....	2
2. Stimulansen voor de tewerkstelling in Duitstalige landsgedeelte	4
3. Stimulansen voor de tewerkstelling in Brussel	10
4. Stimulansen voor de tewerkstelling in Wallonië.....	16
5. Stimulansen voor de tewerkstelling in Vlaanderen	21
6. De beëindiging van de arbeidsovereenkomst.....	25
7. Ontslagbeschermingen.....	31
8. Het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag	37
9. De volledige werkloosheid	38
10. De toegelaten arbeid voor gepensioneerden	40
11. Taalgebruik in de onderneming.....	42
12. Nachtarbeid	43
13. Arbeidsduur	44
14. De overeenkomst alternerende opleiding	45
15. De studentenovereenkomst.....	47
16. Deeltijdse arbeid	51
17. De arbeidsovereenkomst voor bepaalde duur.....	53
18. De loonbeslaggrenzen	54
19. Werkkledij.....	55
20. Beroepsverplaatsingen met de eigen wagen	56
21. Het privégebruik van een bedrijfswagen	57
22. Vervoerskosten voor het woon-werkverkeer	62
23. Het gewaarborgd minimum maandinkomen	64
24. De bedrijfsvoorheffing.....	65
25. De wettelijke feestdagen.....	70
26. Klein verlet.....	71
27. Jaarlijkse vakantie.....	71
28. Ziekte en gewaarborgd loon.....	77
29. Het moederschapsverlof	78
30. De tijdelijke werkloosheid	80
31. Het Vlaams opleidingsverlof.....	83
32. Het educatief verlof.....	86
33. Het tijdskrediet en de thematische verloven	88

1. Formaliteiten bij de tewerkstelling van personeel

Bij het tewerkstellen van personeel dienen de volgende formaliteiten in acht genomen te worden:

Aansluiting bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ): wanneer u personeel aanwerft, bent u verplicht om uw onderneming als werkgever te laten identificeren bij de RSZ. U ontvangt dan een RSZ-nummer en –categorie. Op basis van de bekomen RSZ-categorie zal de hoogte van de socialezekerheidsbijdragen bepaald worden.

Verplicht uniek ondernemingsnummer: dit nummer moet verplicht vermeld worden op alle documenten en in alle contacten met de overheid.

Verplicht vestigingseenheidsnummer: iedere onderneming krijgt voor iedere vestiging (exploitatiezetel) een vestigingseenheidsnummer toegewezen (zelfs als er maar 1 vestiging is). Dit nummer moet meegegeven worden voor iedere werknemer op de DMFA-aangifte.

Onmiddellijke aangifte van tewerkstelling (Dimona-aangifte): iedere in- en uitdiensttreding van een werknemer moet onmiddellijk en op elektronische wijze worden meegedeeld aan de RSZ. De indienst melding moet gebeuren vóór het begin van de tewerkstelling. Bij het tewerkstellen van personeel zonder een voorafgaandelijke Dimona-aangifte zal de RSZ ambtshalve een forfaitaire solidariteitsbijdrage opleggen. Daarnaast gelden er hoge administratieve geldboeten en strafsancties voor het niet (tijdig) uitvoeren van de Dimona-aangifte.

Vaststellen van het bevoegde paritair comité: iedere werkgever die bezoldigd personeel tewerkstelt, valt onder de bevoegdheid van een paritair comité (PC). Het PC bepaalt de loon- en arbeidsvoorwaarden van de werknemers. Het is afhankelijk van de hoofdactiviteit van het bedrijf en kan niet vrij gekozen worden. Het paritair comité kan verschillend zijn voor de arbeiders en de bedienden.

Aansluiting bij een externe dienst voor preventie en bescherming op het werk: iedere werkgever die personeel tewerkstelt, dient een interne preventieadviseur aan te stellen. Daarnaast dient de werkgever aan te sluiten bij een externe dienst voor preventie en bescherming op het werk. Deze dienst moet de werkgever bijstaan om een globaal preventieplan op te stellen en voert een risicoanalyse van het bedrijf uit. Bij deze dienst laat u uw werknemers de verplichte medische onderzoeken ondergaan. Aansluiting bij een dergelijke dienst is verplicht. Welke medische onderzoeken verplicht zijn en op welk tijdstip is afhankelijk van de leeftijd van de werknemer, de risicoklasse van het bedrijf en de uit te voeren taken.

Afsluiten van een arbeidsongevallenverzekering: de werkgever is verplicht om een verzekeringspolis voor arbeidsongevallen af te sluiten. Dit moet gebeuren vóór het begin van de tewerkstelling.

Facultatieve afsluiting van een verzekering burgerlijke aansprakelijkheid voor werkgevers: deze niet-verplichte verzekering dekt de schade die de werknemer aan derden zou veroorzaken en waarvoor de werkgever aansprakelijk is. De werkgever kan deze verzekering zelf via een makelaar afsluiten.

Aansluiting bij een sociaal secretariaat: een werkgever is vrij om al dan niet aan te sluiten bij een sociaal secretariaat. Gezien de complexiteit van de wetgeving is het merendeel van de werkgevers bij een sociaal secretariaat aangesloten. De benaming sociaal secretariaat is voorbehouden aan de door de overheid erkende sociaal secretariaten die aan een aantal strikte kwaliteitseisen voldoen. Het erkend sociaal secretariaat treedt op als gevolmachtigde van de werkgever tegenover de officiële instanties en levert alle noodzakelijke documenten met betrekking tot de loonadministratie.

Het opmaken en bijhouden van sociale documenten:

- Een individuele rekening: de werkgever moet jaarlijks een individuele rekening afleveren aan de werknemers met daarin een overzicht van hun loon- en prestatiegegevens van het afgelopen jaar;
- Het arbeidsreglement: de werkgever moet een arbeidsreglement opstellen en invoeren via een specifieke procedure. Het goedgekeurde arbeidsreglement dient te worden geregistreerd bij de Inspectie Toezicht op de Sociale Wetten;
- Het personeelsregister: het vroegere papieren personeelsregister werd vervangen door een elektronisch register. Sommige werkgevers die personeel op verschillende plaatsen tewerkstellen, moeten nog zelf op die locaties een vereenvoudigd papieren register of een versie op een elektronische drager bijhouden. Dit register moet 5 jaar worden bewaard.

Het opmaken van een arbeidsovereenkomst: het opstellen van een schriftelijke arbeidsovereenkomst is niet noodzakelijk indien de werknemer voltijds wordt tewerkgesteld voor onbepaalde duur. Dit is echter wel noodzakelijk voor tewerkstellingen van bepaalde duur, maar ook indien de tewerkstelling deeltijds is. Ook studentenovereenkomsten moeten steeds schriftelijk worden opgesteld.

Onthaal van nieuwe werknemers: de werkgever moet de nieuwe werknemers bij het onthaal de nodige instructies en vorming geven betreffende veiligheid en welzijn op het werk. Hij moet hiervan een schriftelijke verklaring opstellen waaruit blijkt dat deze verplichting werd nageleefd.

Wettelijke controles: de werkgever is verplicht om arbeidsmiddelen en technische installaties te laten controleren door erkende en bevoegde instanties volgens diverse wetgevingen. Eveneens zijn er verschillende verplichte risicoanalyses uit te voeren. Zo kan de veiligheid op de arbeidsplaats verbeterd worden.

2. Stimulansen voor de tewerkstelling in Duitstalige landsgedeelte

Bij de aanwerving van bepaalde werknemers kan de werkgever een aanzienlijke vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen of in sommige gevallen een premie genieten. Momenteel zijn er drie soorten voordelen:

- Een beperkte structurele RSZ-vermindering: in het kader van de taxshift daalt het basistarief aan werkgeversbijdragen van 30% naar 25% vanaf 1 januari 2018. Dit gaat evenwel ten koste van de structurele vermindering die tot 31 december 2017 van toepassing was. Vanaf 1 januari 2018 ontvangt de werkgever enkel nog een beperkte structurele vermindering van bijdragen voor werknemers met een laag loon (voltijds brutokwartaalloon < 11.013,62 EUR). Voor alle werknemers die meer verdienen, geniet de werkgever geen structurele vermindering meer. Voor Sociale Maribel-werkgevers en beschutte werkplaatsen geldt een andere berekeningswijze;
- Te cumuleren met maximaal 1 van de volgende doelgroepverminderingen, zijnde de vermindering voor oudere werknemers, de vermindering voor eerste aanwervingen, de vermindering voor collectieve arbeidsduurvermindering en vierdagenweek of de doelgroepvermindering voor de mentor.
- Premies als incentive voor het aanwerven van bepaalde doelgroepen van werknemers, zoals de premie voor aanwerving van langdurig werklozen.

DOELGROEPVERMINDERING OUDERE WERKNEMERS

Werknemers vanaf 55 jaar en een refertekwartaalloon van maximaal 13.942,47 EUR geven recht op een vermindering van de RSZ-bijdragen tot hun pensioenleeftijd indien ze ook effectieve prestaties leveren (behoudens enkele wettelijke uitzonderingen).

Het bedrag van de vermindering varieert in functie van de leeftijd van de werknemer:

Leeftijd	Bedrag vermindering
Minstens 55 jaar (op de laatste dag van het kwartaal)	300 EUR per kwartaal
Minstens 56 jaar (op de laatste dag van het kwartaal)	400 EUR per kwartaal
Minstens 59 jaar (op de laatste dag van het kwartaal)	1.000 EUR per kwartaal
Minstens 62 jaar tot en met 66 jaar (op de laatste dag van het kwartaal)	1.500 EUR per kwartaal

Het totale verminderingsbedrag van de doelgroepvermindering wordt steeds beperkt tot de basiswerkgeversbijdragen.

De vermelde verminderingsbedragen zijn forfaitaire bedragen die enkel gelden bij een voltijdse en volledige tewerkstelling. In geval van een deeltijdse of onvolledige tewerkstelling worden ze verhoudingsgewijs verminderd.

DOELGROEPVERMINDERING VOOR EERSTE AANWERVINGEN

Om voor deze doelgroepvermindering in aanmerking te komen, mag de werkgever geen werknemers meer in dienst gehad hebben in de 12 opeenvolgende maanden die de datum van indiensttreding voorafgaan, tenzij dienstboden, leercontracten, stagiairs in opleiding tot ondernemingshoofd, studenten met solidariteitsbijdrage, jongeren tot 31 december van het jaar dat zij 18 worden of

gelegenheidswerknemers in de tuinbouw, gelegenheidswerknemers in de horeca en flexi-werknemers.

Is deze voorwaarde vervuld, dan zal de RSZ nagaan of de werkgever samen met andere werkgevers geen zelfde “technische bedrijfseenheid” uitmaakt. Er wordt hierbij rekening gehouden met een aantal sociaaleconomische criteria (bijvoorbeeld hetzelfde personeel, dezelfde zaakvoerder/bestuurder, dezelfde locatie, gelijksoortige activiteiten, bedrijfsmateriaal, benaming, contactinfo...).

De aangeworven werknemer mag immers geen werknemer vervangen die in de loop van de 12 maanden (dag op dag) voorafgaand aan het kwartaal van indiensttreding in dezelfde technische bedrijfseenheid werkzaam was.

Er gelden geen specifieke voorwaarden waaraan de nieuw aangeworven werknemers vóór hun aanwerving moeten voldoen.

De werkgever beschikt over 20 kwartalen vanaf de aanwerving van de werknemer waarbinnen hij de doelgroepverminderingen 2^e tem 3^e aanwerving kan opnemen. Hij kan dus de meest interessante kwartalen kiezen, namelijk diegene waarin de werknemer het meeste uren werkt. De effectieve fysieke aanwezigheid van het aantal werknemers is vereist gedurende alle kwartalen. Voor de eerste aanwerving geniet de werkgever van de RSZ een forfaitair bedrag van 36,45 EUR per kwartaal als tussenkomst in de administratiekosten bij een erkend sociaal secretariaat.

Situatie vanaf 2023

Aanwerving	RSZ-vermindering	Periode van vermindering
eerste werknemer	3.100 EUR per kwartaal	Onbeperkt
tweede werknemer	1.550 EUR per kwartaal	Maximaal 5 kwartalen
	1.050 EUR per kwartaal	Maximaal 4 kwartalen
	450 EUR per kwartaal	Maximaal 4 kwartalen
derde werknemer	1.050 EUR per kwartaal	Maximaal 9 kwartalen
	450 EUR per kwartaal	Maximaal 4 kwartalen

Het totale verminderingsbedrag van de doelgroepvermindering wordt steeds beperkt tot de basiswerkgeversbijdragen.

De vermelde verminderingsbedragen zijn forfaitaire bedragen die enkel gelden bij een voltijdse en volledige tewerkstelling. In geval van een deeltijdse of onvolledige tewerkstelling worden ze verhoudingsgewijs verminderd.

DOELGROEPVERMINDERING VOOR MENTORS

Er is een specifieke doelgroepvermindering van toepassing voor werkgevers die een mentor aanwijzen voor de professionele omkadering van stagiairs/leerlingen. Het betreffen de stagairs of leerlingen aangeworven met één van volgende overeenkomsten:

- Leerovereenkomst industrieel leerlingenwezen
- Leerovereenkomst voortdurende vorming in de Middenstand
- Leerovereenkomst die wordt gesloten met toepassing van de regelgeving tot oprichting van een stelsel voor opleiding in een bedrijf met het oog op de voorbereiding van de inschakeling van personen met een handicap in het arbeidsproces
- Beroepsinlevingsovereenkomst

De mentor moet een werknemer zijn die tenminste 5 jaar beroepservaring heeft en die een mentoropleiding heeft gevolgd.

De werkgever zal zijn engagement in een specifieke verbintenis met de opleidingsinstelling moeten concretiseren (onder andere het aantal aangeboden uren, spreiding in de tijd, omkaderingsafspraken...), tenzij de stagiairs of leerlingen gekend zijn bij de RSZ via de DMFA- of DIMONA-aangifte.

Het bedrag van de doelgroepvermindering bedraagt 800 EUR per kwartaal en per mentor. Het aantal mentors waarvoor de doelgroepvermindering kan worden toegepast is beperkt en hangt af van het aantal begeleide personen behorende tot de doelgroepen.

Het totale verminderingbedrag van de doelgroepvermindering wordt steeds beperkt tot de basiswerkgeversbijdragen.

De vermelde verminderingbedragen zijn forfaitaire bedragen die enkel gelden bij een voltijdse en volledige tewerkstelling. In geval van een deeltijdse of onvolledige tewerkstelling worden ze verhoudingsgewijs verminderd.

Om deze vermindering te mogen toepassen, is de werkgever wel verplicht om een aantal bewijsstukken te bezorgen aan de Algemene Directie Werkgelegenheid en Arbeidsmarkt van de FOD WASO (van hieruit worden de gegevens dan doorgestuurd naar de RSZ). Meer bepaald gaat het om volgende stukken:

- Een kopie van de eventuele overeenkomst;
- Een lijst van de mentors die door de werkgever tewerkgesteld worden;
- Voor elke mentor het bewijs van minimale praktijkervaring;
- Voor elke mentor een kopie van het getuigschrift mentor.

DOELGROEPVERMINDERING VOOR COLLECTIEVE ARBEIDSDUURVERMINDERING EN VIERDAGENWEEK

ARBEIDSDUURVERMINDERING		
Arbeidsduurvermindering	Bedrag vermindering	Periode vermindering
Invoering van 37 uur/week	400 EUR per kwartaal	Kwartaal na invoering gedurende 8 kwartalen
Invoering van 36 uur/week	400 EUR per kwartaal	Kwartaal na invoering gedurende 12 kwartalen
Invoering van 35 uur/week	400 EUR per kwartaal	Kwartaal na invoering gedurende 16 kwartalen
VIERDAGENWEEK		
Vierdagenweek	Bedrag vermindering	Periode vermindering
Invoering vierdagenweek	400 EUR per kwartaal	Kwartaal na invoering gedurende 4 kwartalen

Indien de invoering van de vierdagenweek tegelijk gepaard gaat met een arbeidsduurvermindering, dan bedraagt de forfaitaire vermindering 1.000 EUR per werknemer. Daarna geldt de doelgroepvermindering voor arbeidsduurvermindering (400 EUR) in functie van het aantal uren werktijdverkorting voor de nog resterende kwartalen.

Het totale verminderingbedrag van de doelgroepvermindering wordt steeds beperkt tot de basiswerkgeversbijdragen.

De vermelde verminderingbedragen zijn forfaitaire bedragen die enkel gelden bij een voltijdse en volledige tewerkstelling. In geval van een deeltijdse of onvolledige tewerkstelling worden ze verhoudingsgewijs verminderd.

Vanaf 1 januari 2024 komen deeltijdse werknemers enkel nog in aanmerking voor de vermindering als de normale gemiddelde wekelijkse arbeidsduur van hun contract ten minste 28 uur per week bedraagt. De nieuwe bepaling geldt al voor arbeidsduurverminderingen die zijn ingevoerd vanaf 1 november 2023.

WERKNEMERSVERMINDERING VOOR HERSTRUCTURERING

Sinds 01/01/2017 is de patronale doelgroepvermindering herstructureringsafgeschaft, de werknemersvermindering bestaat nog wel.

Er wordt een vermindering van de persoonlijke RSZ-bijdragen voorzien voor de werknemer die in het bezit is van een verminderingkaart herstructurerings en in dienst wordt genomen door een nieuwe werkgever.

Deze forfaitaire vermindering bedraagt voor een voltijdse werknemer 133,33 EUR per maand en wordt toegekend voor de tewerkstellingen gelegen in de periode vanaf de eerste tewerkstelling aangevat met een geldige verminderingkaart herstructurerings tot het einde van het tweede kwartaal volgend op de begindatum van die eerste tewerkstelling (voor maximaal 3 kwartalen).

Voor arbeiders wordt het bedrag van 133,33 EUR vermenigvuldigd met 1,08 en voor deeltijdse prestaties worden deze bedragen gepronotiseerd. Deze vermindering ten voordele van de werknemer mag slechts toegepast worden voor zover het referentemaandloon van de werknemer een bepaalde loongrens niet overschrijdt:

- Bij werknemers jonger dan 30 jaar mag het referentemaandloon niet hoger zijn dan 3.671,21 EUR;
- Bij werknemers van minstens 30 jaar mag het referentemaandloon niet hoger zijn dan 5.383,82 EUR.

SUBSIDIE AKTIF EN AKTIF-PLUS

Vanaf 1/1/2019 worden er nieuwe subsidiemaatregelen opgestart die tot doel hebben de opleiding en aanwerving te bevorderen en de werkgelegenheid veilig te stellen.

De subsidie is van toepassing op de niet-werkende werkzoekenden ingeschreven bij het Arbeitsamt der DG (ADG) en die gedomicilieerd zijn in het Duitstalig gebied. Ze mogen ook niet meer onderworpen zijn aan de leerplicht en de pensioenleeftijd nog niet bereikt hebben. De aanwerving moet gebeuren met een schriftelijke arbeidsovereenkomst en moet binnen de geldigheidsduur van het attest van de ADG. Daarenboven moeten ze behoren tot 1 van onderstaande categorieën:

1. AKTIF-categorie:
 - Laaggeschoolde jonge werknemers van hoogstens 25 jaar die minstens 6 maanden ingeschreven zijn bij ADG;
 - Zeer laaggeschoolde jonge werknemers van hoogstens 25 jaar;
 - Oudere werkzoekenden van minstens 50 jaar die hun laatste betrekking onvrijwillig hebben verloren (en minstens 1 dag ingeschreven zijn als niet-werkend werkzoekende bij ADG);
 - Langdurig werkzoekenden die minstens 12 maanden zijn ingeschreven bij ADG;

- Niet-werkende werkzoekenden getroffen door herstructurering, faillissement of sluiting/ontbinding;
2. AKTIF-PLUS-categorie: werkzoekenden die minstens 2 van onderstaande belemmeringen ondervinden bij het vinden van werk:
- Minstens 24 maanden ingeschreven als niet-werkend werkzoekend bij ADG;
 - Geen getuigschrift hoger secundair onderwijs of geen eindeleertijdgetuigschrift of gelijkwaardig getuigschrift van een andere deeltentiteit of andere staat;
 - Zowel in het Duits als in het Frans een laag taalniveau hebben (geen niveau B1);
 - Verminderde arbeidsgeschiktheid:
 - o Voldoen aan de medische voorwaarden om aanspraak te maken op een inkomensvervangende tegemoetkoming of op een integratietegemoetkoming voor personen met een handicap;
 - o In een beschutte of sociale werkplaats tewerkgesteld zijn geweest;
 - o Op basis van een lichamelijke of verstandelijke beperking van minstens 66% aanspraak kunnen maken op hogere kinderbijslag;
 - o In het bezit zijn van een attest van de DG Personen met een handicap vd FOD Sociale Zekerheid voor de toekenning van sociale en fiscale voordelen;
 - o Blijvende arbeidsongeschiktheid van meer dan 33% die werd erkend door de arts van RVA;
 - o Blijvende arbeidsongeschiktheid van meer dan 33% die erkend is door de arts van de ADG;
 - o Ingedeeld zijn bij de personen die het verst van de arbeidsmarkt af staan op grond van een combinatie van psycho-medisch-sociale factoren die de gezondheid en/of maatschappelijke integratie belemmeren;
 - o Beschikken over een ondersteuningsplan van de Dienst van de Duitstalige Gemeenschap voor zelfbeschikkend leven.

ADG zal op vraag van de werkzoekende een attest afleveren waarin vermeld staat of hij/zij aan de voorwaarden voldoet. De werkzoekende vraagt dit aan voorafgaand aan de tewerkstelling en uiterlijk de 20^e dag na de aanwerving.

De werkgever dient nadien een subsidieaanvraag in te dienen bij het MDG (Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap). De werkgever moet er over waken dat deze subsidieaanvraag uiterlijk de 45^e dag na de aanwerving bij het MDG aankomt.

Indien aan de voorwaarden voldaan, kunnen er algemene of bijzondere subsidies toegekend worden. We beperken ons hier tot de algemene subsidies, aangezien de doelgroep van de bijzondere subsidies bijzonder klein is (eerder projectmatig voor overheidsinstellingen).

De algemene AKTIF-subsidie loopt maximaal 2 jaar, de eerste 12 maanden bedraagt ze 630 EUR, daarna bedraagt ze nog 377 EUR.

De algemene AKTIF-PLUS-subsidie loopt maximaal 3 jaar, de eerste 12 maanden bedraagt ze 1.259 EUR, de volgende 12 maanden bedraagt ze 756 EUR en de laatste 12 maanden bedraagt ze nog 377 EUR per maand.

Deze bedragen liggen nog hoger ingeval de werknemer wordt aangeworven in aansluiting op een opleidingsmaatregel:

Verhoogde ACTIF-subsidie: 630 EUR gedurende 2 jaar

Verhoogde ACTIF-PLUS-subsidie: 1.259 EUR gedurende de eerste 2 jaar, daarna nog 756 EUR.

De opleidingsmaatregelen die hier worden beoogd zijn o.a.:

- Individuele beroepsopleiding in een onderneming
- Instapstage
- Opleiding in een bedrijf in het kader van de inschakeling van een mindervalide in het arbeidsproces
- Middenstandsopleiding
- Industriële leerovereenkomst

3. Stimulansen voor de tewerkstelling in Brussel

Bij de aanwerving van bepaalde werknemers kan de werkgever een aanzienlijke vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen genieten. Momenteel zijn er drie soorten voordelen:

- Een beperkte structurele RSZ-vermindering: in het kader van de taxshift daalt het basistarief aan werkgeversbijdragen van 30% naar 25% vanaf 1 januari 2018. Dit gaat evenwel ten koste van de structurele vermindering die tot 31 december 2017 van toepassing was. Vanaf 1 januari 2018 ontvangt de werkgever enkel nog een beperkte structurele vermindering van bijdragen voor werknemers met een laag loon (voltijds brutokwartaalloon < 11.013,62 EUR). Voor alle werknemers die meer verdienen, geniet de werkgever geen structurele vermindering meer. Voor Sociale Maribel-werkgevers en beschutte werkplaatsen geldt een andere berekeningswijze;
- Te cumuleren met maximaal 1 van de volgende doelgroepverminderingen, zijnde de vermindering voor oudere werknemers, de vermindering voor eerste aanwervingen, de vermindering voor collectieve arbeidsduurvermindering en vierdagenweek;
- Werkuitkering.

Het totale verminderingsbedrag aan structurele vermindering en doelgroepvermindering wordt steeds beperkt tot de basiswerkgeversbijdragen.

De hieronder vermelde bedragen zijn forfaitaire bedragen die enkel gelden bij een voltijdse en volledige tewerkstelling. In geval van een deeltijdse of onvolledige tewerkstelling worden ze verhoudingsgewijs verminderd.

DOELGROEPVERMINDERING VOOR OUDERE WERKNEMERS

Er wordt een doelgroepvermindering toegekend voor oudere werknemers wanneer het refertekwartaalloon van de betrokken werknemer niet meer bedraagt dan 8.000,00 EUR (en voor het 4e kwartaal maximaal 10.666,67 EUR).

Het bedrag van de vermindering bedraagt 1.000 EUR per kwartaal voor ouderen vanaf 61 jaar en maximaal dan 65 jaar op de laatste dag van het kwartaal.

Aan de toepassing van deze doelgroepvermindering zijn geen verdere specifieke formaliteiten verbonden. Het bereiken van de bovenvermelde leeftijd opent automatisch het recht op de vermindering.

DOELGROEPVERMINDERING VOOR EERSTE AANWERVINGEN

Om voor deze doelgroepvermindering in aanmerking te komen, mag de werkgever geen werknemers meer in dienst gehad hebben in de 12 opeenvolgende maanden die de datum van indiensttreding voorafgaan, tenzij dienstboden, leercontracten, stagiairs in opleiding tot ondernemingshoofd, studenten met solidariteitsbijdrage, jongeren tot 31 december van het jaar dat zij 18 worden of gelegenheidswerknemers in de tuinbouw, gelegenheidswerknemers in de horeca en flexi-werknemers.

Is deze voorwaarde vervuld, dan zal de RSZ nagaan of de werkgever samen met andere werkgevers geen zelfde "technische bedrijfseenheid" uitmaakt. Er wordt hierbij rekening gehouden met een aantal sociaaleconomische criteria (bijvoorbeeld hetzelfde personeel, dezelfde zaakvoerder/bestuurder, dezelfde locatie, gelijksoortige activiteiten, bedrijfsmateriaal, benaming, contactinfo...).

De aangeworven werknemer mag immers geen werknemer vervangen die in de loop van de 12 maanden (dag op dag) voorafgaand aan het kwartaal van indiensttreding in dezelfde technische eenheid werkzaam was.

Er gelden geen specifieke voorwaarden waaraan de nieuw aangeworven werknemers vóór hun aanwerving moeten voldoen.

De werkgever beschikt over 20 kwartalen vanaf de aanwerving van de werknemer waarbinnen hij de doelgroepverminderingen 2^e tem 3^e aanwerving kan opnemen. Hij kan dus de meest interessante kwartalen kiezen, namelijk diegene waarin de werknemer het meeste uren werkt. De effectieve fysieke aanwezigheid van het aantal werknemers is vereist gedurende alle kwartalen. Voor de eerste aanwerving geniet de werkgever van de RSZ een forfaitair bedrag van 36,45 EUR per kwartaal als tussenkomst in de administratiekosten bij een erkend sociaal secretariaat.

Situatie vanaf 2023

Aanwerving	RSZ-vermindering	Periode van vermindering
eerste werknemer	3.100 EUR per kwartaal	Onbeperkt
tweede werknemer	1.550 EUR per kwartaal 1.050 EUR per kwartaal 450 EUR per kwartaal	Maximaal 5 kwartalen Maximaal 4 kwartalen Maximaal 4 kwartalen
derde werknemer	1.050 EUR per kwartaal 450 EUR per kwartaal	Maximaal 9 kwartalen Maximaal 4 kwartalen

Het totale verminderingbedrag van de doelgroepvermindering wordt steeds beperkt tot de basiswerkgeversbijdragen.

De vermelde verminderingbedragen zijn forfaitaire bedragen die enkel gelden bij een voltijdse en volledige tewerkstelling. In geval van een deeltijdse of onvolledige tewerkstelling worden ze verhoudingsgewijs verminderd.

DOELGROEPVERMINDERING COLLECTIEVE ARBEIDSDUURVERMINDERING EN VIJDAGENWEEK

ARBEIDSDUURVERMINDERING		
Arbeidsduurvermindering	Bedrag van vermindering	Periode van vermindering
Invoering van 37 uur/week	400 EUR per kwartaal	Kwartaal na invoering gedurende 8 kwartalen
Invoering van 36 uur/week	400 EUR per kwartaal	Kwartaal na invoering gedurende 12 kwartalen
Invoering van 35 uur/week	400 EUR per kwartaal	Kwartaal na invoering gedurende 16 kwartalen
VIJDAGENWEEK		
Vierdagenweek	Bedrag van vermindering	Periode van vermindering
Invoering vierdagenweek	400 EUR per kwartaal	Kwartaal na invoering gedurende 4 kwartalen

Indien de invoering van de vierdagenweek tegelijk gepaard gaat met een arbeidsduurvermindering, dan bedraagt de forfaitaire vermindering 1.000 EUR per werknemer. Daarna geldt de doelgroepvermindering voor arbeidsduurvermindering (400 EUR) in functie van het aantal uren werktijdverkorting voor de nog resterende kwartalen.

Het totale verminderingsbedrag van de doelgroepvermindering wordt steeds beperkt tot de basiswerkgeversbijdragen.

De vermelde verminderingsbedragen zijn forfaitaire bedragen die enkel gelden bij een voltijdse en volledige tewerkstelling. In geval van een deeltijdse of onvolledige tewerkstelling worden ze verhoudingsgewijs verminderd.

Vanaf 1 januari 2024 komen deeltijdse werknemers enkel nog in aanmerking voor de vermindering als de normale gemiddelde wekelijkse arbeidsduur van hun contract ten minste 28 uur per week bedraagt. De nieuwe bepaling geldt al voor arbeidsduurverminderingen die zijn ingevoerd vanaf 1 november 2023.

WERKNEMERSVERMINDERING VOOR HERSTRUCTURERING

Sinds 01/01/2017 is de patronale doelgroepvermindering herstructureringsvermindering afgeschaft, de werknemersvermindering bestaat nog wel.

Er wordt een vermindering van de persoonlijke RSZ-bijdragen voorzien voor de werknemer die in het bezit is van een verminderingskaart herstructureringsvermindering en in dienst wordt genomen door een nieuwe werkgever.

Deze forfaitaire vermindering bedraagt voor een voltijdse werknemer 133,33 EUR per maand en wordt toegekend voor de tewerkstellingen gelegen in de periode vanaf de eerste tewerkstelling aangevat met een geldige verminderingskaart herstructureringsvermindering tot het einde van het tweede kwartaal volgend op de begindatum van die eerste tewerkstelling (voor maximaal 3 kwartalen).

Voor arbeiders wordt het bedrag van 133,33 EUR vermenigvuldigd met 1,08 en voor deeltijdse prestaties worden deze bedragen gepronotiseerd. Deze vermindering ten voordele van de werknemer mag slechts toegepast worden voor zover het referentemaandloon van de werknemer een bepaalde loongrens niet overschrijdt:

- Bij werknemers jonger dan 30 jaar mag het referentemaandloon niet hoger zijn dan 3.671,21 EUR;
- Bij werknemers van minstens 30 jaar mag het referentemaandloon niet hoger zijn dan 5.383,82 EUR.

ACTIVA BRUSSELS

Vanaf 1 oktober 2017 werd de maatregel activa Brussels ingevoerd. Deze maatregel bestaat uit 2 luiken, de generieke activa en de verhoogde activa voor verminderde arbeidsgeschiktheid.

De generieke Activa richt zich op Brusselse werknemers die aan onderstaande voorwaarden voldoen:

- wonen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- op het ogenblik van de aanvraag of op de dag vóór de indiensttreding in de periode van de afgelopen 18 maanden gedurende 1 jaar (312 dagen) ingeschreven zijn bij Actiris als niet-werkend werkzoekend;
- aangeworven zijn met een minstens halftijdse arbeidsovereenkomst van minstens 6 maanden;

- niet meer voltijds of deeltijds leerplichtig zijn;
- de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt.

Bepaalde werknemers werden vrijgesteld van de minimale werkloosheidsvoorwaarde:

- jonger dan 30 jaar en geen getuigschrift van het hoger secundair onderwijs bezit;
- 57 jaar of ouder is;
- een inschakelingscontract heeft afgerond;
- een overeenkomst artikel 60 of 61 heeft afgerond (tewerkstelling door een OCMW);
- een overeenkomst in het kader van de sociale inschakelingseconomie ECOSOC heeft afgerond (DSP/SINE);
- een overeenkomst in het kader van een vormende tewerkstelling voor jongeren heeft afgerond;
- gedurende minstens 6 maanden in het kader van een First-stage tewerkgesteld was;
- gedurende minstens 6 maanden in het kader van een IBO/FPI-E tewerkgesteld was;
- met succes een beroepsopleiding heeft afgerond;
- een alternerende opleiding met succes heeft afgerond;
- werd ontslagen wegens de schrapping van een gesco-arbeidsplaats;
- het slachtoffer is geweest van een faillissement of ontslagen werd n.a.v. een herstructurering of vereffening van een onderneming.

Het voordeel bestaat uit een netto-tussenkost die maandelijks in mindering wordt gebracht.

Periode	Maandelijke tussenkost (voor voltijdse werknemers)
Maand aanwerving +5	€ 350
12 volgende maanden	€ 800
12 volgende maanden	€ 350

Daarnaast bestaat de verhoogde Activa voor verminderde arbeidsgeschiktheid, deze richt zich op Brusselse werknemers die aan onderstaande voorwaarden voldoen:

- wonen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- ingeschreven zijn bij Actiris als niet- werkend werkzoekend;
- verminderd arbeidsgeschikt zijn (meer info hieronder);
- niet meer voltijds of deeltijds leerplichtig zijn;
- de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt.

Personen met een verminderde arbeidsgeschiktheid zijn o.a.:

- voldoen aan de medische voorwaarden om een inkomensvervangende tegemoetkoming of integratietegemoetkoming te genieten;
- als doelgroepwerknemer tewerkgesteld zijn bij een werkgever die onder het toepassingsgebied van het paritair comité voor beschutte werkplaatsen, sociale werkplaatsen en de maatwerkbedrijven (PC 327);
- een handicap hebben en het recht openen op een verhoogde kinderbijslag op basis van lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid van minstens 66%;
- in het bezit zijn van een attest afgeleverd door de Algemene Directie Personen met een Handicap van de FOD Sociale Zekerheid voor het verstrekken van sociale en fiscale voordelen
- toegelaten worden tot de PHARE (Service Personnes Handicapées Autonomie Recherchéé) of gebruik maken van de maatregelen van VAPH (Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap);
- blijvende arbeidsongeschiktheid vertonen van minstens 33%, vastgesteld door een erkende geneesheer van RVA .

Het voordeel bestaat uit een netto-tussenkost die maandelijks in mindering wordt gebracht.

Periode	Maandelijks tussenkost (voor voltijdse werknemers)
Maand aanwerving +11	€ 750
24 volgende maanden	€ 600

Teneinde één van beide verminderingen te kunnen genieten, moeten er een aantal formaliteiten worden vervuld. Het belangrijkste voor u als werkgever is dat de werknemer een activakaart heeft aangevraagd, dat er een bijlage bij de arbeidsovereenkomst werd opgemaakt en dat er maandelijks een ASR-aangifte wordt opgemaakt.

Beide maatregelen kunnen in bepaalde gevallen gecombineerd worden met een aanmoedigingssteun voor opleidingen en dit voor maximaal € 5.000.

Om hier recht op te hebben moet aan volgende voorwaarden voldaan zijn:

- aan de voorwaarden van activa brussels voldoen;
- jonger zijn dan 30 jaar;
- geen getuigschrift hoger secundair onderwijs bezitten;
- aangeworven zijn met een voltijdse arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur;
- de keuze van de opleiding gebeurt in overleg met de werknemer en in functie van zijn behoeften;
- de opleiding is opgenomen in de lijst van opleidingen voor Betaald Educatief Verlof.

MENTORPREMIE

De mentorpremie is bestemd voor de werkgever. Deze werkgever moet erkend zijn in het kader van de alternerende opleiding in de Vlaamse of Franse Gemeenschap.

Onderstaande voorwaarden moeten voldaan zijn:

- De begeleiding gebeurt op een Brusselse vestiging
- De begeleiding gebeurt door een erkende mentor
- De duur van de begeleiding bedraagt minstens 6 maanden
- De mentor begeleidt minimaal 1 en maximaal 4 leerlingen
- Onder alternerende leerling verstaat men elke jongere van minder dan 25 jaar ingeschreven bij de erkende operatoren voor alternerende opleiding en die een overeenkomst alternerend leren afsluit:
 - o Industriële leerovereenkomst;
 - o of een leerovereenkomst afgesloten in toepassing van de reglementering betreffende de voortgezette opleiding in de middenstand;
 - o of een overeenkomst alternerende opleiding (OAO)

De mentorpremie bedraagt 1.750 EUR per periode van 12 maanden. De Werkgever kan maar 1 premie ontvangen per mentor.

De premie dient aangevraagd te worden bij Actiris tussen de 6 en 9 maanden na het begin van de alternerende opleidingsovereenkomst. Dit kan aan de hand van een door Actiris opgemaakt formulier, vergezeld met een getuigschrift van de operator dat bevestigt dat de opleiding in de

onderneming plaatsvond voor een periode van minstens 6 maanden. Volgende aanvragen kunnen ten vroegste 12 maanden en ten laatste 15 maanden na de vorige aanvraag.

4. Stimulansen voor de tewerkstelling in Wallonië

Bij de aanwerving van bepaalde werknemers kan de werkgever een aanzienlijke vermindering van de socialezekerheidsbijdragen of in sommige gevallen een premie genieten. Momenteel zijn er drie soorten voordelen:

- Een beperkte structurele RSZ-vermindering: in het kader van de taxshift daalt het basistarief aan werkgeversbijdragen van 30% naar 25% vanaf 1 januari 2018. Dit gaat evenwel ten koste van de structurele vermindering die tot 31 december 2017 van toepassing was. Vanaf 1 januari 2018 ontvangt de werkgever enkel nog een beperkte structurele vermindering van bijdragen voor werknemers met een laag loon (voltijds brutokwartaalloon < 11.013,62 EUR). Voor alle werknemers die meer verdienen, geniet de werkgever geen structurele vermindering meer. Voor Sociale Maribel-werkgevers en beschutte werkplaatsen geldt een andere berekeningswijze;
- Te cumuleren met maximaal 1 van de volgende doelgroepverminderingen, zijnde de vermindering voor oudere werknemers, de vermindering voor eerste aanwervingen, de vermindering voor collectieve arbeidsduurvermindering en vierdagenweek;
- Werkuitkering.

Het totale verminderingsbedrag aan structurele vermindering en doelgroepvermindering wordt steeds beperkt tot de basiswerkgeversbijdragen.

De hieronder vermelde bedragen zijn forfaitaire bedragen die enkel gelden bij een voltijdse en volledige tewerkstelling. In geval van een deeltijdse of onvolledige tewerkstelling worden ze verhoudingsgewijs verminderd.

DOELGROEPVERMINDERING VOOR OUDERE WERKNEMERS

Er geldt een doelgroepvermindering voor werknemers die minstens 55 jaar zijn op de laatste dag van het kwartaal. Voorwaarde hierbij is wel dat de betrokken werknemers een refertekwartaalloon hebben dat lager was dan de hoge loongrens van de structurele vermindering, zijnde momenteel 17.335,73 EUR per kwartaal.

Het bedrag van de vermindering varieert in functie van de leeftijd van de werknemer:

Leeftijd	Bedrag vermindering
Minstens 55 jaar (op de laatste dag van het kwartaal)	400 EUR per kwartaal
Minstens 58 jaar (op de laatste dag van het kwartaal)	1.000 EUR per kwartaal
Minstens 62 jaar en nog niet de pensioengerechtigde leeftijd (op de laatste dag van het kwartaal)	1.500 EUR per kwartaal

De vermindering voor 55-59-jarigen zal enkel worden toegekend als de oudere werknemer op de dag vóór zijn indiensttreding als niet-werkende werkzoekende is ingeschreven bij de FOREM. Voor de rest zijn er aan de toepassing van deze doelgroepvermindering geen verdere specifieke formaliteiten verbonden. Het bereiken van de bovenvermelde leeftijd opent automatisch het recht op de vermindering op basis van een tewerkstelling in het Waals gewest.

DOELGROEPVERMINDERING VOOR EERSTE AANWERVINGEN

Om voor deze doelgroepvermindering in aanmerking te komen, mag de werkgever geen werknemers meer in dienst gehad hebben in de 12 opeenvolgende maanden die de datum van indiensttreding voorafgaan, tenzij dienstboden, leercontracten, stagiairs in opleiding tot ondernemingshoofd, studenten met solidariteitsbijdrage, jongeren tot 31 december van het jaar dat zij 18 worden of gelegenheidswerknemers in de tuinbouw, gelegenheidswerknemers in de horeca en flexi-werknemers.

Is deze voorwaarde vervuld, dan zal de RSZ nagaan of de werkgever samen met andere werkgevers geen zelfde "technische bedrijfseenheid" uitmaakt. Er wordt hierbij rekening gehouden met een aantal sociaaleconomische criteria (bijvoorbeeld hetzelfde personeel, dezelfde zaakvoerder/bestuurder, dezelfde locatie, gelijksoortige activiteiten, bedrijfsmateriaal, benaming, contactinfo...).

De aangeworven werknemer mag immers geen werknemer vervangen die in de loop van de 12 maanden (dag op dag) voorafgaand aan het kwartaal van indiensttreding in dezelfde technische bedrijfseenheid werkzaam was.

Er gelden geen specifieke voorwaarden waaraan de nieuw aangeworven werknemers vóór hun aanwerving moeten voldoen.

De werkgever beschikt over 20 kwartalen vanaf de aanwerving van de werknemer waarbinnen hij de doelgroepverminderingen 2^e tem 3^e aanwerving kan opnemen. Hij kan dus de meest interessante kwartalen kiezen, namelijk diegene waarin de werknemer het meeste uren werkt. De effectieve fysieke aanwezigheid van het aantal werknemers is vereist gedurende alle kwartalen. Voor de eerste aanwerving geniet de werkgever van de RSZ een forfaitair bedrag van 36,45 EUR per kwartaal als tussenkomst in de administratiekosten bij een erkend sociaal secretariaat.

Situatie vanaf 2023

Aanwerving	RSZ-vermindering	Periode van vermindering
eerste werknemer	3.100 EUR per kwartaal	Onbeperkt
tweede werknemer	1.550 EUR per kwartaal	Maximaal 5 kwartalen
	1.050 EUR per kwartaal	Maximaal 4 kwartalen
	450 EUR per kwartaal	Maximaal 4 kwartalen
derde werknemer	1.050 EUR per kwartaal	Maximaal 9 kwartalen
	450 EUR per kwartaal	Maximaal 4 kwartalen

Het totale verminderingsbedrag van de doelgroepvermindering wordt steeds beperkt tot de basiswerkgeversbijdragen.

De vermelde verminderingsbedragen zijn forfaitaire bedragen die enkel gelden bij een voltijdse en volledige tewerkstelling. In geval van een deeltijdse of onvolledige tewerkstelling worden ze verhoudingsgewijs verminderd.

DOELGROEPVERMINDERING VOOR COLLECTIEVE ARBEIDSDUURVERMINDERING EN VIERDAGENWEEK

ARBEIDSDUURVERMINDERING		
Arbeidsduurvermindering	Bedrag van vermindering	Periode van vermindering
Invoering van 37 uur/week	400 EUR per kwartaal	Kwartaal na invoering gedurende 8 kwartalen
Invoering van 36 uur/week	400 EUR per kwartaal	Kwartaal na invoering gedurende 12 kwartalen
Invoering van 35 uur/week	400 EUR per kwartaal	Kwartaal na invoering gedurende 16 kwartalen
VIERDAGENWEEK		
Vierdagenweek	Bedrag van vermindering	Periode van vermindering
Invoering vierdagenweek	400 EUR per kwartaal	Kwartaal na invoering gedurende 4 kwartalen

Indien de invoering van de vierdagenweek tegelijk gepaard gaat met een arbeidsduurvermindering, dan bedraagt de forfaitaire vermindering 1.000 EUR per werknemer. Daarna geldt de doelgroepvermindering voor arbeidsduurvermindering (400 EUR) in functie van het aantal uren werktijdverkorting voor de nog resterende kwartalen.

Het totale verminderingsbedrag van de doelgroepvermindering wordt steeds beperkt tot de basiswerkgeversbijdragen.

De vermelde verminderingsbedragen zijn forfaitaire bedragen die enkel gelden bij een voltijdse en volledige tewerkstelling. In geval van een deeltijdse of onvolledige tewerkstelling worden ze verhoudingsgewijs verminderd.

Vanaf 1 januari 2024 komen deeltijdse werknemers enkel nog in aanmerking voor de vermindering als de normale gemiddelde wekelijkse arbeidsduur van hun contract ten minste 28 uur per week bedraagt. De nieuwe bepaling geldt al voor arbeidsduurverminderingen die zijn ingevoerd vanaf 1 november 2023.

WERKNEMERSVERMINDERING VOOR HERSTRUCTURERING

Sinds 01/01/2017 is de patronale doelgroepvermindering herstructurering afgeschaft, de werknemersvermindering bestaat nog wel.

Er wordt een vermindering van de persoonlijke RSZ-bijdragen voorzien voor de werknemer die in het bezit is van een verminderingkaart herstructureringen en in dienst wordt genomen door een nieuwe werkgever.

Deze forfaitaire vermindering bedraagt voor een voltijdse werknemer 133,33 EUR per maand en wordt toegekend voor de tewerkstellingen gelegen in de periode vanaf de eerste tewerkstelling aangevat met een geldige verminderingkaart herstructureringen tot het einde van het tweede kwartaal volgend op de begindatum van die eerste tewerkstelling (voor maximaal 3 kwartalen).

Voor arbeiders wordt het bedrag van 133,33 EUR vermenigvuldigd met 1,08 en voor deeltijdse prestaties worden deze bedragen gepronotiseerd. Deze vermindering ten voordele van de

werknemer mag slechts toegepast worden voor zover het referentemaandloon van de werknemer een bepaalde loongrens niet overschrijdt:

- Bij werknemers jonger dan 30 jaar mag het referentemaandloon niet hoger zijn dan 3.671,21 EUR;
- Bij werknemers van minstens 30 jaar mag het referentemaandloon niet hoger zijn dan 5.383,82 EUR.

WERKUITKERING MIN 25-JARIGEN

Jonge werknemers met een hoofdverblijfplaats in het franstalig Waals gewest kunnen onder bepaalde voorwaarden recht geven op een werkuitkering. De werknemers moeten voldoen aan volgende voorwaarden:

- Jonger zijn dan 25 jaar op het moment van indiensttreding;
- Hun hoofdverblijfplaats hebben in het franstalig Waals gewest;
- Ingeschreven zijn bij Forem als niet werkend werkzoekend (er zijn bepaalde gelijkstellingen);
- Ofwel laaggeschoold;
- Ofwel middengeschoold en minstens 6 maanden ingeschreven als niet werkend werkzoekend.

Laag- en middengeschoolde werkzoekende worden als volgt gedefiniëerd:

- Laaggeschoold: de werkzoekende die niet beschikt over een diploma of attest hoger secundair onderwijs of gelijkwaardig attest of diploma.
- Middengeschoold: de werkzoekende die beschikt over maximum een diploma of attest hoger secundair onderwijs of een gelijkwaardig diploma of attest.

De netto tussenkomst is eenmalig en bedraagt maximaal:

Periode	Maximale werkuitkering per maand
Eerste 24 maanden	500 EUR
Volgende 6 maanden	250 EUR
Laatste 6 maanden	125 EUR

De vermindering kan 36 maanden worden genoten en stopt sowieso als de jongere 28 wordt.

Via de site van Forem kan een werkzoekende nagaan of hij aan de voorwaarden voldoet, er kan een attest worden afgedrukt.

De vermindering kan niet samen genoten worden met de werkuitkering 12 maanden en ook niet met bepaalde wedertewerkstellingsprogramma's.

De vermindering kan wel worden gecumuleerd met een doelgroepvermindering en met de structurele vermindering.

Er moet een dossier voor de aanvraag van activering worden ingediend bij de uitbetalingsinstelling. Dit dossier omvat een kopie van de arbeidsovereenkomst en van de bijlage bij de arbeidsovereenkomst. Maandelijks zal de concrete tussenkomst worden aangevraagd via ASR (WECH008).

De aanvraagprocedure loopt via RVA/ONEM.

WERKUITKERING "12 MAANDEN"

Een langdurig werkzoekende (meer dan 12 maanden) met een hoofdverblijfplaats in het franstalig Waals gewest kunnen onder bepaalde voorwaarden recht geven op een werkuitkering.

De werknemers moeten voldoen aan volgende voorwaarden:

- Hun hoofdverblijfplaats hebben in het Franstalig Waals gewest;
- Meer dan 12 maanden ingeschreven zijn bij Forem als niet werkend werkzoekend;

De netto tussenkomst is niet eenmalig en bedraagt maximaal:

Periode	Maximale werkuitkering per maand
Eerste 12 maanden	500 EUR
Volgende 6 maanden	250 EUR
Laatste 6 maanden	125 EUR

Via de site van Forem kan een werkzoekende nagaan of hij aan de voorwaarden voldoet, er kan een attest worden afgedrukt.

De vermindering kan niet samen genoten worden met de werkuitkering voor -25 jarigen en ook niet met bepaalde wedertewerkstellingsprogramma's.

De vermindering kan wel worden gecumuleerd met een doelgroepvermindering en met de structurele vermindering.

De aanvraagprocedure loopt via RVA/ONEM.

SUBSIDIE "TREMPLIN 24 MOIS+"

De maatregel "Tremplin 24 mois +" biedt financiële steun aan bedrijven die werkzoekenden aanwerven die zeer ver van hun werk staan (minimum 24 maanden).

Alle werkgevers komen in aanmerking op voorwaarde dat ze een vestiging hebben in het Franstalig Waals Gewest.

De werkzoekende dient aan volgende voorwaarden te voldoen:

- Hoofdverblijfplaats hebben in het Franstalig Waals Gewest;
- Ingeschreven zijn bij de FOREM als niet-werkende werkzoekende;
- Minstens 24 maanden werkloos zijn geweest (op de dag van de aanwerving).

Daarenboven dient de aanwerving te gebeuren met een minstens halftijdse overeenkomst voor minstens 24 maanden (of voor onbepaalde duur). De werkgever moet gedurende 40 uren per jaar een opleiding voorzien. Per kwartaal dient u ook bij Forem een verklaring in te dienen met allerhande informatie aangaande de werknemer, zijn/haar prestaties, ... FOREM stelt een model ter beschikking op haar website.

De subsidie kan worden toegekend als driemaandelijks toelage voor een periode van 24 maanden en bedraagt € 1.000 per maand (pro rata voor een deeltijdse tewerkstelling).

Er is cumul mogelijk met een RSZ vermindering en met de werkuitkering 12 maanden. Er is GEEN cumulatie mogelijk met o.a. de werkuitkering -25-jarigen.

De formaliteiten voor deze verminderingen lopen via FOREM.

5. Stimulansen voor de tewerkstelling in Vlaanderen

Bij de aanwerving van bepaalde werknemers kan de werkgever een aanzienlijke vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen of in sommige gevallen een premie genieten. Momenteel zijn er drie soorten voordelen:

- Een beperkte structurele RSZ-vermindering: in het kader van de taxshift daalt het basistarief aan werkgeversbijdragen van 30% naar 25% vanaf 1 januari 2018. Dit gaat evenwel ten koste van de structurele vermindering die tot 31 december 2017 van toepassing was. Vanaf 1 januari 2018 ontvangt de werkgever enkel nog een beperkte structurele vermindering van bijdragen voor werknemers met een laag loon (voltijds brutokwartaalloon < 11.013,62 EUR). Voor alle werknemers die meer verdienen, geniet de werkgever geen structurele vermindering meer. Voor Sociale Maribel-werkgevers en beschutte werkplaatsen geldt een andere berekeningswijze;
- Te cumuleren met maximaal 1 van de volgende doelgroepverminderingen, zijnde de vermindering voor eerste aanwervingen, de vermindering voor collectieve arbeidsduurvermindering en vierdagenweek of de doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring.

Het totale verminderingsbedrag aan structurele vermindering en doelgroepvermindering wordt steeds beperkt tot de basiswerkgeversbijdragen.

De hieronder vermelde bedragen zijn forfaitaire bedragen die enkel gelden bij een voltijdse en volledige tewerkstelling. In geval van een deeltijdse of onvolledige tewerkstelling worden ze verhoudingsgewijs verminderd.

DOELGROEPVERMINDERING OUDERE WERKNEMERS

Deze vermindering werd stopgezet voor aanwervingen vanaf 01/07/2024. Voor de werknemers die voor deze datum in dienst kwamen en het recht op deze doelgroepvermindering openden, zijn er overgangsmaatregelen van toepassing.

DOELGROEPVERMINDERING VOOR PERSONEN ZONDER RECENTE, DUURZAME WERKERVARING

Werkgevers die sinds 1 oktober 2023 een persoon zonder recente, duurzame werkervaring aanwerven krijgen onder bepaalde voorwaarden een vermindering op de sociale zekerheidsbijdragen. De vermindering bedraagt maximaal 1.000 EUR per kwartaal.

Volgende voorwaarden dienen vervuld te zijn om aanspraak te kunnen maken op de doelgroepvermindering voor de aangeworven werknemer:

- Werknemer is niet meer deeltijds leerplichtig en heeft de pensioengerechtigde leeftijd nog niet bereikt op de laatste dag van het kwartaal van de indiensttreding;
- De werknemer was de dag voor de aanwerving ingeschreven bij VDAB;
- De werknemer was vóór indiensttreding minstens 2 jaar ingeschreven als niet-werkende werkzoekende bij VDAB. Bepaalde periodes worden gelijkgesteld aan een periode als werkzoekende, zoals periodes van korte tewerkstelling, arbeidsongeschiktheid of hechtenis.
- De werknemer werkt in een Vlaamse vestigingseenheid (de maatschappelijke zetel van een onderneming, entiteit of organisatie met ondernemingsnummer of een vestigingseenheid met een vestigingseenheidsnummer in Vlaanderen). De woonplaats van de werknemer mag zich in een ander gewest of land bevinden.
- De werknemer heeft minstens een halftijdse arbeidsovereenkomst. Het mag zowel een tijdelijke of vaste tewerkstelling zijn.

- Werkt de werknemer minder dan halftijds in het kwartaal waarvoor de werkgever de doelgroepvermindering aanvraagt? Dan moet de werknemer in dat kwartaal minstens 27,5% van een normale voltijdse prestatie daadwerkelijk aan de slag zijn.
- Refertekwartaalloon moet minder zijn dan 10.000 EUR

U hebt als werkgever gedurende maximaal 4 kwartalen recht op de vermindering van 1.000 EUR per kwartaal als de werknemer 80% of meer van een normale voltijdse prestatie werkt.

Het totale verminderingsbedrag van de doelgroepvermindering wordt steeds beperkt tot de basiswerkgeversbijdragen.

De vermelde verminderingsbedragen zijn forfaitaire bedragen die enkel gelden bij een voltijdse en volledige tewerkstelling. In geval van een deeltijdse of onvolledige tewerkstelling worden ze verhoudingsgewijs verminderd.

De controle gebeurt door VDAB (via Ecaro).

DOELGROEPVERMINDERING VOOR EERSTE AANWERVINGEN

Om voor deze doelgroepvermindering in aanmerking te komen, mag de werkgever geen werknemers meer in dienst gehad hebben in de 12 opeenvolgende maanden die de datum van indiensttreding voorafgaan, tenzij dienstboden, leercontracten, stagiairs in opleiding tot ondernemingshoofd, studenten met solidariteitsbijdrage, jongeren tot 31 december van het jaar dat zij 18 worden of gelegenhedswerknemers in de tuinbouw, gelegenhedswerknemers in de horeca en flexiwerknemers.

Is deze voorwaarde vervuld, dan zal de RSZ nagaan of de werkgever samen met andere werkgevers geen zelfde "technische bedrijfseenheid" uitmaakt. Er wordt hierbij rekening gehouden met een aantal sociaaleconomische criteria (bijvoorbeeld hetzelfde personeel, dezelfde zaakvoerder/bestuurder, dezelfde locatie, gelijksoortige activiteiten, bedrijfsmateriaal, benaming, contactinfo...).

De aangeworven werknemer mag immers geen werknemer vervangen die in de loop van de 12 maanden (dag op dag) voorafgaand aan het kwartaal van indiensttreding in dezelfde technische bedrijfseenheid werkzaam was.

Er gelden geen specifieke voorwaarden waaraan de nieuw aangeworven werknemers vóór hun aanwerving moeten voldoen.

De werkgever beschikt over 20 kwartalen vanaf de aanwerving van de werknemer waarbinnen hij de doelgroepverminderingen 2^e tem 3^e aanwerving kan opnemen. Hij kan dus de meest interessante kwartalen kiezen, namelijk diegene waarin de werknemer het meeste uren werkt. De effectieve fysieke aanwezigheid van het aantal werknemers is vereist gedurende alle kwartalen. Voor de eerste aanwerving geniet de werkgever van de RSZ een forfaitair bedrag van 36,45 EUR per kwartaal als tussenkomst in de administratiekosten bij een erkend sociaal secretariaat.

Situatie vanaf 2023

Aanwerving	RSZ-vermindering	Periode van vermindering
eerste werknemer	3.100 EUR per kwartaal	Onbeperkt
tweede werknemer	1.550 EUR per kwartaal	Maximaal 5 kwartalen
	1.050 EUR per kwartaal	Maximaal 4 kwartalen
	450 EUR per kwartaal	Maximaal 4 kwartalen
derde werknemer	1.050 EUR per kwartaal	Maximaal 9 kwartalen
	450 EUR per kwartaal	Maximaal 4 kwartalen

Het totale verminderingsbedrag van de doelgroepvermindering wordt steeds beperkt tot de basiswerkgeversbijdragen.

De vermelde verminderingsbedragen zijn forfaitaire bedragen die enkel gelden bij een voltijdse en volledige tewerkstelling. In geval van een deeltijdse of onvolledige tewerkstelling worden ze verhoudingsgewijs verminderd.

DOELGROEPVERMINDERING VOOR JONGE WERKNEMERS

Deze vermindering werd stopgezet voor aanwervingen vanaf 01/07/2024. Voor de werknemers die voor deze datum in dienst kwamen en het recht op deze doelgroepvermindering openen, zijn er overgangsmaatregelen van toepassing.

DOELGROEPVERMINDERING VOOR COLLECTIEVE ARBEIDSDUURVERMINDERING EN VIERDAGENWEEK

ARBEIDSDUURVERMINDERING		
Arbeidsduurvermindering	Bedrag vermindering	Periode vermindering
Invoering van 37 uur/week	400 EUR per kwartaal	Kwartaal na invoering gedurende 8 kwartalen
Invoering van 36 uur/week	400 EUR per kwartaal	Kwartaal na invoering gedurende 12 kwartalen
Invoering van 35 uur/week	400 EUR per kwartaal	Kwartaal na invoering gedurende 16 kwartalen
VIERDAGENWEEK		
Vierdagenweek	Bedrag vermindering	Periode vermindering
Invoering vierdagenweek	400 EUR per kwartaal	Kwartaal na invoering gedurende 4 kwartalen

Indien de invoering van de vierdagenweek tegelijk gepaard gaat met een arbeidsduurvermindering, dan bedraagt de forfaitaire vermindering 1.000 EUR per werknemer. Daarna geldt de doelgroepvermindering voor arbeidsduurvermindering (400 EUR) in functie van het aantal uren werktijdverkorting voor de nog resterende kwartalen.

Het totale verminderingsbedrag van de doelgroepvermindering wordt steeds beperkt tot de basiswerkgeversbijdragen.

De vermelde verminderingsbedragen zijn forfaitaire bedragen die enkel gelden bij een voltijdse en volledige tewerkstelling. In geval van een deeltijdse of onvolledige tewerkstelling worden ze verhoudingsgewijs verminderd.

Vanaf 1 januari 2024 komen deeltijdse werknemers enkel nog in aanmerking voor de vermindering als de normale gemiddelde wekelijkse arbeidsduur van hun contract ten minste 28 uur per week bedraagt. De nieuwe bepaling geldt al voor arbeidsduurverminderingen die zijn ingevoerd vanaf 1 november 2023.

WERKNEMERSVERMINDERING VOOR HERSTRUCTURERING

Sinds 01/01/2017 is de patronale doelgroepvermindering herstructurering afgeschaft, de werknemersvermindering bestaat nog wel.

Er wordt een vermindering van de persoonlijke RSZ-bijdragen voorzien voor de werknemer die in het bezit is van een verminderingkaart herstructureringen en in dienst wordt genomen door een nieuwe werkgever.

Deze forfaitaire vermindering bedraagt voor een voltijdse werknemer 133,33 EUR per maand en wordt toegekend voor de tewerkstellingen gelegen in de periode vanaf de eerste tewerkstelling aangevat met een geldige verminderingkaart herstructureringen tot het einde van het tweede kwartaal volgend op de begindatum van die eerste tewerkstelling (voor maximaal 3 kwartalen).

Voor arbeiders wordt het bedrag van 133,33 EUR vermenigvuldigd met 1,08 en voor deeltijdse prestaties worden deze bedragen gepronotiseerd. Deze vermindering ten voordele van de werknemer mag slechts toegepast worden voor zover het referentemaandloon van de werknemer een bepaalde loongrens niet overschrijdt:

- Bij werknemers jonger dan 30 jaar mag het referentemaandloon niet hoger zijn dan 3.671,21 EUR;
- Bij werknemers van minstens 30 jaar mag het referentemaandloon niet hoger zijn dan 5.383,82 EUR.

6. De beëindiging van de arbeidsovereenkomst

DE ARBEIDSOVEREENKOMST VOOR ONBEPAALEN DUUR

Algemeen

De opzegging gebeurt, op straffe van nietigheid, op één van de hierna beschreven manieren. Om geldig te zijn moet de opzeggingbrief naast datum en handtekening ook het begin en de duurtijd van de opzeggingstermijn vermelden. De opzegtermijn zal steeds aanvangen de maandag volgend op de betekening van het ontslag.

Indien de opzegging uitgaat van de werkgever kan de kennisgeving enkel gebeuren:

- Door een aangetekende brief: deze brief wordt geacht om drie werkdagen (alle dagen behalve de zon- en feestdagen) onderweg te zijn na de dag van verzending. De derde werkdag heeft hij uitwerking (wordt geacht "betekend" te zijn) en ten vroegste de maandag erop volgend kan de opzeggingstermijn aanvangen;
- Bij deurwaardersexploot: de dag zelf van de betekening van het exploit heeft de brief uitwerking. De opzeggingstermijn kan ten vroegste de maandag nadien aanvangen.

Indien de opzegging uitgaat van de werknemer gebeurt de kennisgeving op één van de volgende wijzen:

- Door een aangetekende brief;
- Bij deurwaardersexploot;
- Door afgifte aan de werkgever van een geschrift: de werkgever moet voor ontvangst tekenen of de betekening heeft niet plaatsgevonden. Het geschrift heeft de dag zelf uitwerking. De opzeggingstermijn kan ten vroegste de maandag nadien aanvangen.

De opzegtermijn wordt bepaald in functie van de verworven anciënniteit op het moment dat de opzegtermijn ingaat. Er dient ook rekening gehouden te worden met de anciënniteit die de werknemer (arbeider of bediende) heeft verworven als uitzendkracht bij de werkgever. Er dient enkel rekening gehouden te worden met deze opgebouwde anciënniteit als uitzendkracht onder volgende voorwaarden:

- De aanwerving volgt onmiddellijk of met een onderbreking van maximum 7 kalenderdagen op de periode van uitzendarbeid bij dezelfde werkgever;
- Het betreft dezelfde functie als tijdens de periode van uitzendarbeid;
- De voorafgaande periodes van uitzendarbeid moeten ononderbroken zijn of met een onderbreking van maximum 7 kalenderdagen. Tussentijdse periodes van inactiviteit van maximum 7 kalenderdagen worden meegeteld voor de berekening van de anciënniteit;
- Het ontslag dient uit te gaan van de werkgever.

De opgebouwde anciënniteit als uitzendkracht waarmee rekening gehouden dient te worden, is beperkt tot 1 jaar, tenzij een afwijking is voorzien in de sector.

Opzeggingstermijnen

Voor werknemers in dienst vóór 1 januari 2014 bestaat de opzegtermijn uit twee delen: een deel volgens de ontslagregels die golden op 31/12/2013 (in functie van de anciënniteit tot en met 2013) en een deel volgens de regels die gelden voor werknemers in dienst vanaf 01/01/2014 (zie hieronder). Op de regel dat deel 1 van de opzegtermijn moet worden bepaald rekening houdend met de opzegtermijnen die golden op 31/12/2013 bestaat slechts één uitzondering, namelijk voor de bedienden wiens jaarloon op 31/12/2013 meer bedroeg dan 32.254 EUR: in geval van ontslag door de werkgever geldt in dit geval een vaste termijn van één maand per begonnen jaar anciënniteit, met een minimum van 3 maand.

Voor werknemers in dienst vanaf 1 januari 2014 gelden de onderstaande opzeggingstermijnen.

Tot en met 5 jaar anciënniteit

Per begonnen jaar dienst		Ontslag door werkgever	Ontslag door werknemer
1e jaar	0 < 3 m anciënniteit	1 week	1 week
	3 < 4 m anciënniteit	3 weken	2 weken
	4 < 5 m anciënniteit	4 weken	2 weken
	5 < 6 m anciënniteit	5 weken	2 weken
	6 < 9 m anciënniteit	6 weken	3 weken
	9 < 12 m anciënniteit	7 weken	3 weken
2de jaar	12 < 15 m anciënniteit	8 weken	4 weken
	15 < 18 m anciënniteit	9 weken	4 weken
	18 < 21 m anciënniteit	10 weken	5 weken
	21 < 24 m anciënniteit	11 weken	5 weken
3de jaar		12 weken	6 weken
4de jaar		13 weken	6 weken
5de jaar		15 weken	7 weken

Vanaf het begonnen 6de jaar anciënniteit

Per begonnen jaar dienst	Ontslag door werkgever	Ontslag door werknemer
6de jaar	18 weken	9 weken
7de jaar	21 weken	10 weken
8ste jaar	24 weken	12 weken
9de jaar	27 weken	13 weken
10de jaar	30 weken	13 weken
11de jaar	33 weken	13 weken
12de jaar	36 weken	13 weken
13de jaar	39 weken	13 weken
14de jaar	42 weken	13 weken
15de jaar	45 weken	13 weken
16de jaar	48 weken	13 weken
17de jaar	51 weken	13 weken
18de jaar	54 weken	13 weken
19de jaar	57 weken	13 weken
20ste jaar	60 weken	13 weken

Vanaf het begonnen 21ste jaar anciënniteit

Per begonnen jaar dienst	Ontslag door werkgever	Ontslag door werknemer
21e jaar	62 weken	13 weken
22e jaar	63 weken	13 weken
23e jaar	64 weken	13 weken (maximum)
...	+ telkens 1 week per begonnen jaar anciënniteit	...

Afwijkende opzeggingstermijn bij het bereiken van de pensioenleeftijd

Bij een ontslag door de werkgever gelden in dit geval de algemene opzeggingstermijnen, maar met een maximum van 26 weken.

Tegenopzeg

Indien een werknemer die ontslagen is door zijn werkgever met een te presteren opzegtermijn ander werk heeft gevonden, kan hij zelf de arbeidsovereenkomst beëindigen met een tegenopzegging.

Anciënniteit	Duur tegenopzegging
0 < 3 maanden	1 week
Tussen 3 en 6 maanden	2 weken
Tussen 6 maanden en < 1 jaar	3 weken
Vanaf 1 jaar	4 weken

Algemene opmerkingen

Indien men de strikte voorschriften van de betekening niet naleeft of men wil de arbeidsovereenkomst onmiddellijk stopzetten, is men gehouden tot het betalen van een verbrekingsvergoeding of opzeggingsvergoeding die overeenstemt met het loon voor (het gedeelte van) de opzeggingstermijn die (nog) gepresteerd had moeten worden.

Indien de werknemer arbeidsongeschikt wordt na de kennisgeving van een geldig ontslag met een te presteren opzegtermijn, dan kan de werkgever de arbeidsovereenkomst verbreken mits uitbetaling van een opzegvergoeding die overeenstemt met het loon voor het nog resterend deel van de opzegtermijn. Het reeds betaald gewaarborgd loon sedert de aanvang van de periode arbeidsongeschiktheid waarin de werkgever heeft verbroken, mag hiervan in mindering worden gebracht.

Indien de betekende opzeggingstermijn te kort was, is men gehouden tot het betalen van een aanvullende verbrekingsvergoeding die overeenstemt met het loon voor de periode van de opzeggingstermijn die te kort gepresteerd is.

Sommige gebeurtenissen (vakantie, ziekte...) kunnen de opzeggingstermijn schorsen en dus verlengen. Dit is echter enkel het geval wanneer de werkgever de opzeg betekend heeft.

Indien men de overeenkomst beëindigt om dringende reden moet er geen opzeggingstermijn worden gepresteerd en ook geen opzeggingsvergoeding worden betaald. Een dringende reden is een tekortkoming die de samenwerking onmiddellijk en definitief onmogelijk maakt (bijvoorbeeld diefstal, geweldsdaaden...). De partij die zich beroept op de dringende reden draagt de bewijslast. Deze wijze van ontslag is zeer formalistisch. Het ontslag moet meegedeeld worden binnen de 3 werkdagen na kennisname van de zware tekortkomingen. In de ontslagbrief moet men zeer volledig en gedetailleerd de gebeurde feiten opsommen en achteraf kunnen geen nieuwe feiten meer aangebracht worden.

De werknemer heeft gedurende de opzeggingstermijn recht op sollicitatieverlof (zelfs als hij zelf ontslag nam), meer bepaald 1 dag per week tijdens de laatste 26 weken van de opzeggingstermijn en 1 halve dag per week tijdens de voorgaande periode. Werknemers die recht hebben op outplacementbegeleiding hebben bij aanvaarding van de begeleiding onmiddellijk recht op 1 dag per week gedurende de volledige opzegtermijn.

Werknemers die worden ontslagen met een opzegvergoeding of –termijn van minstens 30 weken hebben recht op outplacement (ongeacht de leeftijd). Er is geen recht op outplacement bij een ontslag om dringende reden of bij herstructurering. De outplacementbegeleiding moet ervoor zorgen dat de ontslagen werknemer op korte termijn een nieuwe betrekking vindt bij een andere werkgever of dat hij aan de slag kan gaan als zelfstandige. De regeling verschilt naargelang de werknemer ontslagen wordt met een opzegvergoeding of een te presteren opzegtermijn.

Ontslag met opzegtermijn	Ontslag met opzegvergoeding
Ontslaggpakket: minimaal 30 weken opzegging + outplacement (opneembaar tijdens sollicitatieverlof 2 x 1/2de dag of 1 dag vanaf begin opzegtermijn)	Ontslaggpakket: minimaal 26 weken opzegvergoeding (opzegvergoeding van 30 weken mag worden verminderd met 4 weken) + outplacement ter waarde van 4 weken
Schriftelijk aanbod binnen 4 weken na aanvang opzegtermijn	Schriftelijk aanbod binnen 15 kalenderdagen na einde arbeidsovereenkomst
Minimaal 60 uren (3 periodes van telkens 20 u over 12 maanden: 2, 4 en 6 maanden)	Minimaal 60 uren ter waarde van 1/12de jaarloon (minimaal 1.800 EUR en maximaal 5.500 EUR)
Geen sanctie voorzien als werknemer aanbod weigert	Sinds 01/01/2016: indien werknemer outplacement weigert, verliest hij 4 weken vergoeding

Indien de opzegvergoeding of –termijn minder dan 30 weken bedraagt, dan heeft de werknemer recht op outplacementbegeleiding indien hij op het moment van het ontslag door de werkgever reeds 45 jaar is en tenminste 1 jaar anciënniteit telt. Dit recht geldt echter niet bij ontslag om dringende reden of indien de werknemer in aanmerking komt voor het rustpensioen. De werkgever zal op eigen initiatief een schriftelijk outplacementaanbod doen en dit uiterlijk binnen de 15 dagen nadat de arbeidsovereenkomst een einde heeft genomen. In bepaalde gevallen blijft nog een voorafgaande schriftelijke aanvraag door de werknemer nodig: een werknemer met een deeltijdse arbeidsovereenkomst die minder dan de helft bedraagt van de arbeidsduur van een voltijdse werknemer in een vergelijkbare situatie of een werknemer die, indien hij volledig uitkeringsgerechtigde werkloze zou worden na het einde van de opzeggingstermijn of de periode gedekt door de verbrekingsvergoeding, niet beschikbaar moet zijn voor de arbeidsmarkt. Sommige sectoren hebben deze opdracht toegewezen aan het sectoraal fonds. De werkgever die zijn verplichtingen met betrekking tot het outplacement niet naleeft, is een sanctiebijdrage verschuldigd aan de RVA van 1.800 EUR.

Ontslagmotivering

Er geldt een uniforme regeling in verband met de motivering van het ontslag, zowel bij arbeiders als bedienden. De regeling omvat 2 aspecten:

- Het recht van de werknemer om de concrete reden te kennen die geleid heeft tot zijn ontslag. De werkgever moet deze schriftelijk meedelen, per aangetekend schrijven, als de werknemer daarom vraagt. Bij weigering riskeert de werkgever een boete die overeenstemt met 2 weken loon;
- Een uniforme procedure voor de arbeidsrechtbank bij kennelijk onredelijk ontslag.

Het gaat over elk ontslag wat niet gebaseerd is op redenen die te maken hebben met de geschiktheid of het gedrag van de werknemer of de noodwendigheden inzake de werking van de onderneming.

De procedure voorziet een gedeelde bewijslast tussen werkgever en werknemer. Wanneer de werkgever het ontslag gemotiveerd heeft, zal elke partij die iets bijkomend aanvoert daarvan zelf de bewijslast moeten dragen. Wanneer de werkgever het ontslag niet gemotiveerd heeft, zal hij moeten aantonen dat het niet kennelijk onredelijk is. Heeft de werknemer daarentegen geen voorafgaande motivering gevraagd, dan is het aan hem om te bewijzen dat het ontslag kennelijk onredelijk is. Bij overtreding kan de rechter de werkgever een sanctie opleggen van 3 tot 17 weken loon.

De motiveringsregels zijn niet van toepassing:

- Tijdens de eerste 6 maanden van een arbeidsovereenkomst: de werkgever kan de werknemer ontslaan zonder motivering. Voorafgaande contracten van bepaalde duur of uitzendarbeid voor een identieke functie bij dezelfde werkgever worden meegeteld;
- Bij arbeidsovereenkomsten voor uitzendarbeid of voor studenten;
- Ingeval van ontslag met het oog op SWT of rustpensioen;
- Bij herstructureringen, stopzetting van activiteit of collectief ontslag;
- Ingeval van ontslag van werknemers waarvoor een bijzondere ontslagprocedure moet gevolgd worden en ontslag van werknemers waarvoor op sectoraal vlak specifieke regels gelden in het kader van meervoudig ontslag.

DE ARBEIDSOVEREENKOMST VOOR BEPAALDE DUUR OF WELOMSCHREVEN WERK

Een arbeidsovereenkomst voor bepaalde duur neemt automatisch een einde op de afgesproken einddatum. Een overeenkomst voor een welomschreven werk neemt een einde van zodra het werk beëindigd is.

Indien een overeenkomst van bepaalde duur wordt beëindigd vóór de overeengekomen termijn of vóór de beëindiging van het welomschreven werk, zal de initiatiefnemer worden verplicht aan de andere partij een vergoeding te betalen die gelijk is aan het loon dat nog verschuldigd zou zijn tot het einde van de looptijd van het contract, weliswaar begrensd tot tweemaal de opzeggingsvergoeding die uitbetaald had moeten worden indien de overeenkomst van onbepaalde duur was geweest.

In afwijking hiervan is het wel mogelijk om gedurende de eerste helft van de duurtijd (begrensd tot maximaal 6 maanden) de arbeidsovereenkomst op te zeggen met een te presteren opzegtermijn. De algemene opzegtermijnen zijn dan van toepassing, met dien verstande dat de laatste dag van de opzegging binnen de eerste helft van de duurtijd moet vallen. Bij opeenvolgende contracten voor bepaalde duur geldt deze opzegmogelijkheid enkel tijdens de eerste arbeidsovereenkomst.

Tijdens de eerste helft van de duurtijd (begrensd tot maximaal 6 maanden) kan de arbeidsovereenkomst ook verbroken worden. Hier zal dan een opzeggingsvergoeding verschuldigd zijn gelijk aan de opzeggingstermijnen bij een opzegging van een contract van onbepaalde duur.

Bij contracten van bepaalde duur van minimum 3 maanden kan het contract verbroken worden wegens meer dan 6 maanden ziekte. In dit geval is een opzeggingsvergoeding verschuldigd voor de resterende looptijd van de overeenkomst, evenwel begrensd tot 3 maanden. Ook mag het uitbetaalde gewaarborgd loon in mindering gebracht worden van deze vergoeding.

Bij contracten van bepaalde duur van minder dan 3 maanden kan het contract verbroken worden bij een arbeidsongeschiktheid van minstens 7 ononderbroken kalenderdagen. In dit geval is geen vergoeding verschuldigd. Voorwaarde is wel dat geen gewone opzeg meer mogelijk is, hetgeen betekent dat de eerste helft van de overeenkomst overschreden moet zijn.

DE VERVANGINGSOVEREENKOMST

Wanneer een vervangingsovereenkomst voor onbepaalde duur wordt gesloten, kunnen de werkgever en de werknemer in deze overeenkomst verkorte opzeggingstermijnen voorzien om de arbeidsovereenkomst te beëindigen na afloop van de vervanging.

Mits een bepaling in de overeenkomst op te nemen, kan eveneens worden voorzien dat de vervangingsovereenkomst automatisch ten einde loopt (zonder opzegging noch vergoeding) na de terugkeer van de persoon die werd vervangen.

Wanneer een vervangingsovereenkomst wordt beëindigd voor het einde van de vervanging gelden dezelfde formaliteiten en opzeggingstermijnen alsof het een gewone arbeidsovereenkomst voor bepaalde duur of voor onbepaalde duur betreft.

7. Ontslagbeschermingen

ONTSLAGBESCHERMINGEN

Het sociaal recht biedt aan werknemers met een bepaald statuut of in een specifieke situatie een bescherming tegen ontslag.

Indien een werknemer die een ontslagbescherming geniet, toch wordt ontslagen, is de werkgever een schade- en/of beschermingsvergoeding verschuldigd ten belope van enkele weken, maanden of jaren loon, afhankelijk van de beschermingsgrond.

Werknemers die een bepaalde ontslagbescherming genieten, kunnen wel ontslagen worden om redenen die los staan van de reden die aanleiding geeft tot de bescherming. Bijvoorbeeld: een zwangere werkneemster kan wel ontslagen worden omwille van diefstal van bedrijfsgoederen, m.a.w. wanneer de werkgever over voldoende redenen beschikt die los staan van de bescherming kan er nog steeds tot ontslag worden overgegaan.

Het is altijd de werkgever die de bewijslast van de reden van ontslag draagt.

In sommige gevallen verplicht de ontslagbescherming de werkgever tot het volgen van een specifieke procedure voor ontslag. Dit is bijvoorbeeld het geval bij een werknemer die de functie van preventieadviseur uitoefent. Wordt de procedure niet correct gevolgd, dan is de werkgever tevens een schade- en/of beschermingsvergoeding verschuldigd.

Hieronder een overzicht van de verschillende ontslagbeschermingen.

Ontslagbescherming	Beschermingsperiode	Sanctie
Kandidaat-lid, effectief of plaatsvervangend lid ondernemingsraad (OR) en/of comité voor preventie en bescherming op het werk (CPBW)	De beschermingsperiode vangt aan op de 30ste dag die de aanplakking van het bericht dat de datum van de verkiezingen aankondigt (dag X-30) voorafgaat en loopt tot de installatie van hun opvolgers bij de volgende verkiezingen zijn de gewone en de plaatsvervangende personeelsafgevaardigden beschermd.	De werknemer heeft zijn reïntegratie gevraagd De werkgever die de werknemer niet in de onderneming reïntegreert binnen 30 dagen na de dag van het reïntegratieverzoek, is een vergoeding verschuldigd die uit een forfaitair en een variabel gedeelte bestaat: <ol style="list-style-type: none">1. het variabel gedeelte is gelijk aan het loon voor het resterende gedeelte van het mandaat;2. het forfaitair gedeelte is gelijk aan het lopende loon dat overeenstemt met de duur van: 2 tot 4 jaar. De werknemer heeft zijn integratie niet gevraagd De werknemer die onregelmatig werd ontslagen maar die zijn reïntegratie in de

		onderneming niet vraagt, heeft recht op een vergoeding die beperkt blijft tot het forfaitair gedeelte, namelijk het gedeelte dat verbonden is met de anciënniteit van de werknemer (2, 3 of 4 jaar).
Vakbondsafgevaardigde	Vanaf de aanvraag van het syndicale mandaat tot verloop van het mandaat	Beschermingsvergoeding ten belope van 1 jaar loon
Werknemer met politiek verlof	Vanaf de dag van ontvangst van de aangetekende brief waarbij werknemer bekend maakt dat hij zich kandidaat stelt voor een politiek mandaat tot 3 maanden die volgen op de verkiezingen indien werknemer niet verkozen werd en tot 6 maanden die volgen op het einde van het mandaat indien verkozen	Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon
Functie van preventieadviseur (Interne of erkende externe dienst voor preventie en bescherming op het werk)	Vanaf de dag van aanstelling als preventieadviseur tot de dag waarop de werknemer niet langer preventieadviseur is (op voorwaarde dat de voorgeschreven procedure gevolgd werd)	Beschermingsvergoeding ten belope van: <ul style="list-style-type: none"> • 2 jaar loon indien de werknemer minder dan 15 jaar anciënniteit heeft; • 3 jaar loon indien de werknemer minstens 15 jaar anciënniteit heeft.
Data Protection Officer (DPO)	Vanaf het ogenblik dat de DPO zijn functie opneemt en tot wanneer zijn functie als DPO een einde neemt.	Forfaitaire vergoeding in geval van kennelijk onredelijk ontslag: 3 tot 17 weken loon
Loopbaanonderbreking (totale of gedeeltelijke)	Vanaf het moment van de aanvraag tot drie maanden na afloop van het verlof	Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon
Tijdskrediet	Vanaf het ogenblik dat de schriftelijke aanvraag tot uitoefening van het recht wordt ingediende (3 of 6 maanden vooraf) tot 3 maanden die volgen op het einde van het tijdskrediet (of tot 3 maanden na de weigering van het tijdskrediet)	Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon
Mantelzorgverlof	De beschermingsperiode gaat in op het ogenblik van de kennisgeving van de opname	Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon

	van zorgverlof aan de werkgever (en uiterlijk op de dag van de opname van het zorgverlof) en eindigt een maand na de opname ervan	
Ouderschapsverlof	Vanaf datum van schriftelijke kennisgeving (ten vroegste 3 maanden voor start ouderschapsverlof) tot 2 maanden die volgen op het ouderschapsverlof	Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon
Palliatief verlof	Vanaf de dag van de schriftelijke aanvraag tot 3 maanden volgend op het einde van het verlof	Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon
Zwangere werkneemster	Vanaf de dag dat de werkgever werd ingelicht over de zwangerschap tot één maand na afloop van de zwangerschapsrust	Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon
Werkneemster met recht op borstvoedingspauze	Vanaf het ogenblik dat de werkgever werd ingelicht over het uitoefenen van het recht op borstvoedingspauze	Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon
Geboorteverlof (voorheen vaderschapsverlof)	Vanaf het ogenblik dat de werkgever op de hoogte is van de aanvraag en uiterlijk de eerste dag van het geboorteverlof tot 5 maanden na de dag van de bevalling	Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon
Geboorteverlof in geval van overlijden of hospitalisatie van de moeder	Van zodra de werkgever op de hoogte is van de aanvraag tot omgezet moederschapsverlof tot 1 maand na het einde van het verlof	Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon
Adoptieverlof	Vanaf de 2 ^{de} maand die voorafgaat aan de aanvang van het verlof tot 1 maand na het einde van het verlof	Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon
Pleegouderverlof	Vanaf de 2 ^{de} maand die voorafgaat aan de aanvang van het verlof tot 1 maand na het einde van het verlof	Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon
Zorgverlof (om voor zwaar ziek gezins- of familielid te zorgen)	Vanaf het ogenblik dat de werkgever op de hoogte is van de aanvraag en uiterlijk de eerste dag van het zorgverlof tot 1 maand na het einde van het verlof	Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon
Werknemer die vruchtbaarheidsbehandeling of	Vanaf de mededeling van de werkneemster dat zij een	Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon

programma voor medisch begeleide voortplanting volgt	behandeling volgt (op basis van medisch attest)	
Aanvraag flexibele werkregeling	Vanaf datum van schriftelijke aanvraag van de werknemer tot 2 maanden na het begin van de uitoefening van de andere vorm van werk of na weigering van de aanvraag of na de gevraagde begindatum wanneer geen enkele vorm van werk werd aangevat	Beschermingsvergoeding ten belope van 4 tot 6 maanden loon
Aanvraag meer voorspelbare en zekere arbeidsvoorwaarden (zoals voltijds contract, meer uren voor deeltijds werknemer, vast werkrooster in plaats van variabel,...)	Vanaf datum van schriftelijke aanvraag van de werknemer tot 2 maanden na het begin van de uitoefening van de andere vorm van werk of na weigering van de aanvraag of na de gevraagde begindatum wanneer geen enkele vorm van werk werd aangevat	Beschermingsvergoeding ten belope van 4 tot 6 maanden loon
Voltijdse 4-dagenwerkweek en wisselend weekregime	Vanaf het verzoek tot instappen in voltijdse 4-dagenweek of wisselend weekregime	Niet voorzien in de wet Eventueel schadevergoeding wegens kennelijk onredelijk ontslag (3 tot 17 weken loon)
Werkrooster met nachtprestaties dat naar een dagregeling wil worden teruggedraaid	Vanaf datum waarop werknemer kennis geeft van opzegging om arbeidsregeling te beëindigen tot periode van 3 maanden die volgt op de hervatting in een regeling van dagarbeid	Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon
Klokkenluider	Vanaf de melding door de klokkenluider	Schadevergoeding ten belope van 18 tot 26 weken loon In geval van melding witwaspraktijken of financiering terrorisme 26 weken loon
Verzoek tot onderzoek geweld en pesterijen op het werk (zonder discriminatie). Ook voor getuigen	Zodra de werkgever werd ingelicht door de preventieadviseur dat het verzoek is aanvaard of over het feit dat de werknemer optreedt als getuige of door Toezicht Sociale Wetten, politiediensten, openbaar ministerie of onderzoeksrechter (klacht) of door de werknemer zelf (rechtsoverdracht of getuige) tot 12 maanden nadat de werkgever in kennis werd	Werknemer heeft re-integratie gevraagd: het wegens ontslag of wijziging van de arbeidsvoorwaarden gederfde loon betalen; anderzijds, de socialezekerheidsbijdragen (werkgevers- en werknemersbijdragen) op dat loon Werknemer heeft re-integratie niet gevraagd: Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon of

	gesteld (of 3 maanden nadat de rechterlijke beslissing in kracht van gewijsde is getreden)	vergoeding overeenstemmend met de schade die de werknemer werkelijk geleden heeft
Klacht of rechtsvordering m.b.t. discriminatie en ongewenst seksueel gedrag op het werk. Ook voor getuigen	Van zodra de werkgever kennis had of kennis had kunnen hebben van indiening van klacht, verzoek of rechtsvordering tot 12 maanden nadien of wanneer er een rechtsvordering werd ingesteld na afloop van 3 maanden volgend op de dag waarop de gerechtelijke beslissing in kracht van gewijsde is getreden	Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon of vergoeding overeenstemmend met de schade die de werknemer werkelijk geleden heeft
Formulering opmerking(en) bij invoering of wijziging arbeidsreglement	Zodra de werknemer opmerkingen heeft geschreven in het register i.v.m. de toepassing van een langere recuperatieperiode voor overschrijdingen van de arbeidstijd of van een stelsel met een flexibel arbeidsrooster tot 6 maanden nadat de opmerkingen in het register werden geschreven	Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon
Werknemer die gelijkheid van behandeling en van loon tussen man en vrouw opeist	Vanaf de dag van indiening van een gemotiveerde klacht bij de werkgever of bij de Algemene Directie Toezicht op de Sociale Wetten of vanaf de dag van inleiding van een rechtszaak tot 12 maanden na het indienen van de gemotiveerde klacht of 3 maanden nadat vonnis definitief wordt	Bij weigering tot re-integratie: beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon
Werknemer waarvan de tewerkstelling in gevaar wordt gebracht door de invoering van nieuwe technologieën	Vanaf de dag waarop de informatie aan de werknemer moet worden doorgegeven, hetzij 3 maanden voor de invoering van de nieuwe technologie tot 3 maanden volgend op de effectieve inwerkingstelling van de nieuwe technologie	Beschermingsvergoeding ten belope van 3 maanden loon
Werknemer die bepaalde opmerkingen heeft gemaakt in het register bij het aangeplakte ontwerp van arbeidsreglement	Vanaf de dag waarop de inschrijving in het opmerkingenregister gemaakt	Beschermingsvergoeding ten belope van 6 maanden loon

	is tot zes maanden na de deze inschrijving.	
Betaald educatief verlof en Vlaams opleidingsverlof	Vanaf de aanvraag tot educatief verlof of Vlaams opleidingsverlof tot na aflopen van opleidingsperiode	Beschermingsvergoeding ten belope van 3 maanden loon
Militaire verplichtingen	Vanaf de dag waarop de werknemer zijn werkgever inlicht over de datum van zijn (weder)oproeping onder de wapens of van de datum van zijn oproeping naar een rekruterings- of selectiecentrum (of ander centrum), tot het tijdstip van deze oproeping of wederoproeping	Compenserende opzegvergoeding (die volledig verschuldigd blijft, zelfs indien de werknemer een deel van de betekende opzegtermijn gepresteerd heeft) Bijzondere vergoeding gelijk aan de verloren bezoldiging tijdens de periodes waarin de werknemer geen prestaties heeft kunnen leveren, beperkt tot drie maanden voor de arbeiders en zes maanden voor de bedienden
Werknemer die minimumloon opeist	12 maanden vanaf het indienen van de klacht (indien een rechtsvordering wordt ingesteld loopt de beschermingsperiode tot 3 maanden na de dag waarop de rechterlijke beslissing in kracht van gewijsde is gegaan)	Forfaitaire schadevergoeding gelijk aan 4 tot 6 maanden loon

8. Het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag

Oudere werknemers die ontslagen worden, kunnen in sommige gevallen in een stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT) treden. Om recht te hebben op werkloosheid met bedrijfstoeslag moet de ontslagen werknemer een bepaalde leeftijd hebben en afhankelijk van zijn leeftijd een aantal jaren beroepsverleden als loontrekkende kunnen bewijzen. De werknemers moeten in principe 62 jaar of ouder zijn. Onder bepaalde uitzonderlijke voorwaarden blijft SWT op een jongere leeftijd mogelijk.

De werkloze met bedrijfstoeslag ontvangt bovenop zijn werkloosheidsuitkering van de werkgever of van het Fonds van de sector een bedrijfstoeslag tot aan de pensioenleeftijd. Het gedeelte van de werkloosheidsuitkeringen wordt berekend zoals de uitkeringen voor werklozen. De bedrijfstoeslag is gelijk aan de helft van het verschil tussen het netto referteloon en de werkloosheidsuitkering. Dit netto referteloon is het bruto maandloon, begrensd tot 5.147,89 EUR (vanaf 1/02/2025), verminderd met de persoonlijke sociale zekerheidsbijdragen en de bedrijfsvoorheffing.

De werknemers die vóór de leeftijd van 62 jaar in een stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag treden, moeten gedurende 36 maanden vervangen worden door een uitkeringsgerechtigde volledig werkloze of een daarmee gelijkgestelde. Indien de werkloze met bedrijfstoeslag het werk hervat bij een andere werkgever of als zelfstandige dan wordt zijn werkloosheidsvergoeding stopgezet maar de werkgever die hem ontslagen heeft met het oog op SWT moet de aanvullende vergoeding verder blijven betalen.

9. De volledige werkloosheid

BEDRAG VAN DE WERKLOOSHEIDSUITKERINGEN

Het bedrag van de werkloosheidsuitkeringen hangt af van de loongrens, de gezinstoestand van de werkloze en de duur van de werkloosheid. Er zijn vier loongrenzen waarmee rekening moet worden gehouden bij de berekening van de uitkering (bedragen 1 februari 2025):

Loongrenzen	Periode volledige werkloosheid	Bedrag per maand
Hoogste loongrens	Vanaf 1 ^e tem 6 ^e maand	3.432,38 EUR
Middelste loongrens	Vanaf 7 ^e tem 12 ^e maand	3.199,04 EUR
Laagste loongrens	Vanaf 13 ^e maand voor samenwonenden met of zonder gezinslast	2.989,43 EUR
Specifieke loongrens	Vanaf 13 ^e maand voor alleenwonenden	2.924,37 EUR

Percentage berekend op de loongrenzen	De volgende percentages gelden voor werklozen tijdens de eerste periode (12 maanden) van werkloosheid:		
	Maand 1-3	Maand 4-6	Maand 7-12
Alle werklozen	65% op de hoogste loongrens	60% op de hoogste loongrens	60% op de intermediaire loongrens

Tijdens de tweede periode dalen deze percentages geleidelijk, om uiteindelijk in de derde periode vervangen te worden door een forfaitair bedrag, afhankelijk van de gezinssituatie.

WACHTTIJD LOONTREKKENDEN

Om het recht op werkloosheidsuitkeringen te genieten, moet de werknemer eerst een wachttijd doorlopen. Hij moet tijdens een welbepaalde periode (afhankelijk van de leeftijd van de aanvrager) een aantal arbeidsdagen of gelijkgestelde dagen gepresteerd hebben.

Leeftijd	Nodige arbeidsprestaties voor voltijdse 6-dagenweek
< 36 jaar	312 dagen tijdens de 21 maand voor de aanvraag
36 tot < 50 jaar	468 dagen tijdens de 33 maand voor de aanvraag
50 jaar en +	624 dagen tijdens de 42 maand voor de aanvraag

Vrijwillig deeltijdse werknemers moeten ook een wachttijd doorlopen. Deze kan bijvoorbeeld gelijk zijn aan evenveel halve dagen als het aantal dagen dat een voltijdse werknemer moet bewijzen, tijdens een referteperiode van respectievelijk 24, 33 en 42 maanden, maar ook langere referteperiodes met meer gewerkte dagen zijn mogelijk. Zij moeten bovendien tewerkgesteld zijn in een deeltijdse arbeidsregeling van minstens 12 uur per week.

De berekening van de halve arbeidsdagen gebeurt door het aantal arbeidsuren verricht tijdens de deeltijdse tewerkstelling te vermenigvuldigen met 6/S (S = het gemiddelde wekelijkse aantal arbeidsuren voor een voltijdse tewerkstelling in dezelfde functie). Het resultaat wordt dan vermenigvuldigd met 2.

BEROEPSINSCHAKELINGSTIJD JONGEREN

Jongeren die hun studie of hun leertijd beëindigen, kunnen na verloop van een beroepsinschakelingstijd waarin zij zich hebben ingeschreven als werkzoekende, recht hebben op inschakelingsuitkeringen. De duur van deze beroepsinschakelingstijd werd vastgesteld op 310 dagen voor alle jongeren, ongeacht hun leeftijd.

10. De toegelaten arbeid voor gepensioneerden

ALGEMEEN

Gepensioneerden mogen een beroepsactiviteit uitoefenen zonder dat dit een invloed heeft op de uitkering van het pensioen. Voorwaarde is wel dat het inkomen van die activiteit niet boven bepaalde grenzen ligt. De grenzen verschillen voor werknemers en zelfstandigen en naargelang de activiteit wordt uitgeoefend voor of na het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd (zie tabel hierna).

Het inkomen dat voor een loontrekkende activiteit in aanmerking wordt genomen, is het totaal van het bruto beroepsinkomen vóór de aftrek van de RSZ bijdragen en de bedrijfsvoorheffing. Dit inkomen omvat niet alleen het loon voor de effectieve arbeid, maar ook het enkel vakantiegeld, eindejaarspremie, voordelen in natura, gewaarborgd loon en alle andere loonvoordelen die krachtens de overeenkomst verworven zijn. Er wordt ook rekening gehouden met eventuele opzegvergoedingen, afscheidvergoedingen of andere ontslagvergoedingen.

Voor een zelfstandige activiteit wordt uitgegaan van de netto inkomsten, dus van de bruto beroepsinkomsten waarvan uitgaven en beroepslasten zijn afgehouden.

Sinds 2015 mag een gepensioneerde onbeperkt bijverdienen vanaf 1 januari van het jaar waarin hij de wettelijke pensioenleeftijd bereikt of wanneer hij een loopbaan van minstens 45 jaar kan bewijzen. De leeftijdsvoorwaarde moet niet vervuld zijn bij de ingang van het pensioen. De loopbaanvoorwaarde daarentegen moet wel bereikt zijn op het moment van de openstelling.

Voor de gepensioneerden die (nog) niet aan de bovenstaande voorwaarden voldoen, gelden de volgende inkomensgrenzen (deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd):

Jonger dan de wettelijke pensioenleeftijd (vanaf 1/2/2025 66 jaar)

Statuut	Rustpensioen of rust- en overlevingspensioen	Uitsluitend overlevingspensioen
Werknemer		
zonder kinderlast	10.117,00 EUR	23.555,00 EUR
met kinderlast	15.175,00 EUR	35.333,00 EUR (+ 5.889 EUR / kind ten laste)
Zelfstandige		
zonder kinderlast	8.093,00 EUR	18.884,00 EUR
met kinderlast	12.140,00 EUR	28.266,00 EUR (+ 4.711 EUR / kind ten laste)

Gepensioneerden vanaf de wettelijke pensioenleeftijd met enkel een overlevingspensioen of van wie de echtgenoot een gezinspensioen geniet

Werknemer	
zonder kinderlast	29.211,00 EUR
met kinderlast	35.544,00 EUR
Zelfstandige	
zonder kinderlast	23.377,00 EUR
met kinderlast	27.685,00 EUR

Vanaf 1/1/2025 geldt er een bijkomende inkomensgrens voor gepensioneerde flexi-jobwerknemers die de wettelijke pensioenleeftijd nog niet hebben bereikt of geen 45 jaar loopbaan hebben. Deze bedraagt voor 2025: 7.876 EUR.

Bij een overschrijding van de grensbedragen is er, ongeacht de omvang, steeds een vermindering van het pensioen van toepassing in verhouding tot het percentage van de overschrijding. Bij overschrijding van de grens voor gepensioneerde flexi-jobwerknemers wordt er een specifieke vermindering toegepast.

FORMALITEITEN

Sinds 2013 is er geen aangifteplicht meer voor de werkgever. De gepensioneerde zelf dient enkel nog een aangifte te doen in onderstaande gevallen:

- Bij de eerste betaalbaarstelling van het pensioen;
- Bij de uitoefening van een politiek of ander mandaat;
- Bij een beroepsactiviteit in het buitenland of genot van sociale zekerheidsuitkeringen in het buitenland;
- Bij wetenschappelijke of artistieke activiteiten.

Deze aangifte dient te gebeuren binnen de 30 dagen volgend op de aanvang van de beroepsactiviteit.

11. Taalgebruik in de onderneming

Afhankelijk van de ligging van de uitbatingzetel, is de werkgever verplicht een bepaalde taal te gebruiken voor sociale documenten voor zijn personeel. Het verkeerd gebruik van de taal heeft de nietigheid van de documenten tot gevolg (zo zal bijvoorbeeld een opzegbrief niet geldig zijn als de verkeerde taal werd gebruikt):

Ligging uitbatingszetel	Taal
Vlaanderen	Nederlands
Wallonië	Frans
Brussel-Hoofdstad[1]	Nederlands of Frans (taal van de werknemer)
Duits gewest	Duits
Faciliteitengemeenten in het Vlaams Gewest[2]	Nederlands
6 faciliteitengemeenten rond Brussel[3]	Nederlands
Faciliteitengemeenten in het Waalse Gewest[4]	Frans

[1] Brussel-Hoofdstad: Brussel, Schaarbeek, Etterbeek, Elsene, Sint-Gillis, Anderlecht, Sint-Jans-Molenbeek, Koekelberg, Sint-Agatha-Berchem, Ganshoren, Jette, Evere, Sint-Pieters-Woluwe, Oudergem, Watermaal-Bosvoorde, Ukkel, Vorst, Sint-Lambrechts-Woluwe en Sint-Joost-ten-Node.

[2] Faciliteitengemeenten in het Vlaams Gewest: de gemeenten Mesen, Spiere-Helkijn, Ronse, Bever, Voeren, Herstappe.

[3] Faciliteitengemeenten in de Brusselse randgemeenten: de gemeenten Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem.

[4] Faciliteitengemeenten In het Waalse gewest: de gemeenten Malmédy, Waimes, Komen-Waasten, Moeskroen, Vloesberg, Edingen.

12. Nachtarbeid

Werknemers mogen in principe geen nachtarbeid verrichten. Onder nachtarbeid wordt verstaan de arbeid verricht tussen 20 en 6 uur. Op dit algemeen verbod bestaan er een aantal uitzonderingen voor bepaalde werkzaamheden of in bepaalde sectoren waar de aard van de activiteit dit rechtvaardigt. Werknemers die onder een dergelijke uitzonderingssituatie vallen en die gewoonlijk werken in een arbeidsregeling met prestaties tussen 20 en 6 uur moeten op basis van de CAO nr. 49 een extra vergoeding krijgen voor deze nachtarbeid. Het moet gaan om een vast systeem van nachtarbeid. De CAO is dus niet van toepassing:

- Indien een werknemer occasioneel tijdens de nacht prestaties levert;
- Indien de werknemers arbeidsprestaties leveren die uitsluitend tussen 6 en 24u plaatsvinden;
- Werknemers waarvan de arbeidsprestaties normaal beginnen om 5u.

Deze CAO is aanvullend van aard, dit betekent dat de bepalingen van de CAO nr. 49 enkel van toepassing zijn als de sector zelf geen bijzondere vergoeding voor nachtarbeid heeft uitgewerkt. De financiële vergoeding voor nachtprestaties conform CAO nr. 49 bedraagt momenteel:

Leeftijd werknemer	Vergoeding per uur (vanaf 1/02/2025)
Werknemers jonger dan 50 jaar	1,48 EUR
Werknemers vanaf 50 jaar	1,78 EUR

De ondernemingen die een nacht- of ploegenpremie betalen aan hun werknemers die ploegen- of nachtarbeid verrichten, genieten een gedeeltelijke vrijstelling van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing, berekend op de belastbare bezoldigingen (met inbegrip van de ploegenpremies). De vrijstelling zal enkel toegekend worden voor werknemers die, overeenkomstig de arbeidsregeling waarin zij tewerkgesteld zijn, in de betreffende maand ten minste 1/3e van hun arbeidstijd ploegen- of nachtarbeid verricht hebben.

13. Arbeidsduur

De arbeidsduur is de tijd gedurende dewelke de werknemer ter beschikking staat van de werkgever. De arbeidsduur van de voltijds tewerkgestelde werknemers mag niet meer bedragen dan 9 uur per dag of 38 uur per week. De toepassingsmodaliteiten van deze maximale wekelijkse arbeidsduur hangen af van de CAO of van het arbeidsreglement die in de onderneming van toepassing zijn. De duur van iedere werkperiode mag niet korter zijn dan 3 uur, tenzij een uitzondering voorzien in de sector.

In specifieke omstandigheden kan afgeweken worden van de normale arbeidsduurgrenzen. Afhankelijk van de omstandigheden waarop men zich beroept, moeten al dan niet bepaalde formaliteiten (zoals de voorafgaande toelating door de Sociale Inspectie) worden nageleefd. Een overschrijding van de dag- en/of weekgrens geeft recht op de betaling van een toeslag voor overwerk. Deze toeslag voor overwerk is minstens gelijk aan 50% van het gewone loon voor overwerk op gewone werkdagen en aan 100% van het gewone loon voor overwerk op zon- en feestdagen. Voor overuren moet tevens verplichte inhaalrust worden toegekend. Onder bepaalde voorwaarden kan de werknemer opteren om een aantal overuren te laten uitbetalen.

Vanaf 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2025 geldt er voor de eerste 180 overuren per kalenderjaar per werknemer een fiscaal gunstregime voor werknemer en werkgever.

De werknemer mag niet langer dan 6 uur werken zonder onderbreking. De werkgever is bijgevolg verplicht om minstens 15 minuten pauze toe te staan na 6 uur werken zonder onderbreking, tenzij de sector hiervan afwijkt.

Alle werknemers van minstens 18 jaar hebben in elke periode van 24 uur recht op een verplichte rustpauze van minstens 11 opeenvolgende uren tussen het beëindigen en het hervatten van het werk. Bovendien dient er een dagelijkse rustpauze tussen twee dagelijkse prestaties (11 uur rust) worden toegevoegd aan de zondagsrust of de inhaalrust die wordt toegekend voor een zondagswerk, zodat de werknemer van 35 opeenvolgende uren rust kan genieten.

14. De overeenkomst alternerende opleiding

In Vlaanderen kunnen leerlingen naast hun schoolopleiding ook een opleiding volgen op een werkplek. Deze opleiding geeft de mogelijkheid aan een leerling om mee te draaien in een onderneming en op die manier op de werkvloer een beroep aan te leren.

Alternerend leren en werken kan via het Deeltijds Beroepssecundair Onderwijs (DBSO), de Syntra-leertijd of via duaal leren in het voltijds onderwijs. Het duaal leren is ook mogelijk voor het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO).

OVEREENKOMST

De overeenkomst alternerende opleiding kan 2 vormen aannemen:

- Een overeenkomst van alternerende opleiding: als de opleiding gemiddeld op jaarbasis minstens 20u per week opleiding op een reële werkplek omvat, zonder rekening te houden met de wettelijke feest- en vakantiedagen;
- Een stageovereenkomst alternerende opleiding: als de opleiding door de Vlaamse regering als duaal is aangeduid en op de werkplek gemiddeld op jaarbasis minder dan 20u per week bedraagt, zonder rekening te houden met de wettelijke feest- en vakantiedagen of als de opleiding uitsluitend plaatsvindt op een gesimuleerde werkplek.

Bij de overeenkomst zijn 3 partijen betrokken: de leerling, de onderneming en de opleidingsverstrekker en deze moet worden opgemaakt volgens een model dat vastgelegd is door de Vlaamse regering.

Het gaat om een voltijdse overeenkomst van bepaalde duur die evenwel over meerdere schooljaren kan verlopen.

LEERVERGOEDING

De leerling ontvangt maandelijks een leervergoeding van de onderneming. Deze verplichte leervergoeding in het kader van een overeenkomst alternerende opleiding bedraagt:

Opleidingsgraad	Bedrag van de leervergoeding vanaf 1 februari 2025
Tijdens het 1ste opleidingsjaar	612,50 EUR
Na beëindigen 1ste opleidingsjaar of 2de graad secundair onderwijs	675,90 EUR
Na beëindigen: 2de opleidingsjaar 1ste jaar 3de graad secundair onderwijs Kwalificatiefase buitengewoon secundair onderwijs Alternerende opleiding van minstens 2 jaar	728,70 EUR

VAKANTIE

Leerlingen in een alternerende opleiding verbonden door een overeenkomst van alternerende opleiding (OAO) of een stageovereenkomst alternerende opleiding (SAO) hebben vrij in elke schoolvakantie (herfst-, kerst-, krokus-, paas- en zomervakantie). Dat betekent dat zij hun 20 dagen betaalde vakantie moeten opnemen tijdens de schoolvakanties.

In een aantal gevallen kan afgeweken worden van de schoolvakantieregeling. Een afwijking kan enkel voor een lopende overeenkomst en moet altijd in een bijlage bij de overeenkomst worden vastgelegd. Zo zijn o.a. volgende afwijkingen mogelijk:

- wanneer er zich een leeropportunity voordoet. De leerling, opleidingsverstrekker en onderneming moeten dit overeenkomen;
- het sectoraal partnerschap of het Vlaams Partnerschap Duaal Leren op vraag van een onderneming voor seizoensgebonden activiteiten een structurele afwijking op de schoolvakantieregeling vastlegt. De Vlaamse Regering moet deze afwijking goedkeuren.

Bij deze twee afwijkingen, moet de leerling de gewerkte dagen tijdens de schoolvakantie binnen hetzelfde schooljaar recupereren en dit op een dag waarop hij normaal opleiding volgt in de onderneming. Een schooljaar loopt steeds van 1 september tot 31 augustus van het daaropvolgende jaar.

SCHORSING VAN DE OVEREENKOMST

Voor ziekte, bevallingsrust en klein verlet geldt dezelfde regeling als voor gewone werknemers. In geval van een arbeidsongeval is de werkgever geen gewaarborgd loon verschuldigd en kan de leerling onmiddellijk aanspraak maken op de arbeidsongevallenverzekering.

BEEINDIGING VAN DE OVEREENKOMST

Tijdens de eerste 30 dagen van de uitvoering van de overeenkomst van alternerende opleiding kan de onderneming of de leerling de overeenkomst opzeggen mits het respecteren van een opzegtermijn van 7 dagen die ingaat de dag na de ontvangst van de schriftelijke opzegging.

Daarnaast kan de overeenkomst enkel beëindigd worden omwille van een aantal algemene redenen zoals het overlijden van de mentor, het feit dat de termijn verstreken is of de leerling de opleiding met vrucht beëindigd heeft, bij vroegtijdige stopzetting van de opleiding, als de erkenning van de onderneming wordt opgeheven...

Bij een vroegtijdige beëindiging van de overeenkomst brengt de trajectbegeleider het Vlaams Partnerschap Duaal Leren hiervan op de hoogte.

Tot slot kan de onderneming of de leerling om de beëindiging verzoeken wanneer er een reden bestaat die de verbreking rechtvaardigt. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer de tegenpartij ernstig tekortschiet in zijn verplichtingen met betrekking tot de uitvoering van de overeenkomst. Ook de opleidingsverstrekker kan na vaststelling van ernstige inbreuken van de onderneming of de leerling beslissen om de (stage)overeenkomst te beëindigen.

15. De studentenovereenkomst

WIE KAN EEN STUDENTENOVEREENKOMST AFSLUITEN

Jongeren van 15 jaar of ouder die niet meer onderworpen zijn aan de voltijdse leerplicht. Men is niet meer onderworpen aan de voltijdse leerplicht wanneer men 16 jaar is of wanneer men 15 jaar is en de eerste 2 leerjaren van het secundair onderwijs met volledig leerplan heeft gevolgd. De student moet onderwijs volgen met volledig leerplan of deeltijds onderwijs (enkel avondschoon is uitgesloten).

VORMVEREISTEN

Een arbeidsovereenkomst voor studenten moet verplicht schriftelijk worden opgesteld en bepaalde vermeldingen bevatten. Het contract moet ondertekend worden door de student zelf uiterlijk op het ogenblik van de indiensttreding. Indien deze vormvereisten niet worden nageleefd wordt de arbeidsovereenkomst geacht van onbepaalde duur te zijn en kan ze op elk ogenblik door de student worden beëindigd.

MAXIMALE DUURTIJD

Een studentenovereenkomst kan maximaal 12 maanden duren. Blijft de student meer dan 12 maanden ononderbroken doorwerken bij dezelfde werkgever, dan wordt de overeenkomst automatisch beschouwd als een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur. De student kan dan bij deze werkgever niet meer met een studentenovereenkomst werken, zelfs niet na een onderbreking.

BEEINDIGING

De studentenovereenkomst eindigt automatisch op de einddatum die in de studentenovereenkomst vermeld staat, zonder extra formaliteiten. Wanneer één van de partijen voordien een einde wil maken aan de studentenovereenkomst dan gelden volgende opzeggingstermijnen:

Duur tewerkstelling	Opzegging door werkgever	Opzegging door student
≤ 1 maand	3 dagen	1 dag
> 1 maand	7 dagen	3 dagen

Bij de studentenovereenkomst worden de eerste 3 arbeidsdagen automatisch als proeftijd beschouwd. Gedurende deze eerste 3 dagen mag iedere partij de overeenkomst beëindigen zonder opzegging of vergoeding. Vanaf 10 november 2022 is het wel verplicht om de duur en de nadere regels betreffende de proeftijd in de studentenovereenkomst te vermelden. Opeenvolgende proefperiodes zijn verboden wanneer een student via opeenvolgende arbeidsovereenkomsten voor tewerkstelling van studenten in dezelfde functie wordt tewerkgesteld.

LOON

In principe heeft de student recht op hetzelfde loon als de andere werknemers in de onderneming die hetzelfde werk doen, rekening houdend met de leeftijd en de beroepskwalificatie. In sommige sectoren bestaan aparte loonschalen voor studenten. Zijn er in de sector geen specifieke lonen voor studenten voorzien, dan geldt voor de studenten die tenminste 1 kalendermaand werken in elk geval het nationaal gewaarborgd minimum maandinkomen.

VERSCHULDIGDE RSZ-BIJDRAGEN

De werkgever en de student genieten van een meer voordelig tarief van sociale zekerheidsbijdragen als volgende voorwaarden cumulatief vervuld zijn:

- De student wordt tewerkgesteld met een arbeidsovereenkomst voor studenten;
- Die tewerkstelling bedraagt gedurende het kalenderjaar maximaal 475 uren die vrij kunnen gespreid worden over het volledige kalenderjaar (de werkgever kan deze uren reserveren via

de portaalsite www.socialezekerheid.be). Tot 31 december 2024 gold een tijdelijke maatregel dat het maximale aantal uren studentenarbeid verhoogd werd van 475 uren naar 600 uren per kalenderjaar. Vanaf 1 januari 2025 geldt terug maximaal 475 uren. Het nieuwe Regeerakkoord vermeldt een contingent van 650u.

- De student werkt buiten de uren waarop hij geacht wordt cursussen of andere activiteiten te volgen;
- Er wordt een correcte en tijdige Dimona-aangifte gedaan.

Indien de hierboven aangehaalde voorwaarden vervuld zijn, geldt voor de werkgever een solidariteitsbijdrage van 5,42%. Deze solidariteitsbijdragen worden berekend op het loon van de student aan 100%, zowel voor arbeiders als bedienden. Van het loon van de student zal er 2,71% afgehouden worden.

Sinds 1 januari 2020 dient de werkgever zich ervan te vergewissen dat de aangeworven persoon effectief student is. De werkgever kan dit doen met alle middelen, maar louter een verklaring op eer van de student of het voorleggen van een (kopie van een) studentenkaart zal door de RSZ niet als voldoende bewijs aanvaard worden.

Een (kopie van een) bewijs/attest van inschrijving aan een (hoge)school of universiteit voor het lopende school- of academiejaar volstaat wel.

Het bewijs dient niet spontaan aan de RSZ bezorgd te worden, maar in geval van discussie of controle moet de werkgever kunnen aantonen dat het wel degelijk om een student gaat.

DIMONA-AANGIFTE

Voorafgaand aan de tewerkstelling van de student dient een Dimona-aangifte met de notie "STU" te gebeuren met vermelding van de begin- en einddatum van de studentenovereenkomst, evenals de plaats van tewerkstelling (indien verschillend van de maatschappelijke zetel). De aangifte dient uitgesplitst te worden per kwartaal dat de student zal werken en moet per kwartaal het aantal uren tewerkstelling vermelden.

Doet de werkgever een aangifte na de datum in dienst, dan zal hij niet meer kunnen genieten van de verminderde sociale bijdragen voor de volledige periode van de aangifte.

Wanneer de werkgever onverwacht de student meer uren laat werken, doet hij best een wijzigende Dimona-aangifte voor deze uren. Een dergelijke aangifte zal niet beschouwd worden als laattijdig wanneer ze enkel het aantal uren betreft.

Enkel de werkelijk gepresterde uren worden aangegeven; de uren voor feestdagen, betaalde ziekte dagen en andere betaalde uren die geen werkelijk gewerkte uren zijn maar waarvoor de werkgever loon betaalt, moeten niet in het aantal uren worden opgenomen. Deze uren worden dus ook niet ingehouden op het contingent van 475 uren, maar de vergoeding voor deze uren wordt wel bij het loon gevoegd voor de berekening van de sociale zekerheidsbijdragen.

BEHOUD FISCAAL STATUUT

Geïndexeerd belastbaar maximum belastbaar jaarinkomen (aanslagjaar 2026 – inkomstenjaar 2025)			
	Algemeen	Student ten laste van alleenstaande	Gehandicapte student ten laste van alleenstaande
Grensbedrag (bruto incl. 20% beroepskosten)	4.920,00 EUR	7.116,00 EUR	9.024,00 EUR
Netto bestaansmiddelen jaarbedragen	4.100,00 EUR	5.930,00 EUR	7.520,00 EUR
Bruto belastbaar (incl. vrijgestelde inkomsten 3.420,00 EUR)	8.340,00 EUR	10.536,00 EUR	12.444,00 EUR

Voor het inkomstenjaar 2024 (aanslagjaar 2025) werd er voor alle kinderen het maximumbedrag netto bestaansmiddelen tijdelijk op één en hetzelfde bedrag gelijkgeschakeld, namelijk 7.290 EUR. Vanaf het inkomstenjaar 2025 wordt er terug een onderscheid gemaakt zoals hierboven weergegeven.

BEHOUD VAN HET RECHT OP KINDERBIJSLAG

De jongere behoudt sowieso zijn kinderbijslag tot de maand van zijn 18de verjaardag. Tot dan heeft een winstgevende activiteit geen invloed op de toegekende kinderbijslag. Daarna en tot zijn 25ste verjaardag, kan de student beperkt werken én toch verder gezinsbijslag ontvangen.

Het recht op kinderbijslag is afhankelijk van het aantal uren dat een jongere per jaar mag werken om dat recht te behouden. De Vlaamse Regering voorziet principieel in een verhoging van het aantal toegelaten uren studentenarbeid. In 2024 konden studenten telkens tot 600 uur studentenarbeid presteren zonder dat deze tewerkstelling zal leiden tot een schorsing van het recht op de gezinsbijslagen.

Gezien de onduidelijkheid op dit moment of de tijdelijke maatregel van verhoging van 475 uren naar 600 uren al dan niet verlengd wordt, zal dit ook een impact hebben op het groeipakket.

In Vlaanderen behoudt men het recht op het groeipakket indien de student:

- maximaal 475 uur per jaar werkt in het kader van een studentencontract (verminderde sociale bijdrage als jobstudent). Hoeveel de student verdient per jaar speelt geen rol.
- per maand niet meer dan 80 uren werkt als bediende of arbeider (gewone sociale bijdrage). Voor de maanden dat de student meer dan 80 uren werkt, worden de kinderbijslagen geschorst. Ook hier maakt het bedrag van de inkomsten niets uit.
- onbeperkt een activiteit als zelfstandige uitoefenen zolang men geen bijdrage betaalt als zelfstandige in hoofdberoep.
- geen sociale uitkering ontvangt op basis van ziekte, invaliditeit, werkloosheid of loopbaanonderbreking. Voor de maanden dat men een sociale uitkering ontvangt, worden de kinderbijslagen geschorst.

Voor een student woonachtig in Wallonië gelden volgende voorwaarden. Zij verliezen het recht op kinderbijslag in volgende gevallen:

- Als de jongere een werkloosheids- of onderbrekingsuitkering ontvangt

- Als de jongere meer dan 240u per kwartaal werkt. (uren gewerkt als jobstudent tellen niet mee)
- Als de jongere werkt als zelfstandige waarbij de bijdragen als van een zelfstandige in hoofdberoep betaald worden, tenzij hij of zij kan aantonen dat er geen 240u per kwartaal gewerkt wordt.
- Als de jongere een ondernemersopleiding of een opleiding alternerend leren volgt waarvan het loon meer is dan 715,46 EUR per maand.
- Als de jongere een sociale uitkering wegens ziekte, invaliditeit, werkongeval of beroepsziekte ontvangt die voortvloeit uit een hierboven vermelde niet-toegelaten activiteit.

Voor een student woonachtig in Brussel gelden volgende voorwaarden:

- de jongere mag maximum 240uur per trimester werken om het recht op kinderbijslag te behouden.
Als er toch meer dan 240u gewerkt wordt, verliest de jongere het recht op kinderbijslag voor het volledige kwartaal. Dit geldt ook voor de laatste zomervakantie (juli-augustus-september) na het beëindigen van de studies. Als de student de lessen het daaropvolgend schooljaar herneemt dan mag de student, gedurende de zomervakantie (juli, augustus en september) werken zonder urenlimiet of inkomstenplafond.
- Als de jongere een zelfstandige activiteit uitoefent waarvoor bijdragen verschuldigd zijn als voor een zelfstandige in hoofdberoep, wordt de kinderbijslag eveneens stopgezet.
Een ereverklaring dat de jongere minder dan 240u werkt, wordt aanvaard als het gaat om een zelfstandige activiteit waarvoor verminderde sociale bijdrage verschuldigd zijn.
Een zelfstandige activiteit met een vrijstelling van sociale bijdrage geeft zonder meer recht op kinderbijslag.

ZIEKTE EN INVALIDITEIT

Studenten blijven ten laste op het ziekenboekje van hun ouders tot de leeftijd van 25 jaar. Een studentenovereenkomst verandert daar niets aan.

16. Deeltijdse arbeid

Deeltijdse arbeid is de arbeid die regelmatig en vrijwillig wordt verricht gedurende een kortere periode dan de normale arbeidsduur voor voltijdse werknemers in de onderneming. Zo wordt een werknemer die 37 uur per week presteert, terwijl de normale arbeidsduur in de onderneming is vastgesteld op 38 uur per week, beschouwd als een deeltijdse werknemer. Als er in de onderneming geen voltijdse werknemers zijn, richt men zich naar de wekelijkse voltijdse arbeidsduur in de sector.

VORMVEREISTEN

Een deeltijdse arbeidsovereenkomst moet voor iedere werknemer afzonderlijk worden opgemaakt. Dit moet schriftelijk gebeuren en de arbeidsovereenkomst moet opgesteld worden ten laatste op het tijdstip dat de uitvoering van de overeenkomst een aanvang neemt. De arbeidsovereenkomst moet ook het gemiddeld aantal te presteren uren per week vermelden evenals de arbeidscyclus en het juiste uurrooster (een gedetailleerd overzicht van de begin- en einduren met de dagen waarop moet gewerkt worden en de rustpauzes).

Als de arbeidstijd van de vaste deeltijdse uurroosters binnen de arbeidstijd van de voltijdse uurroosters valt, moeten de vaste deeltijdse uurroosters niet meer voorzien zijn in het arbeidsreglement. Het toepasselijke deeltijdse uurrooster moeten enkel nog opgenomen worden **in de arbeidsovereenkomst** van de werknemer of in een bijlage hieraan.

Op de plaats waar men het arbeidsreglement kan raadplegen, moet een **afschrift** van de deeltijdse arbeidsovereenkomst met de uurroosters en de identiteit van de deeltijdse werknemers, of een **uittreksel** ervan, bewaard worden. De afschriften of uittreksels mogen ook **digitaal** bijgehouden worden.

VARIABELE UURROOSTERS

Er bestaat niet langer de verplichting om alle mogelijke variabele uurroosters op te nemen in een bijlage aan het arbeidsreglement. Het volstaat om een tijds kader op te nemen in het arbeidsreglement waarbij de minimale en maximale dag- en weekgrens wordt vastgelegd.

De werkgever moet minimaal 7 werkdagen op voorhand de werknemer verwittigen van de gekozen uurregeling door middel van de aanplakking van een gedateerd bericht in het bedrijf dat de gekozen werkroosters vermeldt. Een sectorale cao kan een kortere kennisgevingstermijn voorzien.

De in kennisstelling mag ook elektronisch gebeuren (via e-mail of via intranet) voor zover de werkgever kan bewijzen dat de werknemer(s) effectief toegang hebben via de elektronische weg.

Het bericht, of een afschrift ervan, moet worden **bijgehouden** op de plaats waar het arbeidsreglement geraadpleegd kan worden van zodra en zolang het werkrooster van kracht is. Dat bijhouden kan zowel op papier als in **elektronische** vorm. Nadien moet de werkgever de documenten gedurende één jaar bewaren, gerekend vanaf de dag waarop het werkrooster niet meer van kracht was.

AFWIJKINGEN

Elke afwijking van het uurrooster moet onmiddellijk in een afwijkingsregister worden opgetekend. Het afwijkingsregister is een sociaal document dat 5 jaar bewaard moet worden.

Afwijkingen kunnen ook worden vastgesteld door een systeem van tijdsopvolging, op voorwaarde dat:

- Het systeem van tijdsopvolging voor elke betrokken werknemer de volgende gegevens bevat:
 - de identiteit van de werknemer;

- per dag het begin en einde van zijn prestaties en zijn rustpauzes; deze gegevens moeten respectievelijk worden opgetekend op het ogenblik dat de prestaties beginnen, dat ze eindigen en bij het begin en einde van elke rustpauze;
- de periode waarop de opgetekende gegevens betrekking hebben;
- het systeem van tijdopvolging de opgetekende gegevens bijhoudt gedurende de betrokken periode en dat zowel de deeltijdse werknemer als de bevoegde ambtenaren dit kunnen consulteren;
- de opgetekende gegevens worden bewaard zoals voorgeschreven;
- de vakbondsafvaardiging in de mogelijk gesteld wordt om haar bevoegdheden uit te oefenen met betrekking tot het systeem van tijdsopvolging en de opgetekende gegevens.

WEKELIJKSE MINIMUMDUUR

Een deeltijdse werknemer moet per week minstens 1/3e presteren van de normale wekelijkse arbeidsduur van de voltijdse werknemers die in de onderneming tot dezelfde categorie behoren. Indien er in de onderneming geen voltijdse werknemers zijn, moet de werkgever zich richten naar de wekelijkse voltijdse arbeidsduur in de sector.

In bepaalde gevallen worden afwijkingen toegestaan op de 1/3e regel bijvoorbeeld voor werknemers met vaste dagprestaties van minimaal 4 uren en waarbij volgende voorwaarden cumulatief vervuld zijn:

- De prestaties moeten verricht worden volgens een vast uurrooster, dat vermeld is in de arbeidsovereenkomst en het arbeidsreglement;
- De arbeidsovereenkomst moet bepalen dat bijkomende prestaties uitgesloten zijn, behalve wanneer ze onmiddellijk vóór of na de normale prestaties worden verricht;
- De arbeidsovereenkomst moet bepalen dat bijkomende prestaties steeds moeten worden betaald met een overurentoeslag van 50% voor overuren gepresteerd op werkdagen en 100% voor overuren gepresteerd op een zondag of feestdag;
- Een kopie van de overeenkomst moet verstuurd worden naar de bevoegde inspectiedienst.

MINIMUMDUUR PER ARBEIDSPRESTATIE

De duur van elke arbeidsprestatie mag in principe niet minder dan 3 uur bedragen. De arbeidsprestatie van 3 uur moet aaneensluitend zijn. Zij mag niet onderbroken worden, behalve door korte pauzes die de continuïteit van het werk niet onderbreken. Ook hier zijn sectorale afwijkingen mogelijk.

Indien er bij een controle wordt vastgesteld dat de formaliteiten inzake bekendmaking en invulling van afwijkingsregisters niet worden nageleefd, zal men strafrechtelijke sancties of administratieve geldboetes opleggen. De deeltijdse werknemers zullen op weerlegbare wijze vermoed worden hun prestaties als voltijds te hebben verricht. Indien het vermoeden niet weerlegd kan worden, zullen RSZ-bijdragen en intresten verschuldigd zijn op de voltijdse prestaties.

17. De arbeidsovereenkomst voor bepaalde duur

Een arbeidsovereenkomst voor bepaalde duur is een arbeidsovereenkomst die verplicht schriftelijk is opgemaakt en waarin een vaste einddatum is vermeld. Het voordeel van dit type contract is dat het automatisch afloopt op het moment van de initieel voorziene einddatum. Het nadeel van een dergelijke overeenkomst is dat, indien één van de partijen de overeenkomst wil beëindigen vóór de overeengekomen termijn, hij in de meeste gevallen een opzeggingsvergoeding zal moeten betalen.

Voor de arbeidsovereenkomst van bepaalde duur gelden bovendien nog een aantal specifieke beëindigingswijzen. We verwijzen hiervoor naar de rubriek De beëindiging van de arbeidsovereenkomst.

In principe is het niet toegelaten om opeenvolgende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde duur te sluiten. Indien men dit toch doet zullen de opeenvolgende overeenkomsten beschouwd worden als een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur. In een beperkt aantal gevallen zijn opeenvolgende arbeidsovereenkomsten wel toegelaten:

- Maximaal 4 opeenvolgende arbeidsovereenkomsten met elk een minimumduur van 3 maanden op voorwaarde dat de totale duur geen 2 jaar overschrijdt;
- Mits voorafgaande toestemming van de Inspectie Toezicht Sociale Wetten: opeenvolgende overeenkomsten met elk een minimumduur van 6 maanden op voorwaarde dat de totale duur geen 3 jaar overschrijdt;
- De opeenvolging is gerechtvaardigd in het belang van de werknemer wegens de aard van het werk of wegens andere wettige redenen.

18. De loonbeslaggrenzen

Een schuldeiser die wil dat zijn schuldenaar de sommen betaalt die hem verschuldigd zijn, kan op een deel van het nettoloon van de werknemer beslag laten leggen. De wet bepaalt binnen welke grenzen een beslag of overdracht mogelijk is. Bij beslag wegens onderhoudsgeld en loondelegaties is het volledige loon vatbaar voor beslag.

Indien de werkgever een aangetekend schrijven of deurwaardersexploot ontvangt van een schuldeiser van één van zijn werknemers moet hij tijdig een verklaring derde-beslagene versturen.

Het voor beslag of overdracht vatbare bedrag kan verminderd worden met een bedrag per kind ten laste, mits een geldig aangifteformulier aan de werkgever werd bezorgd. Deze vermindering bedraagt 86 EUR per kind ten laste voor 2025.

Hieronder de loonbeslaggrenzen toepasselijk voor elke betaling vanaf 1 januari 2025:

Netto maandloon	Vatbaar voor beslag	Maximale inhouding
tot 1.388,00 EUR	0% (tenzij alimentatievordering)	0,00 EUR
van 1.388,01 - 1.492,00 EUR	20%	20,80 EUR
van 1.492,01 - 1.646,00 EUR	30%	46,20 EUR
van 1.646,01 - 1.800,00 EUR	40%	61,60 EUR
boven 1.800,00 EUR	100%	onbeperkt bedrag

19. Werkkledij

De werknemers zijn verplicht om werkkledij te dragen, behalve wanneer een risicoanalyse heeft aangetoond dat de aard van de activiteit niet bevuilend is. In de sectoren waar de werknemers verplicht zijn om een uniform of gestandaardiseerde werkkledij te dragen (bijvoorbeeld horeca) geldt dikwijls een aparte regeling. De werkgever is verplicht om de werknemers gratis gepaste werkkledij te verschaffen en om deze zelf op zijn kosten te laten reinigen.

Een CAO (sectoraal of op ondernemingsniveau) kan de aard van de werkkledij en de frequentie van hernieuwing bepalen en kan ook een premie of vergoeding vaststellen voor het aanschaffen of hernieuwen van de werkkledij door de werknemer. Hetzelfde geldt voor de reiniging, de herstelling en het onderhoud van de kledij. Enkel een CAO (sectoraal of op ondernemingsniveau) kan toelaten of een werknemer zelf hiervoor instaat en hiervoor een vergoeding ontvangt.

20. Beroepsverplaatsingen met de eigen wagen

Werknemers die van een persoonlijk voertuig gebruik maken voor verplaatsingen in opdracht van de werkgever kunnen een door de fiscus aanvaarde forfaitaire netto kostenvergoeding ontvangen ongeacht de functie of graad en het vervoermiddel (motorfiets, motor of auto) en ongeacht de waarde of het vermogen van het gebruikte voertuig.

Voor de periode van 1 januari tot en met 31 maart 2025 is het bedrag voor de kilometervergoeding vastgesteld op 0,4290 EUR per kilometer (tegenover 0,4293 euro/km in het voorgaande kwartaal). Dit bedrag wordt elk kwartaal geïndexeerd.

Het bedrag kan worden opgetrokken in uitzonderlijke omstandigheden indien deze een hogere kost rechtvaardigen (grote herstellingen, abnormaal brandstof- en olieverbruik ingevolge de ouderdom van het voertuig enzovoort).

Naast de beperking van 0,4290 EUR per kilometer mag het jaarlijks aantal afgelegde kilometers niet meer dan 24.000 bedragen. Wanneer die grens overschreden wordt, moet de verkrijger bewijsstukken voorleggen om het bedrag van de toegekende vergoeding te verantwoorden. Dat is onder meer het geval voor handelsreizigers en -vertegenwoordigers die veel kilometers afleggen. Er worden in dat geval documenten in verband met de benzine-, garage-, financierings-, verzekeringskosten en taksen vereist.

21. Het privégebruik van een bedrijfswagen

Indien een werknemer een bedrijfswagen ook voor privédoeleinden mag gebruiken (ook het woon-werkverkeer valt hieronder), dan wordt dit beschouwd als een voordeel van alle aard.

FISCALE REGELING

Wanneer een werknemer een bedrijfswagen privé mag gebruiken, dan moet dit voordeel fiscaal gewaardeerd worden en wordt dit bedrag bij het belastbaar loon geteld voor de berekening van de bedrijfsvoorheffing (tenzij de werknemer voor het privégebruik van de bedrijfswagen een vergoeding betaalt die tenminste gelijk is aan dit bedrag).

Er wordt geen rekening gehouden met het aantal privékilometers, maar met de cataloguswaarde. De onderstaande formule wordt toegepast:

$$(\text{cataloguswaarde} \times 6/7) \times \text{CO2-coëfficiënt}$$

De cataloguswaarde

Voor alle wagens, dus ook voor tweedehands wagens, wordt rekening gehouden met “de catalogusprijs van het voertuig in nieuwe staat bij verkoop aan een particulier, inclusief opties en werkelijk betaalde BTW, zonder rekening te houden met enige korting of vermindering”.

Bijvoorbeeld: de cataloguswaarde van een bepaald voertuig bedraagt 30.000 EUR exclusief BTW en hierop wordt een korting gegeven van 3.000 EUR. In dit concreet geval bedraagt de werkelijk betaalde BTW 5.670 EUR (namelijk 21% op de met de korting verminderde cataloguswaarde van 27.000 EUR) en niet 6.300 EUR (zijnde 21% op de cataloguswaarde van 30.000 EUR). Voor de berekening van het voordeel moet dus in dit geval rekening gehouden worden met een totaal bedrag van 35.670 EUR (zijnde de cataloguswaarde van 30.000 EUR zonder rekening te houden met enige korting verhoogd met de werkelijk betaalde BTW van 5.670 EUR).

Vervolgens wordt het voordeel aangepast in functie van de ouderdom van de wagen: de vastgestelde cataloguswaarde mag worden verminderd met 6% per jaar anciënniteit vanaf de eerste inschrijving van het voertuig, echter zonder dat deze waarde kleiner mag zijn dan 70% van de oorspronkelijke waarde.

Periode verstreken sinds de 1e inschrijving van het voertuig (een begonnen maand telt voor een volledige maand)	Bij de berekening van het voordeel in aanmerking te nemen percentage van de cataloguswaarde
0 tot 12 maanden	100%
13 tot 24 maanden	94%
25 tot 36 maanden	88%
37 tot 48 maanden	82%
49 tot 60 maanden	76%
61 maanden en meer	70%

De breuk 6/7e

De kosten verbonden aan het privégebruik van de bedrijfswagen worden gespreid tussen de werknemer en de werkgever. In de berekening van het voordeel van alle aard voor de werknemer wordt gewerkt met de breuk 6/7e.

De CO2-coëfficiënt

De basis coëfficiënt bedraagt 5,5% voor een CO2-uitstoot van 59 gram/km voor dieselveertuigen en

71 gram/km voor voertuigen met een benzine-, LPG- of gasmotor. Als de effectieve uitstoot hoger ligt dan deze referentie-uitstoot, dan wordt de coëfficiënt verhoogd met 0,1 % per gram CO₂ (met een maximum van 18%). Als de effectieve uitstoot lager ligt, wordt de coëfficiënt vermindert met 0,1% per gram CO₂ (met een minimum van 4%). Voor wagens zonder een CO₂-uitstoot (elektrische wagens) geldt steeds het minimumpercentage van 4%.

De referentie-CO₂-uitstoot wordt jaarlijks bepaald in functie van de gemiddelde CO₂-uitstoot over een periode van 12 opeenvolgende maanden die eindigt op 30 september van het jaar voorafgaand aan het belastbaar. De gemiddelde CO₂-uitstoot wordt berekend op basis van de nieuw ingeschreven personenwagens.

Om het CO₂-uitstootgehalte van het voertuig te kennen, telt uitsluitend de informatie zoals beschikbaar bij de Dienst voor Inschrijving van de Voertuigen en zoals deze in principe wordt vermeld op het inschrijvingsbewijs/kentekenbewijs van de wagen. Als de CO₂-uitstoot van het voertuig niet gekend is, zal rekening gehouden worden met een forfait van 165 gram/km voor dieselmotoren en van 182 gram/km voor benzine-, LPG- of gasmotoren.

Valse plug-in hybride bedrijfswagens

Voor alle zogenaamde “valse” plug-in hybride wagens die werden aangekocht, gehuurd of geleased vanaf 1 januari 2018, zal er vanaf 1 januari 2020 rekening gehouden worden met een hogere CO₂-uitstoot dan diegene die voor die wagen vermeld wordt op het gelijkvormigheidsattest of inschrijvingsbewijs/kentekenbewijs.

Een plug-in hybride wordt als “vals” beschouwd wanneer deze:

- Een elektrische batterij heeft waarvan de energiec capaciteit lager is dan 0,5 kWh per 100 kg wagentgewicht; OF
- Een CO₂-uitstoot heeft van meer dan 50 gr/km.

Voor deze wagens zal er niet langer rekening gehouden worden met de CO₂-uitstoot op het gelijkvormigheidsattest van de plug-in hybride wagen, maar met de hogere CO₂-uitstoot van een overeenstemmend voertuig dat uitsluitend op benzine of diesel rijdt (hetzelfde merk, model en koetswerktype).

Enkel de autofabrikant of de auto-invoerder kan omtrent het overeenstemmend voertuig de juiste informatie verstrekken. De FOD Financiën zal in de toekomst een lijst van overeenstemmende voertuigen publiceren op hun website.

Blijkt er geen overeenstemmend voertuig te kunnen worden bepaald, dan zal de CO₂-uitstoot van de plug-in hybride vanaf 1 januari 2020 vermenigvuldigd moeten worden met 2,5.

WLTP

Sinds 1 september 2018 wordt de CO₂-uitstoot van alle wagens berekend aan de hand van de WLTP (World Harmonized Light Vehicles Test).

In tegenstelling tot de huidige NEDC-waarde houdt deze nieuw bekomen waarde wel rekening met de werkelijke rijomstandigheden en alle uitrustingsopties. De CO₂-uitstoot ligt op basis van de WLTP soms tot 25% hoger.

De beide CO₂-waarden zijn terug te vinden op het gelijkvormigheidsattest van de wagen.

Conform het standpunt van de FOD Financiën en de RSZ moet er voor de vaststelling van het belastbaar voordeel van alle aard rekening gehouden worden met de:

- NEDC 1.0 CO²-waarde wanneer het voertuig enkel een NEDC-waarde heeft;
- WLTP CO²-waarde wanneer het voertuig enkel een WLTP-waarde heeft;
- NEDC 2.0 CO²-waarde of de WLTP CO²-waarde (vrije keuze) wanneer het voertuig zowel een NEDC 2.0 CO²-waarde als een WLTP CO²-waarde heeft.

De minimumgrens

Het voordeel mag nooit minder bedragen dan 820 EUR (niet geïndexeerd) per jaar (ook niet voor hybride of elektrische wagens). Voor het inkomstenjaar 2025 wordt een ondergrens van 1.600 EUR vooropgesteld. Deze ondergrens wordt jaarlijks herzien/geïndexeerd.

Voorbeeld: Audi A6 2.0 TDI (Diesel)

CO₂-uitstoot: 132 g/km

73 gram boven basiscoëfficiënt van 59 gram = $73 \times 0,1 = 7,3\%$ extra

Cataloguswaarde: 39.870,00 EUR

Ouderdom voertuig: minder dan 1 jaar

$[39.870,00 \times 6/7 \times (5,5\% + 7,3\%)] = 4.373,31,26$ EUR per jaar (i.p.v. 4.169,26 EUR vorig jaar)

Telling in kalenderdagen

Voor de berekening van het voordeel van alle aard wordt rekening gehouden met het aantal kalenderdagen in een bepaalde maand. Dit heeft voor gevolg dat het bedrag van het voordeel van maand tot maand kan verschillen. In een schrikkeljaar moet hierbij rekening gehouden worden met 366 dagen.

Lichte vrachten

Voor voertuigen die fiscaal beschouwd worden als lichte vrachten geldt de bovenstaande forfaitaire berekening niet. Het voordeel wordt bepaald in functie van de werkelijke waarde voor de gebruiker.

SOCIALE REGELING

Indien u als werkgever een firmawagen ter beschikking stelt van uw werknemer, hetzij voor privégebruik, woon-werkverkeer of voor collectief vervoer (bijvoorbeeld van en naar de werven), dan is er in principe steeds een CO₂-bijdrage verschuldigd, zelfs wanneer er een financiële tussenkomst is van de werknemer in de financiering en/of het gebruik van het voertuig.

De CO₂-bijdrage is een forfaitaire bijdrage berekend op grond van het CO₂-uitstootgehalte. De berekening van deze bijdrage neemt het CO₂-uitstootgehalte van elk voertuig (Y) in aanmerking, vermenigvuldigd met 9 EUR waarvan een bedrag wordt afgetrokken naargelang het voertuig wordt aangedreven met een benzine-, diesel-, of LPG-motor.

Het resultaat wordt tenslotte gedeeld door 12 en vermenigvuldigd met een jaarlijks wijzigende coëfficiënt, om zo de maandelijkse solidariteitsbijdrage te bekomen. Het bedrag van de solidariteitsbijdrage wordt jaarlijks op 1 januari geïndexeerd.

De bedragen in de onderstaande tabel zijn van kracht vanaf 1 januari 2025:

Wagens besteld, geleased of gehuurd vóór 1/7/2023		
Type wagen		Formule
Benzine	CO ₂ : gekend	$[(Y \times 9) - 768] : 12 \times 1,5948$
	CO ₂ : niet gekend	$[(182 \times 9) - 768] : 12 \times 1,5948 = 115,62$ EUR
Diesel	CO ₂ : gekend	$[(Y \times 9) - 600] : 12 \times 1,5948$
	CO ₂ : niet gekend	$[(165 \times 9) - 600] : 12 \times 1,5948 = 117,62$ EUR

LPG		$[(Y \times 9) - 990] : 12 \times 1,5948$
Elektrisch		33,22 EUR per maand
Opmerking: De maandelijkse solidariteitsbijdrage bedraagt minimaal 33,22 EUR		

Voor bedrijfswagens met als brandstof diesel, benzine of LPG, die CO2 uitstoten en die door de werkgever besteld, geleased of gehuurd worden sinds 1 juli 2023 blijft deze berekeningswijze van de solidariteitsbijdrage behouden, maar moet het resultaat vanaf 2025 bijkomend worden vermenigvuldigd met 2,75. Elektrische wagens en wagens die op waterstof rijden zijn hiervan uitgesloten.

De minimumbijdrage per maand bedraagt € 33,22 vanaf 1 januari 2025. Deze minimumbijdrage wordt ook toegepast voor elektrisch aangedreven wagens en wagens die uitsluitend op waterstof rijden. Voor bedrijfswagens die door de werkgever besteld, geleased of gehuurd werden sinds 1 juli 2023, geldt bovendien een verhoogde minimumbijdrage van € 37,33 per maand.

Wagens besteld, geleased of gehuurd sinds 1/7/2023		
Type wagen		Formule
Benzine	CO2: gekend	$[(Y \times 9) - 768] : 12 \times 1,5948$
	CO2: niet gekend	$[(182 \times 9) - 768] : 12 \times 1,5948 = 115,62 \text{ EUR} \times 2,75 = 317,96 \text{ EUR}$
Diesel	CO2: gekend	$[(Y \times 9) - 600] : 12 \times 1,5948$
	CO2: niet gekend	$[(165 \times 9) - 600] : 12 \times 1,5948 = 117,62 \text{ EUR} \times 2,75 = 323,46 \text{ EUR}$
LPG		$[(Y \times 9) - 990] : 12 \times 1,5948$
Elektrisch		37,33 EUR per maand
Opmerking: De maandelijkse solidariteitsbijdrage bedraagt minimaal 37,33 EUR		

Er geldt een wettelijk vermoeden dat elk voertuig dat voor privédoeleinden van werknemers kan worden gebruikt effectief ook voor privédoeleinden gebruikt wordt. Het is dus aan de werkgever om het tegendeel te bewijzen. De werkgever kan dit doen:

- Ofwel door aan te tonen dat het voertuig wordt gebruikt door een persoon die niet valt onder het toepassingsgebied van de sociale zekerheid voor werknemers (bijvoorbeeld bedrijfsleiders-zelfstandigen);
- Of door aan te tonen dat het voertuig wel degelijk louter voor professionele doeleinden gebruikt wordt.

Bij de beoordeling van de bijdrageplicht wordt een onderscheid gemaakt tussen “utilitaire voertuigen” en “gewone voertuigen”. Een utilitair voertuig is een voertuig dat valt onder het toepassingsgebied van de solidariteitsbijdrage maar dat de fiscus kwalificeert als lichte vracht en dat belast wordt op basis van de werkelijke waarde van het voordeel. Een gewoon voertuig is een voertuig dat behoort tot de klasse M1 of N1 (zie hieronder), zoals personenwagens, auto’s voor dubbel gebruik, luxe terreinvoertuigen...

Indien er sprake is van verplaatsingen met een utilitair voertuig wordt het privégebruik niet verondersteld en is de bijdrage in principe niet verschuldigd. Verplaatsingen van de woonplaats naar de werkplaats worden in dit geval niet beschouwd als woon-werkverplaatsingen. Eventueel ander bijkomend privégebruik zal wel aanleiding geven tot een bijdrageplicht.

Daarnaast worden de verplaatsingen met een gewoon voertuig tussen de woon- en werkplaats niet als woon-werkverplaatsingen beschouwd wanneer er geen vaste plaats van tewerkstelling is. Een vaste plaats van tewerkstelling is volgens de RSZ een plaats waar effectief prestaties van enige omvang door de werknemer geleverd worden én waar men tijdens het jaar tenminste 40 (al dan niet opeenvolgende) dagen naartoe rijdt. Van zodra de 40 dagen bereikt zijn, is een solidariteitsbijdrage verschuldigd voor het volledige jaar.

In geval van collectief vervoer van werknemers is de CO₂-bijdrage niet verschuldigd als volgende voorwaarden zijn voldaan:

Voor een voertuig behorend tot categorie N1 (voor het vervoer van goederen bestemde voertuigen met een maximale massa van ten hoogste 3,5 ton) wanneer:

- Het gaat om een systeem van vervoer van werknemers overeengekomen door de sociale partners, dat opgenomen is in het arbeidsreglement of in een CAO;
- Waarin, naast de chauffeur, minstens twee andere werknemers van de onderneming aanwezig zijn, gedurende minstens 80% van het afgelegde traject van en naar de woonplaats van de chauffeur (soms volstaat zelfs één andere werknemer);
- Voor zover de werkgever bovendien bewijst dat er geen ander privégebruik (bijvoorbeeld tijdens het weekend) wordt gemaakt van dit voertuig.

Voor een voertuig behorend tot categorie M1 (= personenauto's, auto's voor dubbel gebruik en minibussen) wanneer:

- Het gaat om een systeem van vervoer van werknemers overeengekomen door de sociale partners, dat opgenomen is in het arbeidsreglement of in een CAO;
- Er zijn minimum 5 en maximum 8 zitplaatsen;
- Waarin, naast de chauffeur, minstens drie andere werknemers van de onderneming aanwezig zijn, gedurende minstens 80% van het afgelegde traject van en naar de woonplaats van de chauffeur;
- Voor zover de werkgever bovendien bewijst dat er geen ander privégebruik (bijvoorbeeld tijdens het weekend) wordt gemaakt van dit voertuig.

De werkgever die de bedrijfswagens niet aangeeft of een foute CO₂-uitstoot opgeeft, loopt voor deze kwartalen het risico aan de RSZ boven op de normale CO₂-bijdrage nog een boete te moeten betalen die gelijk is aan tweemaal de verschuldigde bijdrage en intresten, dit met terugwerkende kracht. De RSZ beschikt over de lijsten met nummerplaten van de Dienst voor Inschrijving van Voertuigen die vergeleken kunnen worden met de nummerplaten die voorkomen op de DMFA-aangifte.

22. Vervoerskosten voor het woon-werkverkeer

De werkgever is verplicht om tussen te komen in de kosten van het openbaar vervoer (trein, tram, bus waterbus, metro) die de werknemer maakt voor het woon-werkverkeer.

TREIN

De werkgevers zijn verplicht om tussen te komen in de prijs van de treinkaart. Sinds 1 februari 2009 komt de verplichte werkgeverstussenkomst overeen met een percentage van de kostprijs van de treinkaart. Deze tussenkomst wordt berekend aan de hand van een tabel met forfaitaire bedragen, naargelang het aantal afgelegde kilometers. Voor verplaatsingen met de trein is er geen minimale afstand vereist om recht te hebben op een terugbetaling door de werkgever.

Voor de jaren 2025 tot 2029 zullen de vaste bedragen die in de prijslijst verschijnen verhoogd worden op basis van een formule die rekening houdt met het aanpassingspercentage door de NMBS van de prijs van de abonnementen. De stijging wordt beperkt tot 2,5%.

ANDER OPENBAAR VERVOER

Ook hier zijn werkgevers verplicht om tussen te komen in de kostprijs van verplaatsingen met ander openbaar vervoer zoals per bus, waterbus, metro. Sinds 1 februari 2009 bedraagt de tussenkomst door de werkgever in tram-, metro- of busabonnement 75% (behoudens sectorale afwijkingen).

Vanaf 1 juli 2020 is er geen minimumafstand meer.

AFWIJKINGEN VOORZIEN IN DE SECTOR

Heel wat sectoren voorzien in een uitbreiding van de tegemoetkoming van de werkgever in de terugbetaling van de vervoerskosten in de trein of ander openbaar vervoer. Dit kan gaan om een lagere minimumafstand of zelfs het volledig afschaffen van de minimumafstand. Of er kan voorzien worden in een hogere tegemoetkoming in de kostprijs. In heel wat sectoren wordt de tussenkomst bepaald op basis van een percentage van de treintarieven. Wanneer deze tarieven door de NMBS/SNCB en De Lijn/TEC aangepast worden, verhoogt ook de tussenkomst voor de werkgever.

Derdebetalersregeling

De sector kan ook voorzien in een derdebetalersregeling waarbij de werkgever minstens 80% van de kostprijs van het treinabonnement rechtstreeks betaald aan de NMBS. De overheid financiert het restende percentage (maximum 20%). Hierdoor hoeft de werknemer zelf niets te betalen.

Indien de sector niets bepaald kunnen werkgevers ook vrijwillig voorzien in een derdebetalersregeling. De tariefverhoging van de NMBS hebben ook gevolgen voor de derdebetalersregeling.

PRIVÉVERVOER

Voor het gebruik van privévervoer (auto, motor, bromfiets, fiets enz.) voor het woon-werkverkeer is er geen algemene verplichting om tussen te komen in de kosten door de werkgever.

In vele sectoren geldt er toch een verplichte werkgeverstussenkomst als de werknemer zich verplaatst met een privévervoermiddel. Deze sectorale tegemoetkomingen gelden niet noodzakelijk voor alle privévervoermiddelen. Het bedrag van terugbetaling kan bovendien ook afhankelijk zijn van het aantal afgelegde kilometers.

Voor werknemers die niet met het openbaar of georganiseerd gemeenschappelijk vervoer naar het werk komen, is de werkgeverstussenkomst in de woon-werkverplaatsingen in principe volledig belastbaar.

Indien deze werknemers echter in hun personenbelastingaangifte opteren voor de forfaitaire beroepskostenaftrek, dan kunnen zij genieten van een fiscale vrijstelling. Het maximaal jaarlijks vrijgesteld bedrag voor de tussenkomst in het woon-werkverkeer voor werknemers bedraagt

500,00 EUR (bedrag geldig voor inkomstenjaar 2025, aanslagjaar 2026). De werkgever mag maandelijks maximaal 41,70 EUR vrijstellen.

Voor verplaatsingen met de fiets wordt een maximumbedrag van 0,36 EUR per kilometer vrijgesteld. Daarnaast wordt er vanaf 1 januari 2025 ook een plafond van 3.610 EUR per jaar (geïndexeerd bedrag voor aanslagjaar 2026, inkomstenjaar 2025) ingevoerd voor de fiscale vrijstelling.

In mei 2023 werd door CAO nr.164 een veralgemeende fietsvergoeding ingevoerd. Deze CAO is aanvullend indien er geen sectorale afspraken zijn. Vanaf 1 januari 2025 bedraagt deze fietsvergoeding € 0,29 per met de fiets afgelegde kilometer. Deze fietsvergoeding is vrijgesteld van sociale en fiscale bijdragen. De maximale afstand waarvoor een vergoeding wordt toegekend is 20 kilometer per enkele reis.

23. Het gewaarborgd minimum maandinkomen

De hoogte van het loon wordt door een individuele overeenkomst tussen werknemer en werkgever vastgesteld. Het loon mag echter niet lager zijn dan het minimumloon zoals dit werd bepaald in de sectorale collectieve arbeidsovereenkomsten (CAO's) gesloten in het paritair comité waaronder de partijen ressorteren. Gewoonlijk staat dat minimumloon in functie van een in het paritair comité uitgewerkte beroepsclassificatie waarin meestal ook de anciënniteit, de leeftijd of de scholingsgraad van de werknemer een rol spelen. Indien de partijen niet gebonden zijn door een sectorale CAO, hetzij omdat zij niet onder een bepaald paritair comité ressorteren, hetzij omdat het bevoegd paritair comité geen regeling heeft uitgewerkt, dan heeft de werknemer recht op het minimumloon vastgesteld binnen de Nationale Arbeidsraad.

Als gevolg van de indexatie wijzigen de bedragen van het GGMMI vanaf 1 februari 2025:

Leeftijd	Maandloon	Uurloon (38 uur)
≥18 jaar	2.111,89 EUR	12,8253 EUR
17 jaar	1.541,68 EUR	9,3625 EUR
16 jaar	1.414,96 EUR	8,5930 EUR

Voor jongeren van 18, 19 of 20 jaar met een studentenovereenkomst of tewerkgesteld in het kader van alternerend leren en werken gelden volgende bedragen. (Dit minimum is niet in alle gevallen van toepassing. Vaak voorziet de sector eigen studentenlonen of barema's die hoger liggen dan dit nationaal minimumloon).

20 jaar	1.863,43 EUR	11,3164 EUR
19 jaar	1.759,91 EUR	10,6878 EUR
18 jaar	1.635,68 EUR	9,9333 EUR

Voor werknemers jonger dan 18 jaar, voorziet de NAR-CAO percentages op het minimumloon dat geldig is voor werknemers vanaf 18 jaar of ouder.

- Voor werknemers van minimum 17 jaar: 73% van het GGMMI
- Voor werknemers van minimum 16 jaar: 67% van het GGMMI

Het GGMMI verhoogt niet alleen in geval van indexatie. De sociale partners zijn overeengekomen om het GGMMI in stappen te verhogen:

- In een eerste fase werd vanaf 1 april 2022 voorzien in een verhoging én de invoering van 1 GMMI voor alle werknemers van 18 jaar of ouder. Voordien was er een onderscheid op basis van leeftijd en anciënniteit van de werknemer, maar dit bestaat dus niet meer.
- In een volgende fase werd er een verhoging voorzien op 1 april 2024 van € 35 bruto. Een volgende verhoging van het GMMI is voorzien 1 april 2026 met € 35 bruto.

24. De bedrijfsvoorheffing

BEDRIJFSVOORHEFFING VOOR WERKNEMERS – INKOMSTENJAAR 2025

Sinds 1 januari 2023 wordt de bedrijfsvoorheffing op het werkelijk belastbaar bedrag berekend.

DE BASISCHAAL

Jaarlijks nettobedrag van de belastbare grondslag	Basisbelasting
tot 16.310,00 EUR	26,75%
van 16.310,01 tot 28.790,00 EUR	4.362,93 EUR + 42,80% op schijf boven 16.310,00 EUR
van 28.790,01 tot 49.820,00 EUR	9.704,37 EUR + 48,15% op schijf boven 28.790,00 EUR
boven 49.820,00 EUR	19.830,32 EUR + 53,50% op schijf boven 49.820,00 EUR

Het jaarlijks nettobedrag van de belastbare grondslag wordt bekomen door van het jaarlijks brutobedrag van de belastbare grondslag de forfaitaire beroepskosten af te trekken:

Jaarlijks brutobedrag van de belastbare grondslag voor werknemers	Forfaitaire beroepskosten voor werknemers
tot 19.766,67 EUR	30%
boven 19.766,67 EUR	5.930,00 EUR (maximum)

De basisbelasting hangt vervolgens af van de gezinstoestand van de betrokken werknemer:

Groep 1: de verkrijger van de inkomsten is een alleenstaande of de echtgenoot van de verkrijger van het inkomen heeft eveneens beroepsinkomsten:

- De basisbelasting wordt verminderd met 2.915,75 EUR (zijnde de belasting op het basisbedrag van de belastingvrije som ten bedrage van 10.900,00 EUR). Het bekomen verschil vormt de basisbelasting.
- Wanneer de echtgenoot van de verkrijger van de inkomsten persoonlijke beroepsinkomsten heeft die uitsluitend bestaan uit pensioenen, renten of gelijkgestelde inkomsten waarvan het bedrag niet hoger is dan 170 EUR netto per maand, dan wordt de basisbelasting berekend alsof die echtgenoot geen eigen beroepsinkomsten zou hebben.

Groep 2: de echtgenoot van de verkrijger van de inkomsten heeft geen eigen beroepsinkomsten:

- Aan de echtgenoot van de verkrijger van de inkomsten wordt een beroepsinkomen toegekend gelijk aan 30% van het nettobedrag van de belastbare grondslag (dit mag niet meer bedragen dan 13.460,00 EUR).
- Vervolgens wordt de belasting op het aldus toegekende inkomen berekend met behulp van de hierboven vermelde basisschaal.
- Daarna wordt de belasting op dezelfde manier berekend op het verschil tussen het nettobedrag van de belastbare grondslag en het aan de andere echtgenoot toegekende inkomen.
- De basisbelasting is dan uiteindelijk gelijk aan de som van de hierboven bekomen resultaten, verminderd met 5.831,50 EUR (zijnde tweemaal de belasting op het basisbedrag van de belastingvrije som ten bedrage van 10.900,00 EUR).

VERMINDERINGEN OP JAARBASIS

Verminderings op Groep 1 of Groep 2	
Vermindering basisbelasting voor kinderen ten laste	1 kind: 612,00 EUR 2 kinderen: 1.608,00 EUR 3 kinderen: 4.296,00 EUR 4 kinderen: 7.428,00 EUR 5 kinderen: 10.836,00 EUR 6 kinderen: 14.232,00 EUR 7 kinderen: 17.676,00 EUR 8 kinderen: 21.444,00 EUR Meer dan 8: + 3.780,00 EUR per kind
Gehandicapte werknemer	612,00 EUR
Ascendent/zijverwant tot 2 ^e graad vanaf 66 jaar die zorgbehoevend is	1.944,00 EUR
Ascendent/zijverwant tot 2 ^e graad vanaf 65 jaar (tot en met inkomstenjaar 2024)	1.212,00 EUR
Andere personen ten laste	612,00 EUR
Vermindering voor groepsverzekering	30% van de premie van de werknemer
Vermindering voor bezoldigingen ingevolge het presteren van overwerk dat recht geeft op een overloontoeslag	Vermindering is van toepassing op de berekeningsgrondslag voor de overwerktoeslag betreffende de eerste 130 uren die de werknemer als overwerk heeft gepresteerd: overuren aan 20% toeslag: 66,81% overuren aan 50% of 100% toeslag: 57,75%

Bijzondere verminderingen enkel op Groep 1	
Weduwe/weduwnaar, ongehuwde vader of moeder met kind(eren) ten laste	612,00 EUR
Werknemer waarvan de echtgenoot een beroepsinkomen heeft van niet meer dan 275,00 EUR netto per maand	1.698,00 EUR
Werknemer waarvan de echtgenoot een beroepsinkomen heeft dat alleen bestaat uit pensioenen, renten of gelijkgestelde inkomsten die niet hoger liggen dan 548,00 EUR netto per maand	3.390,00 EUR

Bijzondere verminderingen enkel op Groep 2	
De echtgenoot van de werknemer is gehandicapt	612,00 EUR

EEN REKENVOORBEELD

Werknemer (ongehuwd, 2 kinderen ten laste) met een bruto maandloon van 3.500 EUR, heeft een belastbaar maandinkomen van 3.042,55 EUR (3.500 EUR – 13,07% RSZ).

Zijn bruto belastbaar jaarinkomen bedraagt: 36.510,60 EUR (3.042,55 EUR*12).

Om de basisbelasting te kunnen berekenen, dient eerst het belastbaar netto jaarinkomen bepaald te worden door van het bruto belastbaar jaarinkomen de forfaitaire beroepskosten af te trekken. In dit geval bedragen deze 5.930 EUR (bruto belastbaar jaarinkomen bedraagt meer dan 19.166,67 EUR).

Het belastbaar netto jaarinkomen bedraagt aldus 30.580,60 EUR (36.510,60 EUR – 5.930 EUR). Op dit bedrag kan de basisbelasting berekend worden die gelijk is aan 9.704,37 EUR + 48,15% op schijf boven 28.790,00 EUR of 1.790,60 EUR.

De basisbelasting bedraagt zodoende 10.566,54 EUR, maar wordt nog verminderd met de belastingvrije som van 2.915,75 EUR en wordt dus 7.650,79 EUR (637,57 EUR per maand).

Op deze basisbelasting moeten dan nog specifieke verminderingen toegepast worden. In dit rekenvoorbeeld:

- 2 kinderen ten laste: 1.608,00 EUR
- Alleenstaande met kinderen: 612,00 EUR

Na toepassing van deze verminderingen bedraagt de belasting 5.430,79 EUR (452,57 EUR per maand).

VOORHEFFING OP VAKANTIEGELD, PREMIES EN ONTSLAGVERGOEDINGEN

Afhankelijk van het belastbaar jaarlijks loon (=maandelijks normaal belastbaar x 12) wordt er op vakantiegeld (bedienden), premies en ontslagvergoedingen volgend percentage toegepast:

Jaarlijks belastbaar	Percentage bedrijfsvoorheffing	
	Vakantiegeld	Andere premies
tot 10.415,00 EUR	0%	0%
van 10.415,01 tot 13.330,00 EUR	19,17%	23,22%
van 13.330,01 tot 16.960,00 EUR	21,20%	25,23%
van 16.960,01 tot 20.340,00 EUR	26,25%	30,28%
van 20.340,01 tot 23.020,00 EUR	31,30%	35,33%
van 23.020,01 tot 25.710,00 EUR	34,33%	38,36%
Van 25.710,01 tot 31.070,00 EUR	36,34%	40,38%
van 33.070,01 tot 33.810,00 EUR	39,37%	43,41%
van 33.810,01 tot 44.700,00 EUR	42,39%	46,44%
van 44.700,01 tot 58.460,00 EUR	47,44%	51,48%
boven 58.460,00 EUR	53,50%	

Jaarlijks belastbaar	Percentage bedrijfsvoorheffing	
	Ontslagvergoedingen	
tot 11.575,00 EUR	0,00%	
van 11.575,01 tot 13.895,00 EUR	2,68%	
van 13.895,01 tot 15.430,00 EUR	6,57%	
van 15.430,01 tot 18.525,00 EUR	10,77%	
van 18.525,01 tot 20.070,00 EUR	13,55%	
van 20.070,01 tot 22.385,00 EUR	16,55%	
van 22.385,01 tot 26.240,00 EUR	19,17%	
van 26.240,01 tot 33.955,00 EUR	24,92%	
van 33.955,01 tot 41.670,00 EUR	29,93%	
van 41.670,01 tot 54.025,00 EUR	31,30%	

van 54.025,01 tot 60.965,00 EUR	36,90%
van 60.965,01 tot 69.455,00 EUR	38,96%
van 69.455,01 tot 81.025,00 EUR	40,93%
van 81.025,01 tot 97.240,00 EUR	42,92%
van 97.240,01 tot 121.930,00 EUR	44,99%
van 121.930,01 tot 140.450,00 EUR	46,47%
van 140.450,01 tot 165.140,00 EUR	47,48%
boven 165.140,00 EUR	48,00%

Vrijstelling wegens kinderlast

Aantal kinderen ten laste	Grensbedrag
1	18.400,00 EUR
2	21.930,00 EUR
3	28.270,00 EUR
4	35.330,00 EUR
5	42.390,00 EUR
...	...

Vermindering wegens kinderlast

Een vermindering van de bovenvermelde bedrijfsvoorheffing wordt toegekend volgens het aantal kinderen dat men ten laste heeft. De vermindering is niet toepasselijk op de ontslagvergoeding(en).

Aantal kinderen ten laste	Percentage vermindering	Maximum belastbaar loon
1	7,5%	28.245,00 EUR
2	20%	28.245,00 EUR
3	35%	31.070,00 EUR
4	55%	36.720,00 EUR
5	75%	39.550,00 EUR

BEDRIJFSVOORHEFFING OP AANVULLENDE VERGOEDING SWT EN WERKLOOSHEID

Aanvullende vergoeding bovenop de gewone SWT-vergoedingen

Leeftijd	Aard vergoeding	Percentage bedrijfsvoorheffing
50 jaar of ouder	CAO of individuele overeenkomst verplicht tot doorbetaling van de aanvullende vergoeding bij werkhervatting	10,09%
	CAO of individuele overeenkomst verplicht niet tot doorbetaling van de aanvullende vergoeding bij werkhervatting	26,75%
jonger dan 50 jaar	-	26,75%

Aanvullende vergoeding bovenop de werkloosheidsuitkeringen

Leeftijd	Datum CAO	Aard vergoeding	Percentage bedrijfsvoorheffing
----------	-----------	-----------------	--------------------------------

50 jaar of ouder	vanaf 30/09/2005	CAO of individuele overeenkomst verplicht tot doorbetaling van de aanvullende vergoeding bij werkhervatting	10,09%
		CAO of individuele overeenkomst verplicht niet tot doorbetaling van de aanvullende vergoeding bij werkhervatting	26,75%
jonger dan 50 jaar	vóór 30/09/2005	-	10,09%

FORFAITAIRE VERMINDERING VOOR ZELFSTANDIGE BEDRIJFSLEIDERS

Brutobedrag van de maandelijkse bezoldigingen	Vermindering
tot 1.450,00 EUR	385,00 EUR
van 1.450,01 EUR tot 6.260,00 EUR	385,00 EUR + 21,50% op schijf boven 1.450,00 EUR
van 6.260,01 EUR tot 9.205,00 EUR	1.419,15 EUR + 14,50% op schijf boven 6.260,00 EUR
boven 9.205,00 EUR	1.846,18 EUR

25. De wettelijke feestdagen

Elke voltijdse werknemer heeft per kalenderjaar recht op 10 feestdagen. Op deze dagen mag er principieel geen tewerkstelling zijn, maar de werknemer ontvangt wel loon voor deze dagen.

Wanneer een feestdag samenvalt met een zondag of een andere dag waarop door de werknemer gewoonlijk niet wordt gewerkt, dan moet hij vervangen worden door een andere dag. Is er geen overeenkomst gesloten over het tijdstip van deze vervangfeestdagen vóór 15 december van het voorgaande jaar, dan wordt de feestdag steeds vervangen door de 1ste dag van gewone activiteit die in de onderneming op de feestdag volgt (in de praktijk meestal maandag).

De deeltijdse werknemers die volgens een vast uurrooster van minder dan 5 dagen per week werken, hebben slechts recht op een feestdag wanneer die samenvalt met een voor hen gewone werkdag. Zij kunnen dus geen aanspraak maken op een vervangingsdag indien de feestdag samenvalt met een inactiviteitsdag, behalve wanneer de feestdag voor de volledige onderneming verplaatst wordt naar één van de gewone werkdagen.

Deeltijdse werknemers met een variabel uurrooster hebben recht op (het loon voor) alle feestdagen. Wanneer de feestdag samenvalt met een voorziene werkdag, dan krijgen ze die feestdag. Valt hij niet samen, dan heeft de werknemer recht op betaling van een loon dat hij heeft ontvangen voor de 4 weken die de feestdag voorafgaan, gedeeld door het aantal dagen dat er tijdens die periode door het personeel in de onderneming werd gewerkt.

De 10 wettelijke feestdagen voor het jaar 2025 zijn:

Feestdag	Datum
Nieuwjaar	Woensdag 1 januari
Paasmaandag	Maandag 21 april
Feest van de arbeid	Donderdag 1 mei
Hemelvaartsdag	Donderdag 29 mei
Pinkstermaandag	Maandag 9 juni
Nationale feestdag	Maandag 21 juli
O.L.V. Hemelvaart	Vrijdag 15 augustus
Allerheiligen	Zaterdag 1 november
Wapenstilstand	Dinsdag 11 november
Kerstmis	Donderdag 25 december

26. Klein verlet

In bepaalde omstandigheden heeft een werknemer het recht om afwezig te blijven van het werk met behoud van zijn normale loon. Dit recht wordt toegekend naar aanleiding van bepaalde familiale gebeurtenissen, voor de vervulling van staatsburgerlijke verplichtingen of van burgerlijke opdrachten en in geval van verschijning voor de rechtbank. Sectoren kunnen eventueel in meer gunstige bepalingen voorzien.

Reden van de afwezigheid	Duur van de afwezigheid
Huwelijk van de werknemer	2 dagen, te kiezen in de week van het huwelijk of de daarop volgende week[1]
Huwelijk van een kind van de werknemer of van de echtgeno(o)t(e) of van de wettelijk samenwonende partner[2], van een broer of zuster, van een schoonbroer of schoonzuster, van de vader of moeder, schoonvader of schoonmoeder, van de stiefvader of stiefmoeder, van een kleinkind van de werknemer[3]	Dag van het huwelijk
Priesterwijding of intrede in het klooster van een kind van de werknemer of van de echtgeno(o)t(e) of wettelijk samenwonende partner, van een broer of zuster, van een schoonbroer of schoonzuster van de werknemer	Dag van de plechtigheid
De geboorte van een kind van de werknemer zo de afstamming van dit kind langs vaderszijde vaststaat	20 dagen door de werknemer te kiezen binnen een periode van 4 maanden te rekenen vanaf de dag van bevalling. Eerste 3 dagen zijn te betalen door werkgever, overige dagen ten laste van de mutualiteit
Overlijden van de echtgeno(o)t(e) of samenwonende partner van de werknemer of een kind van de werknemer of van zijn echtgeno(o)t(e) of samenwonende partner	10 dagen, waarvan de eerste 3 dagen verplicht op te nemen zijn in de periode die begint met de dag van het overlijden en eindigt met de dag van de begrafenis. Overige 7 dagen mag de werknemer vrij opnemen binnen het jaar na het overlijden
Overlijden van een pleegkind waarvan de werknemer of zijn echtgeno(o)t(e) of samenwonende partner pleegouder is of was in het kader van langdurige pleegzorg	10 dagen op te nemen tijdens of na de periode van langdurige pleegzorg waarvan de eerste 3 dagen verplicht op te nemen zijn in de periode die begint met de dag van het overlijden en eindigt met de dag van de begrafenis. Overige 7 dagen mag de werknemer vrij opnemen binnen het jaar na het overlijden
Overlijden van een pleegouder van de werknemer in het kader van langdurige pleegzorg op het moment van overlijden	3 dagen op te nemen tijdens de periode die begint met de dag van het overlijden en eindigt de dag van de begrafenis
Overlijden van een pleegkind waarvan de werknemer of zijn echtgeno(o)t(e) of samenwonende partner pleegouder is in het kader van kortdurende pleegzorg op het moment van het overlijden	1 dag op te nemen op de dag van de begrafenis

Reden van de afwezigheid	Duur van de afwezigheid
Overlijden van vader of moeder, van de schoonvader of schoonmoeder, van de stiefvader of stiefmoeder van de werknemer	3 dagen te kiezen door de werknemer tijdens de periode die begint met de dag van het overlijden en eindigt met de dag van de begrafenis
Overlijden van broer of zuster, van schoonbroer of schoonzuster, van (over)grootvader of (over)grootmoeder, van een (achter)kleinkind, van een schoonzoon of -dochter die bij de werknemer inwoont[4]	2 dagen door de werknemer te kiezen in de periode die begint met de dag van het overlijden en eindigt met de dag van de begrafenis
Overlijden van broer of zuster, van schoonbroer of schoonzuster, van (over)grootvader of (over)grootmoeder, van een (achter)kleinkind, van een schoonzoon of -dochter die niet bij de werknemer inwoont	Dag van de begrafenis
Plechtige communie van een kind van de werknemer of zijn echtgeno(o)t(e) of wettelijk samenwonende partner	Dag van de plechtigheid. Wanneer deze samenvalt met een zondag of een gewone inactiviteitsdag, is het de werkdag die aan de gebeurtenis onmiddellijk voorafgaat, of erop volgt
Deelneming van een kind van de werknemer of van zijn echtgeno(o)t(e) of de wettelijk samenwonende partner aan het Feest van de Vrijzinnige Jeugd wanneer dit feest wordt georganiseerd	Dag van het feest. Wanneer deze samenvalt met een zondag of een gewone inactiviteitsdag, is het de werkdag die aan de gebeurtenis onmiddellijk voorafgaat, of erop volgt
Deelneming aan een jury, oproeping als getuige voor de rechtbank, aanmaning van de arbeidsrechtbank tot persoonlijke verschijning	De nodige tijd met een maximum van vijf dagen
Bijzitter in een hoofdstembureau of een enig stembureau bij de parlements-, provincieraads- of gemeenteraadsverkiezingen	De nodige tijd
Bijzitter in een hoofdstembureau bij verkiezingen voor het Europees Parlement	De nodige tijd met een maximum van vijf dagen
Bijzitter in een hoofdstembureau voor stemopneming bij parlements-, provincieraads-, en gemeenteraadsverkiezingen	De nodige tijd met een maximum van vijf dagen

[1] Indien het burgerlijk huwelijk en het kerkelijk huwelijk op verschillende data plaatsvinden, kiest de werknemer één van deze plechtigheden.

[2] Wettelijk samenwonen: het samenleven van twee personen die de wettelijke verklaring van samenwoning op het gemeentehuis hebben afgelegd.

[3] Het geadopteerd kind of het natuurlijk erkend kind worden met het wettige of gewettigd kind gelijkgesteld.

[4] De schoonbroer, schoonzus, (over)grootvader en (over)grootmoeder van de echtgeno(o)t(e) of wettelijk samenwonende partner van de werknemer, worden met de schoonbroer, schoonzus, (over)grootvader en (over)grootmoeder van de werknemer gelijkgesteld.

In bepaalde gevallen wordt langdurige pleegzorg gelijkgesteld met de familiebanden die voor sommige vormen van klein verlet noodzakelijk zijn.

27. Jaarlijkse vakantie

ALGEMEEN

Het vakantiegeld voor bedienden wordt betaald door de werkgever. De arbeiders krijgen hun vakantiegeld uitbetaald via een vakantiekas.

Alle werknemers die gepresteerde arbeidsdagen kunnen aantonen tijdens het jaar (2024) dat voorafgaat aan het jaar waarin de vakantie wordt genomen (2025), hebben recht op jaarlijkse vakantie.

Onder gepresteerde arbeidsdagen verstaat men zowel de periodes van effectieve arbeid als de periodes die daarmee zijn gelijkgesteld. Deze laatste zijn onder andere de eerste 12 maanden van ziekte of ongeval, de periodes van arbeidsongeval (de periode volledige tijdelijke arbeidsongeschiktheid en de eerste 12 maanden van de periode gedeeltelijke tijdelijke arbeidsongeschiktheid indien tenminste 66% ongeschikt), de bevallingsrust en de tijdelijke werkloosheid om economische redenen.

De vakantieduur voor deeltijdse werknemers (bedienden en arbeiders): indien de tewerkstelling gespreid is over 5 of 6 dagen per week, volgen zij de regeling van de voltijdse werknemers. Indien de tewerkstelling gespreid is over minder dan 5 dagen per week, wordt het aantal vakantiedagen bepaald in functie van het aantal effectief gewerkte dagen per week.

SPECIFIEK

Werkloosheid bij jaarlijkse sluiting: wanneer een werknemer geen recht heeft op vakantie en het bedrijf kent een collectieve sluiting wegens jaarlijkse vakantie, dan kan de werknemer mogelijk genieten van werkloosheidsuitkeringen. Er kan hiervoor een formulier C3.2 worden aangevraagd. Dit document C3.2 bestaat uit een controlekaart tijdelijke werkloosheid C3.2 A en een formulier C3.2-werkgever. De werknemer ontvangt een formulier C3.2 werknemer.

Jeugdvakantie: jongeren die op grond van hun prestaties in het vakantiedienstjaar geen volledige vakantie-rechten hebben opgebouwd, kunnen mits bepaalde voorwaarden (studies beëindigd hebben, geen 25 jaar oud zijn of worden in dat jaar, minimaal 1 maand tewerkstelling in vakantiedienstjaar) toch recht hebben op 4 weken vakantie. Deze bijkomende jeugdvakantiedagen worden betaald door de RVA. De jonge werknemer vraagt de uitkering bij de RVA aan door middel van een bewijs van jeugdvakantie (formulieren C 103 jeugdvakantie).

Seniorvakantie: werknemers vanaf 50 jaar (mits bepaalde voorwaarden) hebben recht op 4 weken vakantie ook al hebben ze geen volledige vakantie-rechten opgebouwd in het vorige kalenderjaar. De regeling voor betaling van deze bijkomende seniorvakantiedagen door RVA loopt volledig gelijk met deze voor jeugdvakantie (formulieren C 103 seniorvakantie).

Europese vakantie: de werknemer kan bij het begin of de hervatting van de activiteit (tot het einde van het jaar dat daarop volgt) aanspraak maken op een week aanvullende vakantie per periode van 3 maanden activiteit gedurende het kalenderjaar en dit telkens vanaf de laatste week van deze periode van 3 maanden. Tijdens deze vakantiedagen heeft de werknemer recht op zijn gewone loon. Dit vakantiegeld wordt later verrekend met het dubbel vakantiegeld, zodat de regeling voor de werkgever kostenneutraal is. Het recht op Europese vakantie werd uitgebreid tot sommige deeltijdse werknemers.

VAKANTIEDUUR VOOR VOLTIJDSE BEDIENDEN

Volledige maanden effectieve prestaties en/of gelijkgestelde prestaties tijdens het vakantiedienstjaar 2024	Aantal vakantiedagen te nemen gedurende het vakantiejaar 2025	
	6 dagen/week	5 dagen/week
1	2	2
2	4	4
3	6	5
4	8	7
5	10	9
6	12	10
7	14	12
8	16	14
9	18	15
10	20	17
11	22	19
12	24	20

VAKANTIEDUUR VOOR VOLTIJDSE ARBEIDERS

Voor arbeiders (ook leerjongens en dienstboden) wordt het aantal vakantiedagen bepaald in functie van het aantal gepresteerde en gelijkgestelde dagen in het vakantiedienstjaar. De berekening van de vakantiedagen gebeurt aan de hand van volgende tabel.

Totaal aantal normale werkelijke arbeids- en gelijkgestelde dagen in 2024	Aantal wettelijke vakantiedagen in 2025 standaard uitgedrukt in dagen in het voltijdse 5-dagenstelsel
231 en meer	20
Van 221 tot 230	19
Van 212 tot 220	18
Van 202 tot 211	17
Van 192 tot 201	16
Van 182 tot 191	15
Van 163 tot 181	14
Van 154 tot 162	13
Van 144 tot 153	12
Van 135 tot 143	11
Van 125 tot 134	10
Van 106 tot 124	9
Van 97 tot 105	8
Van 87 tot 96	7
Van 77 tot 86	6
Van 64 tot 76	5
Van 48 tot 63	4
Van 39 tot 47	3
Van 20 tot 38	2
Van 10 tot 19	1
Van 0 tot 9	0

Onderstaande formule wordt toegepast per arbeidssstelsel waarin de werknemer in de loop van het vakantiedienstjaar tewerkgesteld was.

Vakantieduur = $A \times 5/R \times Q/S$, waarbij:

A = totaal aantal dagen voor de in overweging genomen tewerkstellingssituatie

R = gemiddeld aantal dagen per week waarin de werknemer geacht wordt te werken

Q = gemiddeld aantal uren per week waarin de werknemer geacht wordt te werken

S = gemiddeld aantal uren per week waarin de voltijdse maatman geacht wordt te werken

Het aantal voltijdse vakantiedagen uitgedrukt in het 5-dagenstelsel zal worden afgedrukt op de vakantiecheque die de werknemer ten vroegste in de maand mei ontvangt.

DEELTIJDSE TEWERKSTELLING

Ingeval van deeltijdse tewerkstelling moet volgende formule toegepast worden om de meegedeelde voltijdse vakantiedagen om te zetten naar het deeltijds werkstelsel van de arbeiders op het moment van het opnemen van de vakantie.

Vakantieduur = $V \times R/5 \times S/Q$, waarbij:

V = aantal voltijdse vakantiedagen vermeld op de vakantiecheque

R = het gemiddeld aantal dagen dat de arbeider moet presteren per week

S = gemiddeld aantal uren dat de voltijdse referentepersoon in het bedrijf moet presteren per week

Q = gemiddeld aantal uren dat de arbeider moet presteren per week

VAKANTIEGELD BIJ ARBEIDSDUURVERMINDERING

Voor een bediende die tewerkgesteld is bij eenzelfde werkgever en de arbeidsduur per week vermindert, wordt het vakantiegeld berekend op basis van het arbeidsregime waarin de bediende is tewerkgesteld op het ogenblik dat hij zijn hoofdvakantie neemt. Op het einde van het vakantiejaar gebeurt er een afrekening van de niet opgenomen vakantierechten.

SCHORSING TIJDENS JAARLIJKE VAKANTIE

Vanaf 2024 zal arbeidsongeschiktheid tijdens jaarlijkse vakantie steeds primeren, ook al was de jaarlijkse vakantie eerst aangevangen. Hierdoor worden de dagen jaarlijkse vakantie uitgesteld. Dit geldt niet enkel voor arbeidsongeschiktheid tijdens jaarlijkse vakantie, maar ook voor arbeidsongevallen of beroepsziektes, moederschapsrust, geboorteverlof, deelname aan cursussen of studiedagen gewijd aan sociale promotie, profylactisch verlof, adoptieverlof, pleegzorgverlof en pleegouderverlof.

De werknemer moet wel een aantal verplichtingen vervullen:

- De werkgever verwittigen en informeren over zijn verblijfplaats;
- Medisch attest bezorgen aan de werkgever;
- Aanvragen indien men de uitgestelde vakantiedagen aansluitend wil opnemen.

Deze verplichtingen moeten in het arbeidsreglement opgenomen worden.

28. Ziekte en gewaarborgd loon

GEWAARBORGD DAGLOON

De werknemer heeft recht op zijn volledig dagloon indien hij het werk normaal heeft aangevat maar niet kon verderzetten wegens ziekte. De periode van het gewaarborgd loon begint in dit geval pas de volgende dag te lopen.

PERIODE VAN HET GEWAARBORGD LOON

In geval van een gerechtvaardigde ziekte of ongeval moet de werkgever gedurende een bepaalde periode een gewaarborgd loon aan de werknemer betalen.

Statuut bediende – overeenkomst bepaalde duur van minder dan 3 maanden

Anciënniteit	1e tot 7e kalenderdag	8e tot 14e kalenderdag	15e tot 30e kalenderdag
< 1 maand anciënniteit	door ziekenfonds		
> 1 maand anciënniteit	door werkgever: 100% van het loon	door werkgever: 86,93% van het loon	door ziekenfonds: 60% van een geplafonneerd loon + door werkgever: 26,93% van het begrensde loon + door werkgever: 86,93% van het onbegrensd loon

Statuut bediende – overeenkomst bepaalde duur meer dan 3 maanden of onbepaalde duur

Anciënniteit	1e tot 7e kalenderdag	8e tot 14e kalenderdag	15e tot 30e kalenderdag
ongeacht anciënniteit	door werkgever: 100% van het loon		

Statuut arbeider

Anciënniteit	1e tot 7e kalenderdag	8e tot 14e kalenderdag	15e tot 30e kalenderdag
< 1 maand anciënniteit	door ziekenfonds		
> 1 maand anciënniteit	door werkgever: 100% van het loon	door werkgever: 85,88% van het loon	door ziekenfonds: 60% van een geplafonneerd loon + door werkgever: 25,88% van het begrensde loon + door werkgever: 85,88% van het onbegrensd loon

Statuut dienstbode

Anciënniteit	1e tot 7e kalenderdag	8e tot 14e kalenderdag	15e tot 30e kalenderdag
ongeacht anciënniteit	door werkgever: 100% van het loon	door werkgever: 60% van een geplafonneerd loon	door ziekenfonds

29. Het moederschapsverlof

ALGEMEEN

Het moederschapsverlof omvat 2 periodes, namelijk de prenatale rust (of zwangerschapsrust) en de postnatale rust (of bevallingsverlof). De totale duur van het moederschapsverlof bedraagt in principe 15 weken. Dit kan verlengd worden tot 19 weken in het geval van de geboorte van meerlingen.

	Prenatale rust	Postnatale rust
Duur	6 weken 8 weken bij geboorte van een meerling	9 weken 9 weken + 2 weken extra op verzoek bij geboorte van een meerling
Opname	Verplicht: 1 week vóór de vermoedelijke bevallingsdatum Facultatief: 5 weken 7 weken bij geboorte van een meerling	Verplicht: 9 weken na de bevalling (start op de dag van de bevalling) Verlenging: Op verzoek, met het gedeelte van het facultatief prenataal verlof (maximaal 5 weken of 7 weken bij geboorte van een meerling) dat vóór de effectieve bevalling niet werd opgenomen Mogelijkheid tot omzetting van de laatste 2 weken facultatief prenataal verlof in apart op te nemen verlofdagen van postnatale rust gedurende de 8 weken die volgen op de werkhervatting

MOGELIJKHEID TOT VERLENGING POSTNATALE RUST

Hieronder de mogelijkheden van verlenging van de postnatale rust:

- Bij hospitalisatie van het kind na de eerste 7 dagen vanaf de geboorte, kan de postnatale rust verlengd worden met een periode gelijk aan de periode van hospitalisatie van het kind, met een maximale duur van 24 weken. De werkneemster zal een attest van het ziekenhuis moeten kunnen voorleggen waaruit de duur van de opname blijkt;
- Met 2 weken bij een geboorte van een meerling;
- Met het niet-opgenomen facultatief prenataal verlof;
- Met 1 week ingeval van arbeidsongeschiktheid tijdens de volledige duur van het prenataal verlof, enkel als dit facultatief prenataal verlof al vóór 1 maart 2020 begonnen was én wanneer door de ziekte tijdens de volledige duur van het facultatief prenataal verlof minder dan 4 van de 5 weken facultatief prenataal verlof kan overgedragen worden (of 6 van de 8 weken bij een meerling).

GELIJKSTELLINGEN

Bepaalde afwezigheidsdagen worden met effectieve arbeidsprestaties gelijkgesteld. Deze wettelijke gelijkstellingen werden in 2020 nog uitgebreid:

- dagen arbeidsongeschiktheid wegens ziekte of ongeval (sinds 1 maart 2020)
- dagen profylactisch verlof (volledige schorsing) (sinds 1 maart 2020)
- de wettelijke feestdagen en de vervangingsdagen ervan
- de dagen van tijdelijke werkloosheid wegens overmacht, technische stoornis, slecht weer, economisch (zowel arbeiders als bedienden)
- de dagen van klein verlet,
- de 10 kalenderdagen van verlof om dwingende redenen

- de periodes wegens zetelen in arbeidshof of arbeidsgerecht
- de dagen van inhaalrust
- de dagen van tijdelijke sluiting ingevolge een maatregel getroffen krachtens de reglementering betreffende de vrijwaring van het leefmilieu
- de jaarlijkse vakantiedagen.

UITKERINGEN

Tijdens de periode van moederschapsverlof is de werkgever geen loon verschuldigd. Vanaf de eerste dag van de rustperiode ontvangt de werkneemster moederschapsuitkeringen van het ziekenfonds.

De tegemoetkoming van het ziekenfonds wordt als volgt berekend:

- Gedurende de eerste 30 dagen ontvangt de betrokkene 82% van het onbegrensd loon;
- Vanaf de 31e kalenderdag tot het einde van het moederschapsverlof ontvangt de betrokken werkneemster 75% van een begrensd loon.

De werkneemster behoudt evenwel het recht op loon voor feestdagen die vallen in een periode van 30 dagen die volgt op de aanvang van de schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst wanneer die schorsing een gevolg is van een periode van zwangerschaps- of bevallingsrust.

30. De tijdelijke werkloosheid

VOORWAARDEN EN DUUR ECONOMISCHE WERKLOOSHEID

Als er zich in de onderneming een tekort aan werk voordoet en de oorzaak van economische aard is, kan de werkgever de arbeidsovereenkomst van de arbeiders schorsen.

Om de tijdelijke werkloosheid te kunnen invoeren moet de werkgever zowel de werknemers als de eventuele syndicale organen tenminste 7 kalenderdagen vooraf verwittigen.

Op straffe van verlies van het recht op tussenkomst van de RVA dient de werkgever minstens 7 kalenderdagen vóór de aanvang van de periode van economische werkloosheid ook de RVA te verwittigen.

Deze mededeling of aanvraag kan, behoudens in een aantal uitzonderlijke gevallen, enkel nog elektronisch gebeuren (www.socialezekerheid.be). Daarenboven dient elke werkgever maandelijks een mededeling te doen van de eerste werkloosheidsdag van de maand. Ook deze mededeling dient elektronisch te gebeuren.

De arbeiders zullen tijdens de schorsing werkloosheidsuitkeringen ontvangen. Deze bedragen voor alle werknemers, ongeacht hun gezinstoestand, 60% van hun normale (begrensd) loon.

Voor de duur van de werkloosheid heeft de werkgever de keuze tussen een stelsel van volledige schorsing van de arbeidsovereenkomst (volledige stopzetting van het werk) of een stelsel tijdelijke arbeid, waarin werkdagen afgewisseld kunnen worden met werkloosheidsdagen.

De aanvraag van economische werkloosheid dient steeds de begindatum en einddatum te vermelden. Tussen 2 werkloosheidsperiodes dient het werk steeds voor minstens 1 volledige week effectief hervat te worden. De paritaire comités hebben sterk afwijkende sectorale regelingen.

VORMEN VAN ECONOMISCHE WERKLOOSHEID

Volledige stopzetting van de arbeid		Maximaal toegelaten duur
Algemene regel		4 weken
Afwijkingen per Paritair Comité - voorbeelden		
PC 109.00	Kleding en confectie	4 weken of (onder speciale voorwaarden 8) of 12 weken
PC 118.09	Ondernemingen voor groenteconserven	12 weken (evenwel voor maximum 72 werkloosheidsdagen)
PC 126.00	Houtbewerking en stoffering	8 weken of 26 weken (voor sommige ondernemingen mits verzoek aan Paritair Comité en onder speciale voorwaarden)
PC 130.00	Drukkerij en grafisch kunstbedrijf	1 of 2 weken
PC 302.00	Hotels – cafés – restaurants	3 maanden
Tenminste 3 dagen werkloos per week		Maximaal toegelaten duur
Algemene regel		3 maanden of 13 weken
Afwijkingen per Paritair Comité - voorbeeld		

PC 302.00	Hotels – cafés – restaurants	6 maanden
Tenminste 3 dagen arbeid per week		
		Maximaal toegelaten duur
		maximaal 12 maanden
Cyclus van 1 week werkloosheid gevolgd door een week met tenminste 2 dagen arbeid		
		Maximaal toegelaten duur
Algemene regel		3 maanden of 13 weken
Afwijkingen per Paritair Comité - voorbeeld		
PC 302.00	Hotels – cafés – restaurants	6 maanden
Cyclus van 1 week werkloosheid gevolgd door een volledige week arbeid		
		Maximaal toegelaten duur
		maximaal 12 maanden

AANVULLENDE VERGOEDING BIJ TIJDELIJKE WERKLOOSHEID

Arbeiders ontvangen een aanvullende vergoeding in geval van tijdelijke werkloosheid wegens economische redenen, technische stoornis en slecht weer. Deze vergoeding bedraagt minimaal 2 EUR per werkloosheidsdag en komt in principe ten laste van de werkgever, tenzij anders bepaald op sectoraal niveau. Wanneer de sectorale regeling geen of een onvoldoende vergoeding voorziet, is het wettelijk minimum van 2 EUR van toepassing.

Daarnaast heeft men, behalve bij tijdelijke werkloosheid wegens overmacht, ook nog recht op een bijkomende toeslag van 5,20 euro per dag (bedrag vanaf 1 februari 2025) voor elke dag die gedekt wordt door een tijdelijke werkloosheidsuitkering.

Deze toeslag compenseert het feit dat het bedrag van de tijdelijke werkloosheidsuitkeringen sinds 1 januari 2024 60% van het gemiddelde dagloon bedraagt.

ECONOMISCHE WERKLOOSHEID VOOR BEDIENDEN

Ondernemingen in moeilijkheden kunnen tijdelijke werkloosheid invoeren voor bedienden. Het gaat om ondernemingen die geconfronteerd worden met een daling in omzet, de productie of de bestellingen van 10% of een economische werkloosheid bij de arbeiders van 10% tegenover het totaal aantal uren aangegeven aan de RSZ. De daling wordt vergeleken tussen het refertekwaartal en het overeenstemmende kwartaal van één van de twee kalenderjaren voorafgaand aan de aanvraag.

Zonder erkenning door de minister van werk als onderneming in moeilijkheden, moet de werkloosheid kaderen in een sectorale cao, een cao op ondernemingsvlak of een ondernemingsplan.

De NAR-cao's nr. 159 en nr. 172 hebben een vereenvoudigde toegang tot het stelsel van tijdelijke werkloosheid voor bedienden ingevoerd. Deze vereenvoudiging loopt tot 30 juni 2025. Aanvragen op basis van CAO nr. 159 en 172 zullen vanaf 1 juli 2025 niet meer geldig zijn (tenzij nieuwe cao). Vanaf dan zal men opnieuw een ondernemingsplan moeten opmaken en de procedure doorlopen om bedienden tijdelijk werkloos te kunnen stellen.

De tijdelijke werkloosheid kan gaan om een regeling van gedeeltelijke arbeid (met minstens 2 werkdagen per week) of een volledige schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst. De maximale duur is per kalenderjaar beperkt tot 16 weken voor een volledige schorsing en 26 weken voor een gedeeltelijke schorsing.

De werkgever moet de effectieve schorsing 7 dagen vóór de aanvang melden aan de betrokken werknemers én aan de RVA (enkel mogelijk op elektronische wijze via www.socialezekerheid.be).

Daarenboven dient de werkgever maandelijks een mededeling te doen van de eerste werkloosheidsdag van de maand. Ook deze mededeling dient elektronisch te gebeuren.

Voor elke werkloosheidsdag ontvangt de bediende een compenserend bedrag van de RVA én een aanvullende vergoeding van de werkgever. Deze aanvullende vergoeding wordt vastgelegd in hogervermelde cao of het ondernemingsplan.

In ondernemingen met arbeiders, krijgen bedienden minimaal dezelfde aanvullende vergoeding als de arbeiders.

In ondernemingen zonder arbeiders hangt het bedrag af van de wijze van invoering van de werkloosheid: in geval van invoering bij cao moet men het bedrag toekennen dat de werkgever had moeten betalen als hij arbeiders had tewerkgesteld (met een minimum van 2 EUR) en in geval van invoering bij ondernemingsplan bedraagt de aanvullende vergoeding minimaal 5 EUR per dag (tenzij een individuele afwijking werd toegestaan door de Commissie ondernemingsplannen).

Bij gebruik van cao nr. 172 is men een aanvullende vergoeding van 6,59 EUR per werkloosheidsdag verschuldigd (bedrag 1 januari 2025).

Sinds 1 januari 2024 werd de tijdelijke werkloosheidsuitkering verlaagd van 65% naar 60% van het (begrensd) loon. Om deze verlaging te compenseren, werd er beslist dat de werknemers recht hebben op een extra aanvulling van 5,20 EUR per dag bovenop de uitkering bij tijdelijke werkloosheid, behalve bij overmacht.

BETALING FEESTDAG BIJ TIJDELIJKE WERKLOOSHEID

Indien een feestdag samenvalt met een periode van tijdelijke werkloosheid wegens economische redenen, technische stoornis of weerverlet, is de werkgever verplicht deze feestdag normaal uit te betalen. Afhankelijk van het aantal werkloosheidsdagen sinds 1 januari van het lopende jaar, kan de tegemoetkoming van de werkgever voor deze feestdag beperkt worden tot het uitbetalen van het belastbaar loon.

Aantal werkloosheidsdagen		Aantal feestdagen met uitbetaling belastbaar loon
5-dagenweek	6-dagenweek	
1-25	1-30	-
26-50	31-60	1
51-75	61-90	2
76-100	91-120	3
101-125	121-150	4
126-150	151-180	5
151-175	181-210	6
176-200	211-240	7
201-225	241-270	8
>= 226	>= 271	9

31. Het Vlaams opleidingsverlof

In Vlaanderen bestaat de regelgeving van het Vlaams opleidingsverlof. Werknemers die aan de voorwaarden voldoen mogen afwezig zijn op het werk om een opleiding te volgen, terwijl hun loon wordt doorbetaald. Na de opleiding kan de werkgever een forfaitair bedrag terugbetaald krijgen als compensatie.

Aan deze principes is niets gewijzigd ten aanzien van de oude regeling van het betaald educatief verlof. Toch zijn er ook verschillen.

In het Brussels Hoofdstedelijk en Waals gewest bestaat het betaald educatief verlof.

SOORTEN OPLEIDINGEN

Voor het Vlaams opleidingsverlof (verder: VOV) komen volgende opleidingen in aanmerking:

- Arbeidsmarktgerichte opleidingen
- Loopbaangerichte opleidingen
- Examens afleggen bij de Vlaamse examencommissie
- Examens afleggen die de Vlaamse Gemeenschap organiseert om eerder verworven competenties te erkennen

De opleiding moet minstens 32 contacturen of 3 studiepunten of 32 lestijden in het volwassenenonderwijs omvatten en georganiseerd worden door een voor de KMO-portefeuille of opleidingscheques geregistreerde dienstverlener.

VOORWAARDEN WERKNEMER

Vlaams Gewest

Om te kunnen genieten van het VOV moet de werknemer een arbeidsovereenkomst hebben afgesloten met een werkgever uit de privésector gevestigd in het Vlaams Gewest.

Tewerkstellingsbreuk

Enkel wie een tewerkstellingsbreuk van minstens 50% van een voltijdse tewerkstelling heeft, kan gebruik maken van het VOV. Vanaf opleidingsjaar 2023-2024 wordt er gekeken naar de contractuele tewerkstellingsbreuk van de maand maart vóór het opleidingsjaar of van de maand waarin de opleiding start. Het totale recht wordt op dit ene moment vastgeklemd en wordt nadien niet meer gewijzigd in geval van wijziging van de tewerkstellingsbreuk.

Bij een tewerkstellingsbreuk van exact 50% moet het uurrooster van de werknemer gedeeltelijk samenvallen met de lessen of de examens. Er geldt in dat geval ook een beperking van de opname van de uren VOV.

Nauwgezetheid

- Opleidingen die een regelmatige aanwezigheid vereisen: de werknemer volgt de opleiding nauwgezet indien hij per jaar niet meer dan 10% contacturen ongewettigd afwezig is en deelneemt aan de eindebeoordeling;
- Opleidingen die geen regelmatige aanwezigheid vereisen: de werknemer volgt de opleiding nauwgezet als hij deelneemt aan de eindbeoordeling.

Wanneer de werknemer de opleiding niet nauwgezet volgt, zal zijn eerstvolgende recht op het maximum aantal uren VOV van rechtswege verminderd worden met 25%.

AANTAL UREN

Er kunnen maximaal 125u VOV toegekend worden die verrekend worden in verhouding tot de tewerkstellingsbreuk.

Het aantal uren kan worden verdubbeld in het kader van Gemeenschappelijk initiatiefrecht in schooljaar 2024-2025. Het gaat dan over een werknemer die op eigen initiatief een opleiding volgt en daarnaast ingaat op het voorstel van de werkgever om een andere opleiding te volgen: hierdoor verdubbelt zijn recht op opleidingsverlof en kan er tot maximaal 250 VOV-uren worden opgenomen.

Het effectief aantal uren bedraagt:

- Opleidingen die een regelmatige aanwezigheid vereisen: het aantal uren werkelijke aanwezigheid tijdens de contacturen;
- Opleidingen die geen regelmatige aanwezigheid vereisen: vast aantal uren afhankelijk van het type traject of opleiding.

Zowel de werkgever als de werknemer kunnen het beschikbare aantal uren VOV raadplegen in het digitale platform Vlaamse opleidingsincentives.

OPLEIDINGSDATABANK

Nieuw is de opleidingsdatabank waarin alle arbeidsmarktgerichte opleidingen zijn opgenomen die recht geven op VOV. De databank is te raadplegen via: <https://www.vlaanderen.be/opleidingsdatabank>.

In deze databank staan ook het aantal uren VOV vermeld waarop elke geregistreerde opleiding recht geeft en worden de getuigschriften van nauwgezetheid opgeladen door de opleidingsverstrekker.

Via deze weg kan de werkgever ook de terugbetaling bekomen van het loon dat betaald werd tijdens de afwezigheid van de werknemer wegens VOV.

BEHOUD VAN LOON

De werknemer geniet tijdens de opname van het VOV verder van zijn loon. Voor het schooljaar 2024-2025 geldt wel een plafond van 3.641 EUR/maand.

ONTSLAGBESCHERMING

Net zoals dit het geval was bij het educatief verlof, geniet de werknemer die een officiële aanvraag voor VOV heeft gedaan bij zijn werkgever, van een bijzondere ontslagbescherming. Dit betekent dat een werkgever enkel tot ontslag mag overgaan als het een reden betreft die losstaat van het feit dat de werknemer aanspraak maakt op VOV.

TERUGBETALING AAN DE WERKGEVER

Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, kan de werkgever de terugbetaling bekomen van de lonen en de sociale bijdragen die hij betaald heeft in het kader van VOV:

- De registratie van de opleiding in de opleidingsdatabank is goedgekeurd;
- De uren van het VOV zijn correct geregistreerd in de DMFA;
- De werknemer heeft zijn maximum aantal uren niet overschreden;
- De werknemer heeft de opleiding nauwgezet gevolgd.

De aanvraag tot terugbetaling kan u bekomen door de opleiding van de werknemer aan te melden aan de hand van het inschrijvingsattest bij het WSE-loket binnen een termijn van 3 maanden na de start van de opleiding. Zowel de werkgever als de werknemer ontvangen een bevestiging van ontvangst van deze aanvraag.

De terugbetalingsaanvraag voor schooljaar 2024-2025 (start 1 september 2023)⁴ – einde 31 augustus 2024⁵) dient te gebeuren ten vroegste 3 maanden voor en uiterlijk 3 maanden na de start van de opleiding.

De terugbetaling aan de werkgever wordt beperkt tot een forfaitair bedrag van 21,30 EUR per uur VOV.

32. Het educatief verlof

Het betaald educatief verlof geeft aan bepaalde categorieën van werknemers het recht om van het werk afwezig te zijn, gedurende een aantal uren afhankelijk van de opleiding en dit met behoud van loon.

De werkgever die verzocht wordt om betaald educatief verlof toe te kennen, is verplicht hierop in te gaan indien de werknemer en de opleiding aan alle voorwaarden voldoen.

De werkgever dient ondertussen het normale loon van de werknemer door te betalen, evenwel begrensd.

Werknemers die educatief verlof aanvragen zijn beschermd tegen ontslag, dit wil zeggen dat zij om die reden niet ontslagen mogen worden.

De aanvragen voor terugbetaling moeten ingediend worden bij het gewest waar u als onderneming personeel tewerkstelt. Een onderneming met vestigingseenheden in verschillende gewesten, moet de schuldvorderingen per gewest indienen en volgens de taalrol van het gewest waar het personeel is tewerkgesteld dat gebruik heeft gemaakt van het educatief verlof. Per gewest gelden andere termijnen om de terugbetalingsdossiers in te dienen.

Met de komst van het Vlaams opleidingsverlof voor het Vlaamse gewest bestaat het educatief verlof in zijn vorm enkel nog voor werknemers tewerkgesteld in het Brussels Hoofdstedelijk en het Waals gewest.

WERKNEMERS TEWERKGESTELD IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Voor de werknemers die genieten van betaald educatief verlof en die tewerkgesteld zijn in een vestiging in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dient de onderneming de aanvragen tot terugbetaling te bezorgen op onderstaand adres:

Brussel Economie en Werkgelegenheid
Betaald Educatief Verlof
Kruidtuinlaan 20
1035 Brussel
T 02 204 16 30
bev@gob.irisnet.be

De onderneming kan de aanvraag tot terugbetaling ten vroegste indienen na het einde van het schooljaar en dit voor alle werknemers die educatief verlof opnemen en in dezelfde vestiging tewerkgesteld zijn, in één enkele aanvraag.

Het dossier moet uiterlijk worden ingediend op 31 december van het jaar waarin het betreffende schooljaar eindigde. De aanvragen moet digitaal gebeuren via het MijnBEW-platform.

Voor de terugbetaling wordt één enkel forfait toegepast, ongeacht het type opleiding. Het forfait bedraagt 22,07 EUR per goedgekeurd uur betaald educatief verlof.

WERKNEMERS TEWERKGESTELD IN HET WAALS GEWEST

Voor de werknemers die genieten van betaald educatief verlof en die tewerkgesteld zijn in een vestiging in het Waals Gewest, dient de onderneming de aanvragen tot terugbetaling te bezorgen op onderstaand adres:

FOREM – Congé éducation payé
Boulevard Tirou 104

6000 Charleroi
T 071 20 61 11
conge.education@forem.be

De onderneming kan de aanvraag tot terugbetaling ten vroegste indienen na het einde van het schooljaar en dit voor alle werknemers die educatief verlof opnemen en in dezelfde vestiging tewerkgesteld zijn, in één enkele aanvraag.

Het dossier moet worden ingediend vóór 31 maart van het jaar volgend op het schooljaar waarin de opleiding gevolgd werd.

Voor de terugbetaling wordt één enkel forfait toegepast, ongeacht het type opleiding. Het forfait bedraagt 21,30 EUR per goedgekeurd uur betaald educatief verlof.

33. Het tijdskrediet en de thematische verloven

Hieronder worden de twee soorten loopbaanonderbreking besproken. Het gaat om tijdskrediet en de thematische verloven (waarvan de bekendste het ouderschapsverlof). Beide soorten loopbaanonderbreking hebben eigen toepassings- en toelatingsvoorwaarden. De aanvraag moet sinds 1/7/2025 verplicht elektronisch gebeuren.

HET TIJDSKREDIET

De voorwaarden voor het recht op tijdskrediet zijn verschillend naar gelang het soort tijdskrediet en naar gelang de vorm waarin dit wordt opgenomen. Er zijn 2 soorten tijdskrediet: het tijdskrediet met motief en het tijdskrediet voor oudere werknemers (de landingsbanen). Beide stelsels kunnen cumulatief genoten worden. De volgorde van opname speelt geen rol.

Het tijdskrediet met motief kan in 3 vormen opgenomen worden, namelijk voltijds, halftijds of 1/5^e tijdskrediet. Voor de landingsbanen behoort enkel de loopbaanvermindering tot de helft of met 1/5^e tot de mogelijkheden.

Het recht op onderbrekingsuitkeringen toegekend door de RVA is niet automatisch gebonden aan het verkrijgen van het recht op tijdskrediet bij de werkgever. Concreet betekent dit dat een werknemer gedurende een periode recht kan hebben op tijdskrediet maar zonder uitkeringen.

Bedoelde werknemer	Werknemers aangeworven krachtens een arbeidsovereenkomst of personen die, anders dan krachtens een arbeidsovereenkomst, tegen loon arbeidsprestaties leveren onder het gezag van een andere persoon, behalve voor de leerlingen
Kennisgeving	Kennisgeving van de aanvraag door middel van een aangetekend schrijven of een schriftelijk document door de werkgever voor ontvangst getekend <ul style="list-style-type: none">• Ofwel 3 maanden vooraf voor ondernemingen met meer dan 20 werknemers• Ofwel 6 maanden vooraf voor ondernemingen met 20 werknemers of minder Deze termijnen zijn vast maar de werkgever en de werknemer kunnen andere modaliteiten overeenkomen + attest van de RVA waarin de eventuele loopbaanonderbreking en de periodes die reeds werden toegekend, zijn vermeld
Ontslag-bescherming	De werknemer is beschermd tegen ontslag: <ul style="list-style-type: none">• Aanvang van de bescherming: vanaf de schriftelijke kennisgeving• Einde van de bescherming: 3 maanden na de einddatum van de schorsingsperiode of de periode waarin de prestaties werden verminderd of 3 maanden na de niet-instemming van de werkgever (van toepassing in KMO's van maximaal 10 personen)• Sanctie: forfaitaire vergoeding gelijk aan 6 maanden loon, onverminderd een ontslagvergoeding

TIJDSKREDIET MET MOTIEF

Er zijn 6 motieven bepaald die een aanvraag tijdskrediet rechtvaardigen:

1. Het volgen van een opleiding (*motief "opleiding"*);
2. Zorg dragen voor een kind jonger dan 8 jaar (*motief "zorg"*), 5 jaar om uitkeringen te kunnen krijgen;
3. Verlenen van palliatieve zorgen (*motief "zorg"*);
4. Bijstand of zorg verlenen aan een zwaar ziek gezins- of familielid (*motief "zorg"*);

5. Zorg dragen voor een gehandicapt kind jonger dan 21 jaar (*motief "ziek kind"*);
6. Bijstand of verzorging aan een eigen minderjarig zwaar ziek kind of aan een minderjarig zwaar ziek kind dat gezinslid is (*motief "ziek kind"*).

Tijdskrediet met motief			
	Voltijds tijdskrediet	Halftijds tijdskrediet	1/5e tijdskrediet
Voorwaarde anciënniteit	Vóór de aanvraag verbonden geweest zijn door een arbeidsovereenkomst met de werkgever gedurende 2 jaar, tenzij het tijdskrediet onmiddellijk aansluit op het ouderschapsverlof dat voor alle kinderen uitgeput is. Voor motief zorg: anciënniteitsvoorwaarde van 3 jaar (om uitkeringen te kunnen krijgen).		
Voorwaarde tewerkstelling	Minstens 12 maanden voltijds of 24 maanden deeltijds hebben gewerkt voor de kennisgeving	Minstens voltijds gewerkt hebben in de 12 maanden vóór de kennisgeving	Gewoonlijk tewerkgesteld zijn in een regeling gespreid over 5 dagen of meer Voltijds gewerkt hebben in de 12 maanden vóór de kennisgeving
Duur	Maximum 51 maanden voor de motieven "zorg" en "ziek kind" Maximum 36 maanden voor het motief "opleiding" Opmerking: Het tijdskrediet met motief "zorg" en met motief "opleiding" kunnen slechts in voltijdse of halftijdse vorm worden opgenomen wanneer dit voorzien is in een sectorale of ondernemings-CAO. Dit geldt niet voor het 1/5e tijdskrediet. Minimum per 3 maanden (voltijds of halftijds) of per 6 maanden (1/5e): opvoeding kind, volgen van een opleiding of zorg voor een gehandicapt kind Minimum per 1 maand, maximum per 3 maanden: medische bijstand zwaar ziek gezins- of familielid of zwaar ziek kind Minimum per 1 maand, kan per patiënt met 1 maand verlengd worden: palliatieve verzorging		
Recht op uitkeringen	De onderbrekingsuitkeringen worden toegekend gedurende: <ul style="list-style-type: none"> • 36 maanden bij motief erkende opleiding • 48 maanden bij motief zorg • 51 maanden bij de andere motieven De duur van 36 of 51 maanden is dezelfde ongeacht de vorm van het tijdskrediet (voltijds, halftijds of 1/5e) De RVA zal geen uitkeringen toekennen voor de duur die de maximumduur overschrijdt van het tijdskrediet voorzien door de CAO die van toepassing is bij de werkgever		

STELSEL LANDINGSBANEN

Werknemers kunnen vanaf 50 of 55 jaar in aanmerking komen voor tijdskrediet oudere werknemers wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Er is evenwel pas recht op uitkeringen voor werknemer van minstens 60 jaar oud op het ogenblik van de gewenste begindatum van het tijdskrediet.

Tijdskrediet oudere werknemers (landingsbanen)		
	Halftijds tijdskrediet	1/5e tijdskrediet
Voorwaarde leeftijd	<p>Vanaf 55 jaar</p> <p>Vanaf 50 jaar indien: Zwaar beroep (werk in wisselende ploegen, werk in ononderbroken diensten, werk in een arbeidsregime met nachtprestaties) minstens 5 jaar in laatste 10 jaar of 7 jaar in laatste 15 jaar en staat op lijst knelpuntberoepen</p> <p>Onderneming in moeilijkheden of herstructurering</p>	<p>Vanaf 55 jaar</p> <p>Vanaf 50 jaar indien: Zwaar beroep (werk in wisselende ploegen, werk in ononderbroken diensten, werk in een arbeidsregime met nachtprestaties) minstens 5 jaar in laatste 10 jaar of 7 jaar in laatste 15 jaar</p> <p>Lange loopbaan: beroepsloopbaan van minstens 28 jaar</p> <p>Onderneming in moeilijkheden of herstructurering</p>
Voorwaarde anciënniteit	<p>Vóór de aanvraag 2 jaar verbonden geweest zijn door een arbeidsovereenkomst met de werkgever</p> <p>Beroepsloopbaan als loontrekkende hebben van minimum 25 jaar op het ogenblik van de aanvraag</p>	
Voorwaarde tewerkstelling	<p>Minstens 3/4e gewerkt hebben in de 24 maanden vóór de kennisgeving</p>	<p>Gewoonlijk tewerkgesteld zijn in een arbeidsregeling gespreid over 5 dagen of meer</p> <p>Voltijds gewerkt hebben in de 24 maanden vóór de kennisgeving</p> <p>OF 4/5e in een vorig stelsel tijdskrediet</p>
Duur	<p>Minimum: 3 maanden</p> <p>Maximum: tot aan de pensionering</p>	<p>Minimum: 6 maanden</p> <p>Maximum: tot aan de pensionering</p>
Recht op uitkeringen	<p>De toegangsvoorwaarden om het recht te openen bij de werkgever blijven onveranderd</p> <p>Het recht op onderbrekingsuitkeringen wordt enkel toegekend voor zover:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De werknemer ten minste 60 jaar is op de aanvangsdatum van de vermindering; • Ten minste 25 jaar beroepsloopbaan heeft als loontrekkende op het ogenblik van de kennisgeving. <p>Uitzonderlijk kunnen de onderbrekingsuitkeringen worden toegekend vanaf 55 jaar in geval van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ondernemingen erkend als zijnde in herstructurering of in moeilijkheden; • Een beroepsloopbaan van 35 jaar als loontrekkende; • Een tewerkstelling in een zwaar beroep, bij nachtarbeid of bij een tewerkstelling in de bouwsector bij definitieve arbeidsongeschiktheid. <p>Hiervoor moeten echter de onderstaande voorwaarden vervuld zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt een bij KB algemeen verbindend verklaarde cao binnen de NAR afgesloten die een lagere leeftijdsgrens voorziet (minstens 55 jaar) en van bepaalde duur is (maximumduur 2 jaar); 	

	<ul style="list-style-type: none"> • De aanvangsdatum van het tijdskrediet gelegen is tijdens de geldigheidsduur van de NAR-cao; • Er wordt een cao afgesloten voor ondernemingen in moeilijkheden/herstructurering of in geval van beroepsloopbaan van 35 jaar, zwaar beroep, 20 jaar nachtarbeid of bouwsector
--	--

THEMATISCHE VERLOVEN

De werknemer heeft het recht om zijn loopbaan te onderbreken in 3 bijzondere gevallen, de zogenaamde thematische verloven. Het betreft:

- Loopbaanonderbreking in het kader van ouderschapsverlof
- Loopbaanonderbreking in het kader van de medische bijstand
- Loopbaanonderbreking in het kader van het palliatief verlof

	Ouderschapsverlof	Medische bijstand	Palliatief verlof
Bedoelde werknemer	Werknemers aangeworven krachtens een arbeidsovereenkomst of personen die, anders dan krachtens een arbeidsovereenkomst, tegen loon arbeidsprestaties leveren onder het gezag van een andere persoon, behalve voor de leerlingen		
Recht	Recht op ouderschapsverlof voor elk kind dat voldoet aan de leeftijdsvoorwaarde	Recht op verlof voor medische bijstand aan een zwaar ziek gezins- of familielid Opmerking: Voor de vermindering tot 1/2e of met 1/5e is de instemming van de werkgever nodig indien de werkgever minder dan 10 werknemers tewerkstelt	Recht op palliatief verlof
Voorwaarde	Anciënniteitsvoorwaarde in de 15 maanden voorafgaand aan de aanvraag gedurende 12 maanden met de werkgever verbonden zijn geweest met een arbeidsovereenkomst Leeftijdsvoorwaarde kind: Bij de geboorte van een kind: tot het kind 12 jaar wordt Bij de adoptie van een kind: zolang het kind de leeftijd van 12 jaar niet heeft bereikt	Op voorlegging van een attest van de behandelende arts van het zwaar ziek gezins- of familielid waaruit blijkt dat de werknemer bereid is deze persoon bij te staan of te verzorgen	Op voorlegging van een attest van de behandelende arts van de patiënt waaruit blijkt dat de werknemer bereid is om palliatieve zorgen te verstrekken

	Ouderschapsverlof	Medische bijstand	Palliatief verlof
Formule	<p>Volledige schorsing: ongeacht het arbeidsstelsel</p> <p>Vermindering tot 1/2: voor voltijdse werknemers</p> <p>Vermindering met 1/5: voor voltijdse werknemers</p> <p>Vermindering met 1/10 (geen recht, maar akkoord van de werkgever is noodzakelijk): voor voltijdse werknemers</p>	<p>Volledige schorsing: ongeacht het arbeidsstelsel</p> <p>Vermindering tot 1/2: voor voltijdse werknemers (of voor werknemers die minstens 3/4e werken)</p> <p>Vermindering met 1/5: voor voltijdse werknemers</p>	<p>Volledige schorsing: ongeacht het arbeidsstelsel</p> <p>Vermindering tot 1/2: voor voltijdse werknemers (of voor werknemers die minstens 3/4 werken tijdens het voorgaande jaar)</p> <p>Vermindering met 1/5: voor voltijdse werknemers</p>
Duur	<p>Volledige schorsing: maximum 4 maanden minimumduur opname: 1 maand</p> <p>Vermindering tot 1/2e: maximum 8 maanden minimumduur opname: per 2 maanden</p> <p>Vermindering met 1/5e: maximum 20 maanden minimumduur opname: per 5 maanden</p> <p>Opmerking: 4 maanden ouderschapsverlof met uitkering enkel voor kinderen geboren vanaf 8 maart 2012 (voordien: 3 maanden + 1 maand zonder uitkeringen)</p> <p>Vermindering met 1/10^e: maximum 40 maanden Minimumduur opname: per 10 maanden</p>	<p>Volledige schorsing: gedurende maximum 12 maanden per patiënt minimumduur opname: 1 maand maximumduur opname: 3 maanden</p> <p>Vermindering tot 1/2e of met 1/5e: gedurende maximum 24 maanden per patiënt met een minimum van 1 maand en maximum 3 maanden al dan niet opeenvolgende maanden tot het maximum van 24 maanden bereikt is</p>	<p>Volledige schorsing of vermindering tot 1/2e of met 1/5e: maximum 1 maand, 2 keer verlengbaar met 1 maand per patiënt</p>

	Ouderschapsverlof	Medische bijstand	Palliatief verlof
Kennisgeving	Schriftelijke aanvraag: minstens 2 maanden vooraf maximum 3 maanden vooraf	Schriftelijke aanvraag + overhandiging van een medisch attest: minstens 7 dagen op voorhand	Overhandiging van een medisch attest: in de week vóór aanvang palliatief verlof
Ontslag- bescherming	De werknemer is beschermd tegen ontslag: <ul style="list-style-type: none"> • Aanvang van de bescherming: de dag van het akkoord of de dag van de kennisgeving • Einde van de bescherming: 3 maanden na einde onderbreking • Sanctie: forfaitaire vergoeding gelijk aan 6 maanden loon, onverminderd een ontslagvergoeding 		
Flexibele opname	Ouderschapsverlof, medische bijstand en palliatief verlof kunnen mits akkoord tussen werkgever en werknemer op een flexibele manier worden opgenomen in plaats van op vaste tijdstippen		